

วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ

ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - ธันวาคม 2559

ISSN 2392-5663

RTNA Journal of Social Science, Humanities, and Education

Vol.3 No.1 January - December 2016

“ศรัทธาและตัวตน
ภายใต้ผืนธงราชนาวี”

วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

ISSN 2392-5663

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการศึกษา
- 2 เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการศึกษาศาสตร์ของคณาจารย์และนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
- 3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้ทรงคุณวุฒิคณาจารย์และนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบันได้เผยแพร่ผลงานวิชาการและวิจัยที่มีคุณภาพ
- 4 เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของวารสารวิชาการ

คณะที่ปรึกษา

พลเรือโท ชัชชัย	โพธิพรรค	ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ
พลเรือตรี บัณฑิตย์	จันทโรจวงศ์	รองผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ
พลเรือตรี สันติ	เปาอินทร	รองผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ
พลเรือตรี บวร	มัทวานุกูล	เสนาธิการโรงเรียนนายเรือ
พลเรือตรี มาศพันธุ์	ถาวรามร	หัวหน้าฝ่ายศึกษาโรงเรียนนายเรือ
พลเรือตรี ตูลา	เกตุขะฐียร	ศาสตราจารย์ฝ่ายศึกษาโรงเรียนนายเรือ
นาวาเอก ปกครอง	มนธาตุผลิน	รองเสนาธิการโรงเรียนนายเรือ
นาวาเอก สุภชิต	นาวิสุรพล	รองหัวหน้าฝ่ายศึกษาโรงเรียนนายเรือ

บรรณาธิการ: นาวาเอก ศิวัศคณเศ สว่างนาวัน

ผู้อำนวยการกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์

กองบรรณาธิการ

นาวาเอกหญิง เกศริน	มาร์ตนะ	นาวาเอกหญิง ณหทัย	จันทร์สาขา
นาวาเอก สิริลักษณ์	คำภู	นาวาเอกหญิง ผศ.ชนิชนาฏ	รัตนพฤกษ์
นาวาเอก ผศ.อมรเทพ	แกลั่วสิกรม	นาวาโท อนุชา	ม่วงใหญ่
นาวาโทหญิง สุณีพร	อมตพร	นาวาโทหญิง จุฬาลักษณ์	สุระอารีย์
นาวาโทหญิง นกสจันท์	วีระประจักษ์	เรือเอก สันติ	งามเสริฐ
พันจ่าเอก จอมพร	แจ่มกระจ่าง		

กองบรรณาธิการ (ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ)

ศาสตราจารย์ สุรชาติ	บำรุงสุข, Ph.D.	สังกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ พรณภิส	ดาราสว่าง, Ph.D.	สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
รองศาสตราจารย์ เบญจวรรณ	กีสุขพันธ์, พร.ด.	สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภมิตร	ปิติพัฒน์, พร.ด.	สังกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางสาว ภัททิยา	ยิมเรวัต, Doctorat de EHESS	สังกัด มหาวิทยาลัยมหิดล
นาย ประทีป	ฉัตรสุภางค์, พร.ด.	สังกัด มหาวิทยาลัยมหิดล
นาย จีรวัฒน์	วีรังกร, กศ.ด.	สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติภูมิ	มีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
นางสาว จิรณี	ตันติรัตน์วงศ์, Ph.D.	ข้าราชการบำนาญสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
พลเรือตรี รศ.ทองใบ	ธีรานันท์ทางกูร	ข้าราชการบำนาญกองทัพเรือ
พลเรือตรีหญิง ชนิตา	เดชขำ	ข้าราชการบำนาญ กองทัพเรือ
พลเรือตรีหญิง ประอร	สุนทรวิภาต	ข้าราชการบำนาญ กองทัพเรือ
นาวาเอก สมเจตน์	คงรอด	สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ
นาวาเอก ไชยา	ภาตะนันท์	สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ
นาวาเอกหญิง จิตพิชาญ์	จารย์ะพันธุ์, Ph.D.	ศูนย์ภาษา กองทัพเรือ
นาวาโท นฤพนธ์	จ้อยทองมูล	สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ

เจ้าของ	โรงเรียนนายเรือ
สำนักงาน	อาคาร 6 ชั้น 1 กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ฝายศึกษา โรงเรียนนายเรือ เลขที่ 204 ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทรศัพท์ 02 - 4753984 โทรสาร 02 - 7565916 E-mail:rtna.edu.ls@gmail.com
กำหนดออก	ปีละ 1 ฉบับ (มกราคม – ธันวาคม)
พิมพ์ที่	บริษัท เปเปอร์เมท จำกัด (ประเทศไทย) 91 ซอยอ่อนนุช 65 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ 02 - 3203644
ออกแบบปก	เรือเอก สันติ งามเสรีฐ
พิมพ์ต้นฉบับ	พันจ่าเอก วุฒิชัย สุลัยมาน

บทบรรณาธิการ

โรงเรียนนายเรือได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้เข้าสู่มาตรฐานระดับประเทศและระดับสากล จึงได้ออกวารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ อย่างต่อเนื่อง ฉบับนี้เป็นปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัยของคณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในปีนี้ หลังจากวารสารฉบับนี้ลงครบ 3 ปี ทำให้วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือสามารถยกระดับเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) ซึ่งในปีนี้ได้เชิญคณาจารย์และนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ร่วมส่งบทความวิชาการและบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีผู้สนใจจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ส่งบทความวิชาการและบทความวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการศึกษา ได้พิจารณาเห็นสมควรให้ทำการเผยแพร่จำนวนทั้งสิ้น 9 บทความ

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ คณาจารย์ และนักวิชาการ ที่ได้ส่งบทความวิชาการและบทความวิจัย มาลงในวารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ฉบับปีที่ 3 นี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความวิชาการและบทความวิจัยที่ลงในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถาบัน/องค์กร ผู้เรียน และสังคมประเทศชาติในส่วนรวมได้อีกด้วย

นาวาเอก ศิวัศเคนศ สว่างนาวัน

บรรณาธิการวารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ
ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

สารบัญ

บทความวิชาการ	หน้า
❖ การจับและการค้นของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล.....1	
นาวาโท นฤทธิ์ ฤทธิ์คำรพ	
❖ อำนาจหน้าที่ทหารเรือในการป้องกันและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย: กรณีเรือประมง ต่างชาติทำการประมงในเขตน่านน้ำไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต.....14	
เรือเอก สุรินทร์ บุญเอก	
❖ When Will The U.S. Ready for Madam President?.....28	
นาวาโทหญิง นกสจันท์ วีระประจักษ์	
❖ เทคนิคการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ.....47	
เรือโท ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์, ปร.ด.	
❖ การวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาของผู้เรียนตามแนวคิดของบลูมที่ปรับปรุงใหม่.....62	
เรือเอก สันติ งามเสริฐ	
❖ การกำหนดระดับผลการเรียนรู้: การตัดเกรด.....78	
เรือเอก สันติ งามเสริฐ	
❖ แนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษา.....93	
พลเรือตรีหญิง ประอร สุนทรวิภาต, ปร.ด.	
❖ แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้าน การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา...101	
นาวาเอก สมมาตร เนียมนิล	
บทความวิจัย	
❖ การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555.....112	
เรือเอก สันติ งามเสริฐ	

การจับและการค้นของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล
Search and Seizure Procedure of Thai Naval Officers
for Suppression of Lawbreakers at Sea

นาวาโท นฤทธิ์ ฤทธิคำรพ
Commander Narit Ritkamroph

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ให้ความสำคัญคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล การจับกุม การค้นตัวบุคคล การตรวจค้นเคหสถานหรือในที่สาธารณะรวมทั้ง การจำกัดเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติแล้วแต่กรณี การบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ การจับ การค้นจะกระทำได้นั้นต้องมีกฎหมายให้อำนาจเท่านั้น

ในการจับ การค้นผู้กระทำความผิดกฎหมายในพื้นที่ทางทะเลที่รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะต้องมีอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นการเฉพาะและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งเป็นคนที่มีตำแหน่งและ/หรือชั้นยศตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งตามกฎหมายการจับ การค้น จะต้องมีการออกหมายศาล ในทางปฏิบัติการปฏิบัติหน้าที่ในทะเลของเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงทำได้ยาก ต้องอาศัยข้อยกเว้นของกฎหมายหรือกฎหมายที่ให้อำนาจ เป็นการเฉพาะที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจจับหรือตรวจค้นได้โดยไม่ต้องขอหมายที่ออกจากศาล ดังนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือควรมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักเกณฑ์ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การจับและการค้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือ การกระทำผิดทางทะเล

Abstract

The constitution of the Kingdom of Thailand provides the protection of a person's human rights as well as their freedom and equality. Arresting individuals, searching of property and obstructing one's freedom are all illegal, unless a decree is issued or the proper law applies. Therefore, law enforcement conducted by the naval officers should focus on a person's rights and freedoms which are guarantee under the constitution. This means that arresting and searching can only be done where there is authorization by the law.

As regards the search and seizure of lawbreakers at sea, naval officers must be authorized for these specific purposes and the Criminal Procedure Code by an authorized party with a position and/or rank equal to or higher than that of which is required by the related law. According to the law, if needed arresting and searching can be achieved by a court ruling, but this can cause difficulties and delays in both the court system and in the abilities of naval officers to do their job responsibly. This means that officers have to try to find any legal means, by exemptions or law, that authorizes them to make the arrest or search without acquiring the court ruling. As a result, naval officers should have understanding of rules, regulation, and law of reinforcement at sea to accomplish given tasks efficiently.

Keywords: Search and Seizure, Naval Officers, Lawbreakers at sea.

บทนำ ประเทศไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล และทะเลนำมาซึ่งความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของชาติซึ่งถือได้ว่าเป็นผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ปัจจุบันแนวโน้มของความมั่นคงทางทะเลจะเห็นได้ว่ามีภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลที่เกิดจากความขัดแย้งในพื้นที่ การอ้างสิทธิทับซ้อนเพื่อแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การกระทำการอันเป็นโจรสลัด การปล้นทรัพย์ในทะเล การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรมในทะเล และ

แท่นขุดเจาะ การลักลอบค้าอาวุธ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติ ในลักษณะต่างๆ รวมทั้งการทำลายสภาพสิ่งแวดล้อม การก่อให้เกิดมลภาวะทางทะเล การลักลอบทำประมงโดยผิดกฎหมาย และภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งหากปล่อยให้เกิดเหตุการณืเกิดขึ้นเช่นนี้ก็จะกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ จึงควรให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำ ความผิดทางทะเลจากสภาพปัญหา และภัยคุกคาม ดังกล่าว

กองทัพอากาศซึ่งเป็นหน่วยงานความมั่นคงที่มีบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ได้เข้าไปปราบปรามการกระทำผิดทางทะเลโดยใช้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและปราบปรามการกระทำผิดต่างๆที่เกิดขึ้น มีเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะในการจับและการตรวจค้น ถือเป็นการบังคับใช้กฎหมายจึงจำเป็นต้องศึกษากฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในแต่ละฉบับเพื่อให้ทราบถึงการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำที่เป็นความผิดและอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่จะดำเนินการต่อผู้ละเมิดกฎหมายนั้น รวมทั้งต้องศึกษาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นการเฉพาะ ซึ่งกำหนดเงื่อนไข วิธีการจับ และการค้นที่เกี่ยวข้องกับต้องทราบความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปดังนี้

๑. ที่มาของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย

แนวคิดพื้นฐานในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ๓ ประการ คือ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ ต้องอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด และผู้ปฏิบัติต้องเป็นบุคคลหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ

การบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะต้องมีการกำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือไว้ และในการปฏิบัติจะต้อง

อยู่ภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับ อาทิเช่น พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนและสอบสวน และดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดในความผิดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือสินค้าอื่น หรือยาเสพติดออกนอกหรือเข้ามาในราชอาณาจักร หรือการที่คนต่างด้าวเข้ามาหรือนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้โดยทางทะเลหรือทางลำน้ำซึ่งติดต่อกับต่างประเทศหรือทางลำน้ำซึ่งออกไปสู่ทะเลได้ หรือทำการประมงทางทะเลอันเป็นความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการสำรวจและห้ามกักกันข้าว กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นๆในภาวะคับขัน กฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือกฎหมายเกี่ยวกับการประมง จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ตรวจค้น และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้เรือ หรือขนส่งของในเรือเพื่อการตรวจค้น

(๒) จับเรือ และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้พวงเรือ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้เรื่อนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี

(๓) ยึดเรือ ที่จับไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ฟ้องผู้ต้องหา

(๔) จับ และควบคุมผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกิน ๗ วัน เมื่อพ้นกำหนดต้องปล่อยหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวนพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเท่าที่ทำได้

๑.๒ ต้องอยู่ภายในพื้นที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด

โดยทั่วไป การบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเลที่ประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยนั้นหมายถึง น่านน้ำภายในออกไปจนสุดทะเลอาณาเขต (๑๒ ไมล์ทะเลนับจากเส้นฐาน) อย่างไรก็ตามในกฎหมายที่ให้อำนาจทหารเรือบางฉบับได้ให้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายขยายออกไปสู่เขตต่อเนื่อง และเขตเศรษฐกิจจำเพาะไปจนถึงเขตทะเลหลวง โดยอาศัยที่มาของอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒ ที่สามารถใช้บังคับไปจนสุดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.๒๕๓๔ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่ได้กระทำในทะเลหลวงหรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะไม่ว่าจะเป็นของประเทศใด และต้องอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทหารเรือผู้ที่จะบังคับใช้กฎหมายด้วย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษากฎหมายที่ให้อำนาจแต่ละฉบับว่ามีอำนาจบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้น ๆ ในพื้นที่ใด

๑.๓ ผู้ปฏิบัติต้องเป็นบุคคลหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องเป็นทหารเรือที่ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายฉบับนั้น ๆ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ เช่น ผู้บังคับการเรือผู้ควบคุมเรือ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้อำนาจเป็นการเฉพาะ ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนดไว้ แต่หากขั้นตอนใดกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดไว้ต้องนำหลักปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาปฏิบัติ

ปัจจุบันกองทัพเรือ มีกฎหมายที่รับผิดชอบรวม ๒๙ ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๔๙๐, พ.ร.บ.ว่าด้วยการส่งออกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.๒๕๒๒, พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.๒๕๑๐, พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒, พ.ร.บ.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.๒๕๓๓, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท พ.ศ.๒๕๑๘, พ.ร.บ.มาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔, พ.ร.บ.การประมง พ.ศ.๒๕๕๘, พ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๘), พ.ร.บ.เรือไทย พ.ศ.๒๔๘๑ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.๒๔๕๖ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย พ.ศ.๒๕๕๐), พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.๒๕๓๔, พ.ร.บ.ความผิดเกี่ยวกับ

สถานที่ผลิตปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๓๐, พ.ร.บ. ศุภการ พ.ศ.๒๕๖๙, พ.ร.บ.ควบคุมสินค้าตาม แนวชายแดน พ.ศ.๒๕๓๔, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ.๒๕๔๔, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๔, พ.ร.บ.สงวน และรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๔, พ.ร.บ.เลื่อย ไซยนต์ พ.ศ.๒๕๔๕, พ.ร.บ.จัดหางาน พ.ศ.๒๕๒๘, พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑, พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ.๒๕๓๗, พ.ร.บ.คุ้มครอง แรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑, พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗, พ.ร.บ.โบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๔ และพ.ร.บ.ความปลอดภัยชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔ (สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ, พ.ศ.๒๕๕๙)

สำหรับการได้รับมอบอำนาจตามกฎหมาย ๒๙ ฉบับนั้นไม่ได้เป็นกรณีที่กองทัพเรือโดย เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะมีอำนาจครบถ้วนตามที่ กฎหมายฉบับนั้นๆบัญญัติ เนื่องจากเงื่อนไขในการ มอบอำนาจของกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน โดยบางฉบับมอบอำนาจเพียงบางมาตรา เท่านั้น (สมเจตน์ คงรอด, ๒๕๕๖)

นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวข้างต้น บางฉบับหรือบางมาตราสามารถบังคับใช้นอก ราชอาณาจักรหรือนอกทะเลอาณาเขตได้ เช่น พ.ร.บ.ศุลกากรฯ พ.ร.บ.โบราณสถานโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุฯ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการ กระทำอันเป็นโจรสลัดฯ พ.ร.บ.ความผิดเกี่ยวกับ สถานที่ผลิตปิโตรเลียมฯ พ.ร.บ.การประมงฯ และ พ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตประมงไทยฯ เป็นต้น อีกทั้ง พ.ร.บ.เรือไทยฯ กำหนดให้ เจ้าหน้าที่ทหารเรือ เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจในการตรวจค้น และจับกุมความผิดที่เกิดขึ้นในเรือไทย ซึ่ง สามารถดำเนินการได้ในเขตทางทะเลต่างๆได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจในการปฏิบัติต่อ เรือไทยอย่างกว้างขวาง

๒. ผู้มีอำนาจบังคับใช้และฐานะทางกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกชั้นยศ ทุกตำแหน่ง มีอำนาจตรวจค้นและจับผู้กระทำความผิดที่มี โทษทางอาญา โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข และวิธีการที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญากำหนดไว้ และพนักงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนการกระทำความผิด จนกระทั่งนำตัวผู้กระทำความผิดส่งให้ พนักงานอัยการฟ้องร้องต่อศาล ซึ่งเจ้าหน้าที่ ตำรวจมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนเจ้าหน้าที่ทหารเรือผู้ที่มีอำนาจ จับกุม และตรวจค้นจะต้องเป็นบุคคลที่มี ตำแหน่งและ/หรือชั้นยศที่พระราชบัญญัติ ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิด

บางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๙๐ กำหนดไว้ ได้แก่

๑. ผู้ดำรงตำแหน่ง ผบ.เรือ/ ผบ.หมู่เรือ/
ผบ.หมวดเรือ/ ผบ.กองเรือ

๒. ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ ผบ.ทร. ประกาศ
ราชกิจจานุเบกษาตำแหน่งตาม ๑.๑

๓. ผู้ที่ ผบ.ทร. ได้ประกาศราชกิจจานุ
เบกษาแต่งตั้งโดยเฉพาะ

ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงมีฐานะเป็น
เจ้าพนักงานตามที่พระราชบัญญัติให้อำนาจ
ทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทาง
ทะเล พ.ศ.๒๕๙๐ กำหนดให้ทหารเรือปฏิบัติ
มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ
ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา

เดิมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญากำหนดให้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือ
ตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจในการออกหมายค้น
หากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่
เป็นผู้ทำการค้นเองก็สามารถค้นได้โดยไม่ต้อง
มีหมาย ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้การค้นที่รื้อฐาน
และการจับจะต้องมีคำสั่ง หรือหมายจากศาล
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่
จึงไม่มีอำนาจในการออกหมายค้น หรือค้นด้วย
ตนเองหรือจับบุคคลได้อีก เว้นแต่จะเข้า
ข้อยกเว้น ที่กฎหมายกำหนดไว้ในการจับ
และกฎหมายที่ให้อำนาจทหารเรือ ในการ
ปราบปรามการกระทำผิดในทะเลบางฉบับ จะได้
กำหนดให้ทหารเรือปฏิบัติมีอำนาจเช่นเดียวกับ
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
เจ้าหน้าที่ทหารเรือก็ไม่ได้ประโยชน์จาก
บทบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจับและ
การค้น แต่ยังคงได้รับประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับ
อำนาจการสอบสวน ในกรณีที่กฎหมายให้อำนาจ
ทหารเรือให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็น
พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญาด้วย แต่อย่างไรก็ตาม
เนื่องจากกฎหมายให้อำนาจทหารเรือ
เป็นกฎหมายพิเศษ ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่
ทหารเรือมีอำนาจดังกล่าวอยู่แล้ว กรณีนี้จึงไม่
เป็นปัญหาในทางปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือ
เหตุที่กฎหมายให้อำนาจทหารเรือได้บัญญัติ
อำนาจ และวิธีการปฏิบัติไว้เป็นกรณีเฉพาะนั้น
เนื่องจากบรรดากฎหมายภายในประเทศที่มอบ
อำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือก็มีลักษณะเป็น
กฎหมายที่ได้กำหนดวิธีการจับและการค้นไว้
เป็นกรณีเฉพาะด้วย

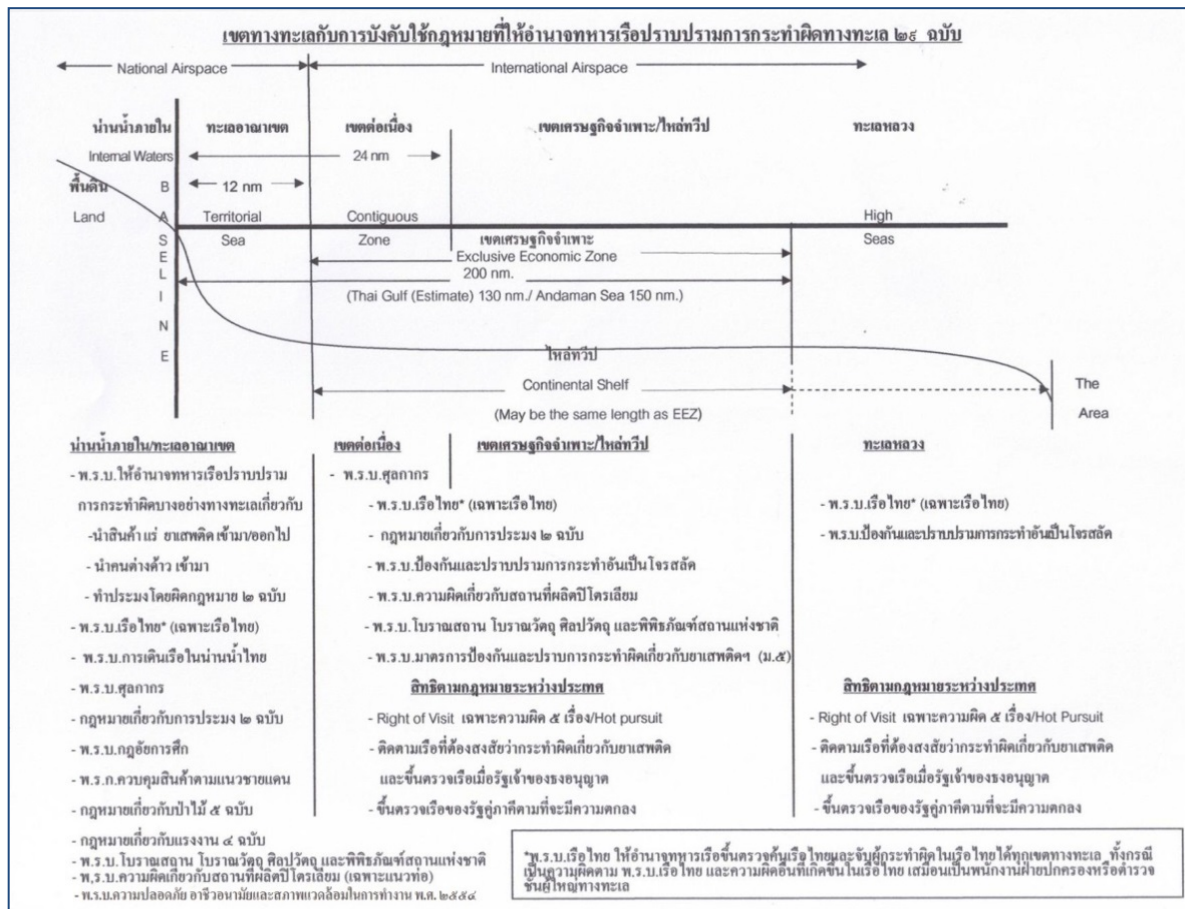
๓. พื้นที่ในการบังคับใช้กฎหมาย

ตามกฎหมายเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจ
ในการจับและการค้น ได้ทั่วราชอาณาจักร ซึ่งใน
การจับการค้นจะต้องมีคำสั่งหรือหมายจากศาล
เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นที่กฎหมายกำหนดไว้

สำหรับพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะมี
อำนาจบังคับใช้กฎหมายนั้น จะต้องอยู่ในพื้นที่ตาม
ที่พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปราม
การกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๙๐
มาตรา ๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจ
ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดในความผิด
ที่เกิดขึ้นในทะเลทางลำนํ้าซึ่งติดต่อกับต่างประเทศ
หรือทางลำนํ้าซึ่งออกไปสู่ทะเลได้ ในทางปฏิบัติ

การบังคับใช้กฎหมายจะต้องอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ตามรูปภาพที่ปรากฏต่อไปนี้

ที่มา: เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ (อทร.๙๑๐๑)

๔. การจับ

เมื่อพบการกระทำผิดที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะต้องทำการจับผู้กระทำความผิดและยึดของกลางเพื่อดำเนินคดี ซึ่งในการปฏิบัติจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจับการแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิของผู้ต้องหา และการควบคุมตัว มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

๔.๑ การจับโดยไม่ต้องมีหมายจับ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ วางหลักไว้ว่าการจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดหลักเกณฑ์การจับโดยไม่มีหมายจับไว้ตาม มาตรา ๗๘ ดังนี้

“มาตรา ๗๘ พนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ จะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิด
ซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์
อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิด
ภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมี
เครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถ
อาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับ
บุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖(๒) แต่มีความจำเป็น
เร่งด่วน ที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคล
นั้นได้

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหา หรือ
จำเลยที่หนี หรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อย
ชั่วคราวตาม มาตรา ๑๑๗”

ดังนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายของ
เจ้าหน้าที่ทหารเรือ ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา จึงไม่อาจจับผู้ใดโดยไม่มี
หมายจับ เว้นแต่

๑) เมื่อบุคคลนั้น ได้กระทำ
ความผิดซึ่งหน้า ความผิดซึ่งหน้าได้แก่ความผิด
ซึ่งเห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการใดซึ่งแทบ
จะไม่มีเวลาสงสัยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้ว

๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์
อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิด
ภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมี
เครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถ
อาจใช้ในการกระทำความผิด

๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับ
บุคคลนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญามาตรา ๖๖ (๒) กล่าวคือ มีหลักฐานตาม
สมควรว่าบุคคลใดน่าจะกระทำความผิดอาญา
และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไป
ยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตราย
ประการอื่นแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจ
ขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลย
ที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างได้รับการปล่อย
ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญามาตรา ๑๑๗

๔.๒ การแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิของ
ผู้ถูกจับในการจับกุม ผู้จับกุมจะต้องแจ้งแก่ผู้
ที่ถูกจับกุมนั้น ว่าเขาต้องถูกจับและแจ้งข้อ
กล่าวหาพร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบ
แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของผู้จับ
พร้อมด้วยผู้ถูกจับ ถ้าเขาไม่ยอมไปก็มีอำนาจจับ
ตัวไปได้ ถ้าบุคคลดังกล่าวขัดขวางการจับ
หลบหนี หรือพยายามหลบหนี ผู้ทำการจับก็มี
อำนาจใช้วิธีการที่เหมาะสมทำการจับกุมได้
ซึ่งอาจใช้กำลังเท่าที่จำเป็นและมีอำนาจที่จะ
ป้องกันตัวได้ถ้าบุคคลนั้นจะทำร้ายผู้จับ

ในการแจ้งสิทธิของผู้ถูกจับนั้น หากไม่
มีการแจ้งสิทธิอาจทำให้ถ้อยคำที่ผู้ถูกจับให้การ
ไว้ไม่สามารถนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานในการ
พิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ โดยมีรายละเอียด
การแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบ ดังนี้

- ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

- ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ

- ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้

“ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓”

๕. การค้น

การค้นเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและหลักฐาน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดของการกระทำความผิด ในบางกรณีอาจต้องทำการค้นตัวบุคคล หรือที่รื้อฐานกฎหมายจึงกำหนดวิธีการค้นอย่างเข้มงวดเพื่อเป็นหลักประกันว่า บุคคลหรือผู้ครอบครองที่รื้อฐานนั้น จะไม่ถูกรบกวนหรือแทรกแซงจากการปฏิบัติของเจ้าพนักงานเกินความจำเป็นตามพฤติการณ์ ซึ่งในการค้นโดยเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนกฎหมายที่ให้อำนาจในการค้นโดยเคร่งครัดโดยการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการค้น ก็ใช้อำนาจตามกฎหมายเช่นเดียวกับที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้อำนาจทหารเรือกำหนด

หลักเกณฑ์ในการค้นไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นเพื่อให้สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการทำ ความเข้าใจจึงจำแนกการค้นออกเป็น ๔ กรณี ดังนี้

๕.๑ การค้นบุคคล

การค้นบุคคลแยกได้ ๓ กรณี ดังนี้

๕.๑.๑ การค้นบุคคลในที่สาธารณะ

โดยหลักแล้ว ห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๓) ให้นิยามว่า “สาธารณะสถาน” หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้) เว้นแต่

- เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิดพนักงานฝ่ายปกครอง เช่น นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจค้นบุคคลที่ต้องสงสัยในที่สาธารณะสถานได้

- เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด

- เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิดไว้ในครอบครอง เช่น พบบุคคลซึ่งมียาเสพติดไว้ในครอบครองเดินอยู่ตามที่สาธารณะเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้เสพ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจยังมีอำนาจค้นบุคคลนั้นเมื่อพบยาเสพติด ซึ่งเป็นสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดโดยไม่ต้องมีหมายค้น หรือคำสั่งของศาลได้

“ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓”

๕.๑.๒ การค้นบุคคลในที่รื้อฐาน

ที่รื้อฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๓) ให้นิยามว่าหมายถึง ที่ต่างๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณะสถานดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา เมื่อพิจารณาประกอบกับคำว่าสาธารณะสถานดังกล่าวไว้แล้ว พอจะวางหลักกว้างๆได้ว่า

ที่รโหฐาน เป็นสถานที่ที่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแสดงเจตนาหวงห้ามกันมิให้ บุคคลภายนอกเข้าไป การแสดงเจตนาหวงห้ามกัน อาจเป็นโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย โดยสภาพ แห่งสถานที่นั้น เช่น บริเวณเคหสถานบ้านเรือน ของบุคคล สถานที่ๆ เจ้าของ ปิดป้ายแสดงว่า ห้ามเข้า หรือสร้างรั้วรอบ แต่สถานที่ซึ่งยินยอม ให้ประชาชนเข้าไปแต่อยู่ในบังคับเงื่อนไข อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นที่รโหฐาน เช่น โรงภาพยนตร์ ที่ผู้ชมต้องเสียค่าผ่านประตูเป็นต้น

การค้นบุคคลในที่รโหฐานทำได้ ต่อเมื่อเจ้าพนักงานได้เข้าไปในที่รโหฐานนั้น โดย ชอบด้วยกฎหมายก่อนแล้ว และปรากฏเหตุ ว่าบุคคลนั้นจะขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้น ไร้ผล ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นได้ เอาสิ่งของที่ต้องการพบชุกซ่อนในร่างกาย เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจค้นตัวผู้นั้นได้

“ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธี พิพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ และ มาตรา ๑๐๐ วรรค ๒”

๕.๑.๓ การค้นบุคคลผู้ถูกจับ

เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของ ต่างๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การค้นนั้น ต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่น เป็นผู้ค้น

“ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ “

๕.๒ การค้นที่รโหฐาน

๕.๒.๑ เหตุที่จะขอให้ศาลออกหมาย ค้นที่รโหฐาน

การค้นที่รโหฐานนั้นห้าม มิให้เจ้า พนักงานทำการค้น เว้นแต่จะมีหมาย หรือ คำสั่งของศาลทั้งนี้ศาลมีอำนาจที่จะออกหมาย

หรือคำสั่งเอง แล้วส่งไปให้เจ้าพนักงานฝ่าย ปกครอง หรือตำรวจจัดการให้เป็นไปตามหมาย หรือพนักงานฝ่ายปกครอง ตั้งแต่ระดับสาม หรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้ยื่นคำร้องขอต่อศาล โดยเหตุที่จะออกหมายค้นได้มีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อพบ และยึดสิ่งของซึ่งจะเป็น พยานหลักฐานประกอบการสอบสวนไต่สวน มูลฟ้องหรือพิจารณา

(๒) เพื่อพบ และยึดสิ่งของซึ่งมีไว้เป็น ความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุ อันควรสงสัยว่าได้ใช้ หรือตั้งใจจะใช้ในการ กระทำความผิด

(๓) เพื่อพบ และช่วยบุคคลซึ่งได้ถูก หน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง โดยมีชอบด้วย กฎหมาย

(๔) เพื่อพบ บุคคลซึ่งมีหมายให้จับ

(๕) เพื่อพบ และยึดสิ่งของตามคำ พิพากษาหรือตามคำสั่งศาลในกรณีที่จะพบหรือ จะยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว

“ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธี พิพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๖”

โดยหลักแล้ว การค้นในที่รโหฐานต้อง ทำในเวลากลางวัน คือระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และตก แต่อย่างไรก็ตามกำหนดข้อยกเว้นให้ค้น ในที่รโหฐานในเวลากลางคืนได้ ดังนี้

๑) เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้า ยังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

๒) ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมี กฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำ การค้นในเวลากลางคืนก็ได้

๓) การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้าย สำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้แต่ต้องได้รับ อนุญาตพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์ และ

วิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

๕.๒.๒ ข้อยกเว้นที่จะค้นได้ โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งของศาล

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ สามารถค้นที่รโหฐาน โดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งของศาลดังนี้

(๑) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์ อันใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

(๒) เมื่อปรากฏความผิด ซึ่งหน้ากำลังกระทำการในที่รโหฐาน

(๓) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

(๔) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจเป็นพยานหลักฐาน พิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเนื่องจากการเนิ่นช้าว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

(๕) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับ หรือจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๗๘ (จะกล่าวต่อไปในเรื่องการจับ)

๕.๒.๓ หลักปฏิบัติในการค้นในที่รโหฐาน

การค้นในที่รโหฐานดังกล่าว ผู้ค้นมีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าของหรือคนที่อยู่ในนั้นหรือรักษาที่รโหฐานนั้นให้ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม และให้อำนวยความสะดวกตามสมควรใน

การค้นนั้นทั้งนี้ผู้ค้นจะต้องแสดงชื่อและตำแหน่งให้เขาทราบก่อนด้วยถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไปผู้ค้นมีอำนาจที่จะใช้กำลังเพื่อเข้าไปได้ และถ้าจำเป็นจะเปิด หรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือนหน้าต่างรั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นทำนองเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้เป็นไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๙๔ และให้ปฏิบัติดังนี้

- การค้นในที่รโหฐานนั้นก่อนลงมือค้นให้ผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนและให้ค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลในครอบครัวของผู้ค้นหรือถ้าหาบุคคลเช่นกล่าวนั้นไม่ได้ก็ให้ค้นต่อหน้าผู้อื่นอย่างน้อยสองคนขึ้นไป ซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๒

- ในการค้นดังกล่าวข้างต้นถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้นจะขัดขวางถึงกับทำให้การค้นไร้ผลผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้นั้นควบคุมไว้หรือให้อยู่ในความดูแลในขณะทำการค้นเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผลและถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นได้อาของที่ต้องการพบซุกซ่อนในร่างกายผู้ค้นก็มีอำนาจค้นตามร่างกายได้ดังกล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๘๕ และมาตรา ๑๐๐

- สิ่งของใดที่ยึดได้จากการค้น ผู้ค้นต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยานดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลนั้นรับรอง ก็ให้บันทึกไว้ ถ้าไม่รับรองก็ให้บันทึกไว้ เช่นกัน สิ่งของดังกล่าวนี้ให้ห่อ หรือบรรจุหีบห่อติดราไว้ หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒

- ให้ผู้ค้นบันทึกรายละเอียดแห่งการค้น และทำบัญชีสิ่งของที่ค้นได้โดยละเอียดและให้อ่านบันทึก และบัญชีดังกล่าวให้ผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัวผู้ต้องหาจำเลย ผู้แทนหรือพยานฟัง แล้วแต่กรณีแล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๓ แล้วให้รีบส่งบันทึก และบัญชีดังกล่าวนี้ ไปยังผู้ออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในหมาย ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๔

๕.๓ การค้นยานพาหนะ

๕.๓.๑ การค้นรถยนต์

รถยนต์โดยทั่วไป ไม่เป็นที่รื้อฐาน ดังนั้นการตรวจค้นรถยนต์จึงไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งของศาล แต่จะต้องมีเหตุอันสมควร เช่นมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของไว้ในครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือมีสิ่งของซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด มีสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิดไว้ในครอบครอง เป็นต้น

๕.๓.๒ การตรวจ หรือการค้นเรือ มีหลักเกณฑ์สำคัญที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือต้องคำนึงในการตรวจหรือการค้นเรือ ๒ ประการดังนี้

๕.๓.๒.๑ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจในการตรวจ หรือการค้น ในการตรวจหรือการค้นนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะต้องมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจในการตรวจ หรือการค้น โดยก่อนจะทำการตรวจหรือการค้นจะต้องมีเหตุอันสมควร หรือเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังนั้นเจ้าหน้าที่ทหารเรือ จึงควรศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ก่อนออกบังคับใช้กฎหมายว่าตนมีอำนาจตรวจ หรือค้นตามกฎหมายที่ให้อำนาจทหารเรือฉบับใดบ้าง

๕.๓.๒.๒ สัญชาติของเรือและพื้นที่ ที่จะทำการตรวจหรือค้น

- กรณีเรือสัญชาติไทย

การตรวจหรือการค้นเรือสัญชาติไทย เจ้าหน้าที่ทหารเรือ มีอำนาจในการตรวจหรือการค้นได้ ตั้งแต่น่านน้ำภายในทะเลอาณาเขตเขตต่อเนื่องเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และทะเลหลวง ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ มาตรา ๕๕ และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕๘

- กรณีเรือต่างชาติ

เรือต่างชาติที่ไม่ใช่เรือรบที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยหลักแล้วต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายไทย ซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือ โดยส่วนใหญ่จะเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในราชอาณาจักร แต่ก็มีกฎหมายบางฉบับที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจหรือการค้นนอกราชอาณาจักรได้ เช่น พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัด พ.ศ.๒๕๓๔ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือตรวจค้นเรือที่ต้องสงสัยซึ่งอยู่นอกทะเลอาณาเขตได้

- เรือรบต่างชาติ

เรือรบต่างชาติ เจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่มีอำนาจทำการตรวจหรือค้นเนื่องจากเรือรบได้รับความคุ้มกัน แต่ถ้าเรือรบต่างชาติไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งอาจสั่งให้เรือรบนั้น ออกจากทะเลอาณาเขตได้โดยทันที ทั้งนี้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๒

๕.๔ การปฏิบัติในกรณีเจ้าหน้าที่ทหารเรือตรวจหรือค้นเรือแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย

๕.๔.๑ การปฏิบัติในกรณีเจ้าหน้าที่ทหารเรือตรวจแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย ให้ทำบันทึกรับรองผลการตรวจ เพื่อเป็นหลักฐานว่าไม่พบสิ่งผิดกฎหมายหรือการ

กระทำที่ผิดกฎหมาย และให้ระบุด้วยว่ามีได้ ทำลายทรัพย์สินหรือมีการทำร้ายขู่ข่มขู่ใดๆ แล้ว ให้ผู้ควบคุมเรือลงนามรับรองโดยให้ลูกเรือลงนามเป็นพยานทั้งช่วยจัดสิ่งของต่างๆ ให้กลับคืนสภาพเดิมเท่าที่จะกระทำได้

๕.๔.๒ การปฏิบัติในกรณีเจ้าหน้าที่ทหารเรือค้นแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมายให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการปฏิบัติในข้อ ๕.๔.๑ โดยทำบันทึกรับรองผลการการค้นไว้

๕.๕ การปฏิบัติในกรณีเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ตรวจหรือค้นเรือแล้วพบสิ่งผิดกฎหมายหรือการกระทำที่ผิดกฎหมายให้ทำบันทึกการจับ โดยการทำการบันทึกการตรวจค้นและจับกุมไว้เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานเอาผิดกับผู้กระทำความผิด

สรุป

การบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะต้องมีความหมายกำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือไว้ และในการปฏิบัติ จะต้องอยู่ภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือผู้ที่มีอำนาจจับกุม และตรวจค้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งและ/หรือชั้นยศตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ อาทิเช่น ผบ.เรือ/ ผบ.หมู่เรือ/ ผบ.หมวดเรือ/ ผบ.กองเรือเป็นเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับแต่งตั้งจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามที่พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๐ กำหนดให้ทหารเรือผู้ปฏิบัติมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานอกจากนี้การจับและการค้นจะต้องอยู่ภายในพื้นที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในข้อที่ ๓ ตามรูปภาพที่ปรากฏข้างต้น

อย่างไรก็ตามในการจับ การค้นตามกฎหมายจะต้องมีคำสั่งหรือหมายศาล ซึ่งในทาง

ปฏิบัติการปฏิบัติหน้าที่ในทะเลของเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงทำได้ยากที่จะไปขอคำสั่งหรือหมายศาล ดังนั้นจึงต้องอาศัยข้อยกเว้นของกฎหมายหรือกฎหมายที่ให้อำนาจเป็นการเฉพาะที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจจับหรือตรวจค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับหรือหมายค้นจากศาล

ข้อเสนอแนะ

๑. การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการจับหรือตรวจค้น ควรปฏิบัติให้อยู่ในขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจไว้ หรือเท่าที่จะกระทำได้นั้น มิควรใช้อำนาจให้เกินขอบเขตของกฎหมาย และการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเจ้าหน้าที่ทหารเรือจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

๒. ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือผู้ปฏิบัติควรได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายให้อำนาจทหารเรือในการจับกุม ตรวจค้น และควรศึกษากฎหมายให้ละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแต่ละฉบับได้ให้อำนาจไว้ เพื่อป้องกันการปฏิบัติหน้าที่อันไปกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

สมเจตน์ คงรอด.(๒๕๕๓). กฎหมายสิ่งแวดล้อมทางทะเลกับการปฏิบัติการทางทหารของกองทัพเรือ. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ. ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม-ธันวาคม๒๕๕๓.

สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ.กฎหมายให้อำนาจทหารเรือ ๒๙ ฉบับ (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.naymith/judge/> วันที่สืบค้น ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ (อทร.๙๑๐๑)

อำนาจหน้าที่ทหารเรือในการป้องกันและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย:
กรณีเรือประมงต่างชาติรุกล้ำเข้ามาในเขตน่านน้ำไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต

The Authority of Thai Naval Officers in Preventing and Suppressing Illegal Fishery

เรือเอก สุรินทร์ บุญเอก

Lieutenant Surin Boonaek

บทคัดย่อ

การประมงเป็นสายเลือดหลักสายหนึ่งของเศรษฐกิจไทย มีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยสภาวะของปริมาณทรัพยากรประมงที่ลดลง ขาดการฟื้นฟูสภาพทรัพยากรอย่างเป็นระบบทำให้มีการประมงที่เกินศักยภาพของการเจริญพันธุ์ของสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย (Over Fishing) องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization : FAO) จึงได้กำหนดมาตรการต่างๆ ที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน โดยควบคุมมิให้มีการทำการประมงเกินปริมาณ และการประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal Fishing) ประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมการทำการประมงและเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงทะเล รวมทั้งสงวนทรัพยากรประมงดังกล่าวที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นสิทธิของคนไทยเป็นสำคัญแต่ปรากฏว่ายังมีเรือประมงได้ฝ่าฝืนกระทำผิดกฎหมายอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการรุกล้ำเข้ามาทำประมงในเขตน่านน้ำไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตของเรือประมงต่างชาติ

คำสำคัญ: น่านน้ำไทย, เจ้าหน้าที่ทหารเรือ, เรือประมงต่างชาติ, สิทธิการประมง, การบังคับใช้กฎหมาย

Abstract

Fishery is one of the principle veins of Thai economy and is important to the Thai living since old days. Due to the fishery resources decline as well as the lack of systematic nature recovery, they result in over fishing that deteriorates marine animals breeding in Thai waters. As a consequence, Food and Agriculture Organization or FAO has launched various measures to conserve fishery resources sustainable permanently by limiting exceeding fishery and illegal one. Thailand has passed laws for the sake of fishery and marine resource conservation, including reserving the fishing right for Thai citizen. However, there still are some fishing boats that violate the law, especially in Thai waters by Foreign fishing boats.

Keywords: Thai fisheries' Waters, Thai Naval Officers, Foreign Fishing boats, Fishing Right, Law Enforcement.

๑. ความเป็นมาของเรือประมงต่างชาติรุกล้ำ เขตน่านน้ำไทย

ประเทศไทยได้ยอมรับหลักการเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982 or UNCLOS III) และได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะไทย มีความกว้าง ๒๐๐ ไมล์ทะเลนับจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ในขณะเดียวกันประเทศเพื่อนบ้านก็ได้อ้างสิทธิในเขตเศรษฐกิจจำเพาะเช่นกันซึ่งผลจากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียพื้นที่ทะเลหลวง (High Seas) ที่เคยทำการประมงอยู่เดิมไปถึงประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ก่อให้เกิดปัญหาแหล่งทำการประมง และปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ลดลง รวมทั้งมีเรือประมงต่างชาติจำนวนหนึ่งได้ลักลอบเข้ามาทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่บ่อยครั้ง สถิติในการจับกุมเรือประมงต่างชาติที่เข้ามาลักลอบทำการประมงในเขตน่านน้ำไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ บางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถจับกุมเรือประมงต่างชาติที่ลักลอบเข้ามาทำการประมงมาลงโทษตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่ากฎหมายได้ให้อำนาจไว้แล้วเนื่องจากปัญหาทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายในทะเลไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักกฎหมายที่ให้อำนาจตนเอง อีกทั้งพื้นที่ทางทะเลกว้างใหญ่มากที่จะตรวจการณ์ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่

กรณีปัญหาการทำประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย ประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมการทำประมงและเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงทะเล สำหรับบังคับใช้ในการทำประมงด้วยกัน ๒ ฉบับ ได้แก่ พ.ร.ก. การประมง พ.ศ.๒๕๕๘ และพ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ.๒๕๘๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๙๐ กฎหมายดังกล่าวถูกนำมาบังคับใช้ในพื้นที่เขตการประมงไทยและเขตน่านน้ำไทย โดยบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือไว้บางประการ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทำประมงโดยผิดกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตรวจค้น จับกุมขึ้นเรือ กักเรือ สอบสวน ตลอดจนมีอำนาจในการดำเนินการอื่น ๆ กับผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมง เป็นต้น

บทความนี้จึงขอนำเสนอหลักกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในการปฏิบัติต่อเรือประมงต่างชาติในทะเล ในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การตรวจพบเรือประมงต่างชาติเข้ามาในเขตน่านน้ำไทยแต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่ากระทำความผิด หรือเหตุสงสัยว่าได้ทำประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยอย่างชัดเจน

๒. การจับกุม ขึ้นตรวจเรือ และตรวจค้นเรือประมงต่างชาติที่เข้ามาทำการประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย

๓. การไล่ตามติดพันเรือประมงต่างชาติออกนอกเขตน่านน้ำไทยเพื่อทำการจับกุม ขึ้นเรือ และตรวจค้นเรือประมงต่างชาติทำประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย

๔. กรณีตรวจพบเรือประมงต่างชาติทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำความผิดอย่างชัดเจนนอกเขตน่านน้ำไทย

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทำการประมงของเรือประมงต่างชาติที่รุกล้ำเขตน่านน้ำไทย

ด้วยประเทศไทยยึดถือหลักกฎหมายทวินิยม (Dualism) จึงนำเอากฎหมายระหว่างประเทศมาบังคับใช้เป็นกฎหมายภายในโดยอัตโนมัติไม่ได้ จำเป็นต้องอนุวัติกฎหมายภายในมารองรับ ปัจจุบันประเทศไทยได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการประมงรองรับตาม UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดไว้ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทำการประมงผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย

การทำการประมงผิดกฎหมายเป็นภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทำการประมงโดยผิดกฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน โดยมีกฎหมายให้อำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๑.๑ พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๐

(ก) บุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ทหารเรือ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือ

ปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๔ ได้แก่

๑. นายทหารเรือประจำการชั้นสัญญาบัตร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเรือผู้บังคับการหมู่เรือ ผู้บังคับการหมวดเรือ และผู้บังคับการกองเรือ

๒. นายทหารเรือประจำการชั้นสัญญาบัตร ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นที่ ผบ.ทร.ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เทียบเท่ากับตำแหน่งดังกล่าว ในข้อ (๑) ได้แก่ ผบ.กปร.กร. ผบ.นย. ผบ.สอ.รฝ. ผบ.รร.นร. ผบ.รร.ชุมพลทหารเรือ นักบิน ทร. ที่เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ต้นเรือ ต้นหน สร้างเรือ เป็นต้น (รายละเอียดปรากฏตามประกาศกองทัพเรือ เรื่องเทียบตำแหน่งเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ฉบับที่ ๑ - ๔)

(ข) ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่

เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงทางทะเลอันเป็นความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับประมง ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) มีอำนาจสืบสวนสอบสวน และมีอำนาจทำการหรือสั่งให้ทำเฉพาะหน้าที่เท่าที่จำเป็นดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔)

ก. ตรวจค้น และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้เรือหรือขนส่งของในเรือเพื่อการตรวจค้น

ข. จับเรือ และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้พวงเรือหรือให้ทำการอื่นเพื่อให้เรื่อนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี

ค. ยึดเรือ ที่จับไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นในกรณีที่ฟ้องผู้ต้องหา

ง. จับ และ ควบคุม ผู้ต้องหา ว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกิน ๗ วัน เมื่อพ้นกำหนดต้องปล่อยหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวนพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเท่าที่ทำได้

๒) ในการปฏิบัติดังกล่าวในข้อ ๑) เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสั่งและบังคับให้ผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือลำที่ใช้หรือสงสัยว่าใช้ในการกระทำความผิด หรือที่ความผิดเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าเกิดขึ้น หยุดเรือหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่งถ้าไม่ปฏิบัติตามก็มีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามเพื่อนำเรือไปหรือป้องกันการหลบหนี (มาตรา ๕) นอกจากนี้แล้วในการใช้อำนาจดังกล่าวนี้ ถือว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

๒.๑.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๓๙

พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๓๙ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายนี้ โดยมีผลใช้บังคับขยายอำนาจออกไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีปด้วย สามารถเข้าตรวจค้นเรือในทุกพื้นที่ที่เป็นเขตการประมงไทย เมื่อเห็นว่ามีอาการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้ ดังนี้

(ก) พนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแห่งราชนาวีเป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(ข) อำนาจ และขอบเขตแห่งอำนาจ

ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแห่งราชนาวี ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตรวจค้นเรือลำหนึ่งลำใด ที่ใช้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการประมงโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙)

๒. ยึดเครื่องมือที่ใช้ในการประมง เอกสาร หรือวัตถุพยานอื่นใดอันพึงใช้เป็นหลักฐานในการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งสัตว์น้ำที่พบอยู่ในเรืออันควรสงสัยว่าได้จับในเขตการประมงไทยด้วย (มาตรา ๙)

๓. จับ และยึดเรือที่ได้กระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจที่จะพ่วงเรือหรือบังคับให้ผู้ควบคุมเรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อนำไปยังท่าเรือที่ใกล้ที่สุด ซึ่งเหมาะแก่การที่จะสอบสวน หรือทำการอย่างอื่น เพื่อฟ้องร้องตามกฎหมาย (มาตรา ๑๐)

๔. สอบสวนความผิดอาญาตาม พระราชบัญญัตินี้ที่ได้จับกุม หรือสั่งให้จับกุม การสอบสวนต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา

๒.๑.๓ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘

(ก) พนักงานเจ้าหน้าที่

นอกจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือจะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ทหารเรือ

ตาม พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๐ ตามข้อ ๒.๑.๑ แล้วรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทหารเรือ และศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๗/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ ให้ข้าราชการสังกัดกองทัพเรือ (ทร.) และศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ ได้แก่

๑. ผู้บัญชาการทหารเรือ รองผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ และเสนาธิการทหารเรือ

๒. ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ผู้บัญชาการทัพเรือภาค ผู้บัญชาการกองเรือผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับหมู่เรือ ผู้บังคับการเรือ และผู้ควบคุมเรือ

๓. นายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ ศรชล. ซึ่งจัดตั้งโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๔๐ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๐ และวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๔๑ ให้ปฏิบัติหน้าที่ใน ศรชล.

(ข) ขอบเขตอำนาจหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือ และ ศรชล. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการทำการประมงผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยที่สำคัญ ได้แก่

๑. ยึดหรืออายัด เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตาม

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี (มาตรา ๑๐๒ (๖))

๒. ยึดหรืออายัดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองตามมาตรา ๖๔ หรือ มาตรา ๖๕ (มาตรา ๑๐๒ (๘))

๓. ยึดเครื่องมือทำการประมงสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีไว้หรือได้มาจากการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๑๐๕)

๔. กักเรือประมง ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการประมงนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งยึดเครื่องมือทำการประมงสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีไว้ หรือได้มาจากการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือสั่งกักเรือประมงไว้จนกว่าจะมีการพิจารณาและมีคำสั่งตามหมวด ๑๐ หรือ หมวด ๑๑

๕. ควบคุม หยุด และขึ้นไปบนเรือประมงเพื่อตรวจสอบ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง หยุดทำการประมง หรือการขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือสั่งให้ผู้ควบคุมเรือประมงนำเรือประมงเข้าเทียบท่า หรือขึ้นไปบนเรือประมง เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๔ (มาตรา ๑๐๒ (๔))

๖. ขึ้นไปบนเรือประมง ไร้สัญชาติ หรือกำลังทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนอกน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบเมื่อได้รับการร้องขอ (มาตรา ๑๐๔)

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี หรือความตกลงที่ประเทศไทยมีอยู่กับการระหว่างประเทศ ในทุกระดับเมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของประเทศที่มีอำนาจ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจควบคุมดูแลการทำการประมงในเขตนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ และได้รับการคุ้มครองในการขึ้นไปบนเรือไว้ สัญชาติ หรือเรือประมงที่พบว่ากำลังทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายบรรดาที่ทำการประมงอยู่นอกน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบ และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ อย่างไรก็ตาม การขึ้นไปบนเรือประมงเพื่อตรวจสอบดังกล่าวข้างต้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของนานาประเทศ และเป็นที่ยอมรับขององค์การสหประชาชาติ โดยให้แจ้ง ให้รัฐเจ้าของธง หรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทราบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยสามารถควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง และขึ้นไปบนเรือประมงในทุกพื้นที่ที่เป็นเขตการประมงไทย หรือในเขตน่านน้ำไทย เมื่อเห็นว่ามีผลกระทบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด โดยละเมิดต่อพระราชกำหนดนี้ ดังนั้นอำนาจในการควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง และขึ้นไปบนเรือประมงในเขตดังกล่าว จึงเป็นอำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจไว้

๒.๒ เขตน่านน้ำของประเทศไทย

กฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย ได้ให้คำนิยาม และกำหนดหลักการเกี่ยวกับเขตน่านน้ำของไทยซึ่งสอดคล้องหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศมีสาระสำคัญ ดังนี้

เขตน่านน้ำไทย

น่านน้ำไทยตาม พ.ร.ก.การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ความหมายรวมถึงน่านน้ำภายในทะเลชายฝั่งและทะเลนอกชายฝั่ง

๑. “น่านน้ำภายใน” หมายถึง ที่จับสัตว์น้ำภายในราชอาณาจักรที่มีใช้ทะเล

๒. “ทะเลชายฝั่ง” หมายถึง ทะเลที่อยู่ในราชอาณาจักรนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเลเว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ จะออกกฎกระทรวงกำหนดให้เขตทะเลชายฝั่งในบริเวณใดมีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปน้อยหรือมากกว่าสามไมล์ทะเลก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งจุดห้าไมล์ทะเลและไม่เกินสิบสองไมล์ทะเล โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย และ

๓. “ทะเลนอกชายฝั่ง” หมายถึง ทะเลที่อยู่ในราชอาณาจักรที่อยู่พ้นจากทะเลชายฝั่งจนสุดเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยหรือสุดเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศสุดแต่เขตใดจะไกลกว่า

เห็นได้ว่า การกำหนดเขตน่านน้ำไทยตาม พ.ร.ก.การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้นำหลักการเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามกฎหมายระหว่างประเทศมารองรับ โดยกำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยในการสำรวจ แสวงหา ประโยชน์อนุรักษ์และจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตบนพื้นดินท้องทะเลและใต้พื้นดินท้องทะเล และในห้วงน้ำเหนือขึ้นไปในบริเวณที่อยู่ถัดจากทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งออกไปจนถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเล นับจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้าง

ของทะเลอาณาเขต ตามหลักการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ และประเทศไทยได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะให้มีความกว้าง ๒๐๐ ไมล์ทะเลนับจากเส้นฐาน ซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีสิทธิในการแสวงหาประโยชน์ทำการประมงจับสัตว์น้ำได้ตามขอบเขตของหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

๒.๓ การทำการประมงในเขตน่านน้ำไทยของเรือประมงต่างชาติ

ห้ามมิให้ใช้เรือที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่เป็นของคนต่างด้าว หรือของนิติบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศทำการประมงในเขตการประมงไทย (มาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ. ๒๕๔๒) เว้นแต่จะมีความตกลงกับต่างประเทศเป็นอย่างอื่น และบุคคลผู้ทำการประมงโดยใช้เรือในเขตการประมงไทยต้องมีใบอนุญาตที่ได้รับสำหรับการประมงประจำไปกับเรือด้วยในขณะทำการประมง (ตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙)

๒.๔ การบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของไทยในฐานะรัฐชายฝั่งเกี่ยวกับการทำประมง

UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดให้ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เพื่อการสำรวจแสวงประโยชน์อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยประเทศไทย อาจใช้มาตรการต่างๆ รวมทั้งการขึ้นเรือ การตรวจ การจับกุม และกระบวนการพิจารณาทางศาลเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่ตนได้ออกไว้ตาม

UNCLOS ๑๙๘๒ นี้ เรือที่ถูกจับกุม และลูกเรือ ให้ได้รับการปล่อยโดยทันทีที่ได้รับการวางประกันตามสมควร หรือให้หลักประกันอื่น ๆ โดยบทบัญญัติของกฎหมายไทยและในกรณีฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตน่านน้ำไทย (เฉพาะบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ) ต้องไม่มีโทษจำคุกหรือการลงโทษทางร่างกายในรูปแบบอื่นใด ในกรณีที่มีการกักหรือการจับกุมเรือประมงต่างชาติให้ประเทศไทยแจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบทันที สำหรับการใช้สิทธิตาม UNCLOS ๑๙๘๒ (ข้อ ๗๓) นั้น มีข้อที่ควรพิจารณา ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจขึ้นเรือ หรือตรวจค้นเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ต่อเมื่อต้องสงสัยหรือเพื่อการพิสูจน์ทราบว่ามีกระทำความผิดกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการประมงของไทย อันเป็นการละเมิดสิทธิอธิปไตยเฉพาะในเรื่องของการสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยเท่านั้น ในเรื่องนี้ UNCLOS ๑๙๘๒ ได้เปิดช่องไว้อย่างชัดเจน

๒. ประเทศไทยจะต้องมีกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เป็นกฎหมายภายใน ซึ่งประเทศไทยสามารถออกได้เท่าที่และตามที่ UNCLOS ๑๙๘๒ ให้อำนาจไว้เท่านั้น กล่าวคือ UNCLOS ๑๙๘๒ มิได้ให้อำนาจแก่ประเทศไทยในการที่จะให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือ ขึ้นตรวจค้นเรือเรือต่างชาติ หรือเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยโดยอัตโนมัติ แต่จะต้องมีกฎหมายภายในบัญญัติให้อำนาจไว้ และกฎหมายภายในก็ต้อง มีรายละเอียดปลีกย่อยเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับ UNCLOS ๑๙๘๒

๒.๕ สิทธิการขึ้นตรวจ (Right of Visit) ของเรือรบไทยต่อเรือประมงต่างชาติ

สิทธิการขึ้นตรวจของเรือรบไทย หรือเรือใช้ราชการของรัฐบาลไทยอันไม่ใช่เรือพาณิชย์ เรือรบไทยซึ่งพบเรือต่างชาติหรือเรือประมงต่างชาติในทะเลหลวงอันมิใช่เรือที่ได้รับการคุ้มกันโดยสมบูรณ์ (ข้อ ๙๕ และ ๙๖) ได้แก่ เรือรบ หรือเรือใช้ราชการของรัฐบาลอันมิใช่เรือพาณิชย์ตามหลักกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (ข้อ ๑๑๐ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒) เจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่มีสิทธิที่จะขึ้นไปบนเรือต่างชาตินั้น เว้นแต่จะมีเหตุอันควรสงสัยว่าเรือนั้นกระทำการอันเป็นโจรสลัด ค้าทาส ออกอากาศจากทะเลหลวงโดยมิได้รับอนุญาต เป็นเรือปราศจากสัญชาติ หรือชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงสัญชาติ อย่างไรก็ตามในการใช้สิทธิขึ้นตรวจเรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้มีการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นเจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะต้องคำนึงถึงกฎหมายภายในของตนว่าได้บัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวข้างต้นเป็นความผิดหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายในการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมได้

จะเห็นได้ว่า กรณีตรวจพบเรือประมงต่างชาติทำการประมงในทะเลหลวง สิทธิการขึ้นตรวจของเรือรบไทยหรือเรือใช้ราชการของรัฐบาลไทยอันไม่ใช่เรือพาณิชย์ยังมีความชอบธรรมที่จะขึ้นไปบนเรือประมงต่างชาติในทะเลหลวงได้ หากไม่ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าเรือนั้นกระทำการอันเป็นโจรสลัด ค้าทาส ออกอากาศจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยมิได้รับอนุญาต หรือเป็นเรือ

ปราศจากสัญชาติหรือชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงสัญชาติ ซึ่งรวมไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยด้วย (ข้อ ๕๘ (๒)) โดยให้นำหลักเกณฑ์ของข้อ ๘๘ ถึงข้อ ๑๑๕ มาใช้บังคับกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงไม่สามารถขึ้นตรวจบนเรือประมงต่างชาติได้ หากไม่ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าเรือนั้นทำการประมงโดยผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย เพราะการใช้สิทธิของเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยจะต้องคำนึงตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของประเทศไทย และจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกโดยประเทศไทย (ข้อ ๕๘ (๓))

๒.๖ สิทธิการไล่ตามติดพัน (Right of Hot Pursuit) ของเรือรบไทยที่มีต่อเรือประมงต่างชาติทำการประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย

การไล่ตามติดพันมีหลักเกณฑ์และองค์ประกอบ ดังนี้

ก) เรือประมงต่างชาติต้องสงสัยว่ากำลังกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยในบริเวณทะเลอาณาเขตต่อเนื่อง และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย

ข) ได้มีการส่งสัญญาณให้หยุดเรือ ทั้งทางทัศนะ และทางวิทยุ

ค) การไล่ติดตามเริ่มขึ้นขณะที่เรือประมงต่างชาติยังคงอยู่ในน่านน้ำซึ่งเป็นเขตอำนาจของรัศมีนั้น และรวมทั้งการไล่ติดตามในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือไหล่ทวีปของไทยโดยอนุโลมด้วย

ง) เรือลำนั้นได้หนีออกจากน่านน้ำดังกล่าวไปยังทะเลหลวง

จ) การไล่ติดตามจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยสายตา หรือเรดาร์ก็ตาม หากมีการส่งต่อการไล่ตามไปยังหน่วยอื่นจะต้องมีการยืนยันรูปพรรณของเรือได้อย่างถูกต้องตรงกัน

ฉ) เรือดังกล่าวจะต้องยังไม่แล่นเข้าไปในทะเลอาณาเขตของประเทศอื่นหรือประเทศของตน

กรณีที่เรือประมงของต่างชาติถูกตรวจพบว่ากำลังกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย ทั้งในขณะที่อยู่ในทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่องรวมทั้งเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย และถูกไล่ติดตามออกไปจนถึงทะเลหลวง หากเรือดังกล่าวถูกจับกุมได้ในทะเลหลวงด้วยการไล่ตามติดพัน จะต้องถูกดำเนินคดีเหมือนกับอยู่ในทะเลอาณาเขตของประเทศไทย

๒.๗ สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของเรือประมงต่างชาติในเขตน่านน้ำไทย

๑) สิทธิของเรือประมงต่างชาติ

ทะเลอาณาเขตของไทย เรือประมงต่างชาติสามารถใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต (Innocent Passage) ซึ่งเป็นหลักนิยมนสากล และถือเป็นสิทธิที่เรือต่างชาติ หรือเรือประมงต่างชาติจะได้รับโดยไม่ถูกแทรกแซงในขณะพักรอเพื่อการเข้าออก หรืออยู่ในทะเลอาณาเขตต่าง ๆ ที่ไม่มีพิษภัยใด โดยจะถือว่าเป็นการผ่านโดยสุจริตราบเท่าที่ไม่กระทำการใดที่รบกวนความสงบ ความมีระเบียบ หรือความมั่นคงของประเทศไทย

๒) เสรีภาพของเรือประมงต่างชาติ

เขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย เรือประมงต่างชาติมีเสรีภาพเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย เช่นเดียวกับทะเลหลวงทุกประการ ยกเว้นในเรื่องทรัพยากรเท่านั้น ได้แก่ เสรีภาพในการเดินเรือด้วยเหตุที่กฎหมายระหว่างบัญญัติรองรับชาติมหาอำนาจที่ใช้ทะเลเป็นเส้นทางคมนาคม โดยไม่ต้องการให้เรือสินค้าของตนถูกแทรกแซงจากเรือรบ หรือเรือของรัฐบาลต่างชาติ เรือรบซึ่งพบเรือต่างชาติในทะเลหลวงจึงไม่มีอำนาจขึ้นทำการตรวจค้น จับกุม เว้นแต่จะพบหรือมีเหตุสงสัยในการกระทำอันเป็นโจรสลัด ค้าทาส ออกจากอากาศจากทะเลหลวงโดยมิได้รับอนุญาต เป็นเรือปราศจากสัญชาติ หรือชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงสัญชาติ ด้วยเหตุนี้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย เรือต่างชาติจึงมีเสรีภาพที่จะเดินเรือผ่าน

๓) หน้าที่ของเรือประมงต่างชาติ

ในการใช้สิทธิเสรีภาพ และการปฏิบัติหน้าที่ของเรือประมงต่างชาติในเขตน่านน้ำไทย (เขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย) จะต้องคำนึงถึงสิทธิหน้าที่และผลประโยชน์ของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ตามสมควร อีกทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการประมงที่ออกโดยประเทศไทย

๓. สิทธิอำนาจและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีพบเรือประมงต่างชาติในทะเล

การขึ้นตรวจ การตรวจค้น การจับกุม การยึด การอายัด หรือการกักเรือประมงต่างชาติในทะเลเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและซับซ้อนโดย

แต่ละพื้นที่ทางทะเลมีหลักการ แนวทาง และ ความชอบธรรมในการปฏิบัติแตกต่างกัน ดังนี้

๓.๑ การปฏิบัติต่อเรือประมงต่างชาติ ที่เข้ามาทำการประมงโดยผิดกฎหมายในเขต น่านน้ำไทย หากพบเห็นการทำประมงโดยผิด กฎหมายไทยอย่างชัดเจน หรือมีเหตุอันควร สงสัยว่าจะทำประมงโดยผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ ต่อประมงต่างชาติ ดังนี้

๑) การตรวจค้น และจับกุมเรือประมงต่างชาติ

เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจตามกฎหมายไทยในการตรวจค้นและจับกุมเรือประมง ต่างชาติผู้กระทำความผิด พร้อมกับยึดเรือเครื่องมือที่ใช้ ในการประมง เอกสารหรือวัตถุพยานอื่น ๆ รวมทั้ง สัตว์น้ำที่อยู่ในเรือประมงต่างชาติที่กระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการ ประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒ ทั้งในทะเลอาณาเขตและ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ นอกจากนั้นยังมีอำนาจที่จะ พังเรือ หรือบังคับผู้ควบคุมเรือนำเรือไปยังท่าเรือ และสอบสวนเบื้องต้นเพื่อส่งให้พนักงานสอบสวน ดำเนินคดีตามกฎหมาย

๒) ยึด आयัด และกักเรือประมงต่างชาติ

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการ กระทำความผิด หรือในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อ ได้ว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับการ กระทำความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดหรือ आयัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการ กระทำความผิดเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือ ดำเนินคดี และให้มีอำนาจยึด และสั่งให้ยึด เครื่องมือทำการประมงสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์ น้ำที่มีไว้หรือได้มาจากการทำการประมงโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมายหรือสั่งกักเรือประมงไว้จนกว่าจะมี

การพิจารณา และมีคำสั่งกำหนดมาตรการทาง ปกครอง หรือกำหนดโทษ

๓) ควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง และขึ้น ไปบนเรือประมงต่างชาติเพื่อตรวจสอบ

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการ กระทำความผิด ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง หรือสั่งให้ ผู้ควบคุมเรือประมงนำเรือประมงเข้าเทียบท่า หรือขึ้นไปบนเรือประมงต่างชาติเพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่ ทหารเรือ มีอำนาจตามกฎหมายไทยสามารถจับกุม ตรวจค้น ยึด आयัด กักเรือ ควบคุมเรือ หยุดเรือ และขึ้นไปบนเรือประมงต่างชาติในทุกพื้นที่ ที่เป็นเขตการประมงไทยและเขตน่านน้ำไทย เมื่อตรวจพบการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควร สงสัยว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการ ประมงของไทย ดังนั้น อำนาจในการดำเนินการ ดังกล่าวในเขตการประมงไทยและเขตน่านน้ำ ไทยของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงาน เจ้าหน้าที่จึงเป็นอำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมาย ไทยได้ให้อำนาจไว้ โดยต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของนา นา ประเทศ และเป็นที่ยอมรับขององค์การ สหประชาชาติ

๓.๒ เมื่อตรวจพบเรือประมงต่างชาตรุกล้ำเข้ามาในเขตน่านน้ำไทยแต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายในเขตน่านน้ำไทย หรือไม่พบเหตุสงสัยว่าได้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยอย่างชัดเจน กรณีดังกล่าวมีกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทำประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายจะมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เป็นไปตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้เฉพาะ ดังนี้

๑) บริเวณทะเลอาณาเขต

ตามที่ UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดให้เรือประมงต่างชาติดำเนินการใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต (Innocent Passage) โดยไม่ถูกแทรกแซงในขณะพักเรือเพื่อการเข้าออก หรืออยู่ในทะเลอาณาเขตต่าง ๆ ที่ไม่มีพิชภัยใด ดังนั้นหากไม่ปรากฏแน่ชัดว่าทำการประมงโดยผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยหรือเหตุสงสัยว่าได้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงไม่มีอำนาจขึ้นตรวจรวมไปถึงการหยุดเรือเพื่อตรวจค้นและจับกุม เพราะเรือประมงต่างชาตินั้นไม่กระทำความผิดที่รบกวนความสงบ ความมีระเบียบ หรือความมั่นคงของประเทศไทย

๒) บริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ด้วย UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดให้เรือประมงต่างชาติดำเนินสิทธิที่จะเดินเรือที่ซีกองของตนในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย รวมทั้งบัญญัติให้เสรีภาพแก่เรือประมงต่างชาติดำเนินการเดินเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย ดังนั้นเรือประมงของรัฐอื่นๆ จึงมีเสรีภาพเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย

เช่นเดียวกับทะเลหลวงทุกประการ เจ้าหน้าที่ทหารเรือซึ่งตรวจพบเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะแต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่ากระทำประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยหรือไม่มีเหตุสงสัยว่าได้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทยอย่างชัดเจน จึงไม่มีอำนาจขึ้นทำการขึ้นตรวจตรวจค้น หรือจับกุมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยด้วยเหตุนี้เรือประมงต่างชาติจึงมีเสรีภาพที่จะเดินเรือผ่านเศรษฐกิจจำเพาะของไทยเว้นแต่จะพบหรือมีเหตุสงสัยในการกระทำอันเป็นโจรสลัด ค้าทาส ออกอากาศจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยมิได้รับอนุญาต เป็นเรือปราศจากสัญชาติ หรือชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงสัญชาติ อย่างไรก็ตามในการใช้สิทธิเสรีภาพ และการปฏิบัติหน้าที่ของเรือประมงต่างชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยจะต้องคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่และผลประโยชน์ของประเทศไทย และรัฐอื่น ๆ ตามสมควร อีกทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการประมงของประเทศไทย

๓.๓ การใช้สิทธิไล่ตามติดพันออกนอกเขตน่านน้ำไทย เพื่อทำการจับกุมขึ้นเรือ และตรวจค้นเรือประมงต่างชาติ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ข้อ ๑๑๑ กำหนดสิทธิของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไทยในการใช้สิทธิไล่ตามติดพันได้เมื่อปรากฏว่ามีเหตุผลอันเชื่อได้ว่าเรือประมงต่างชาติได้กระทำการอันเป็นการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของไทย การไล่ตามติดพันจะต้องกระทำโดยเรือหรืออากาศยานของไทยที่มีอำนาจ และจะกระทำต่อเมื่อเรือประมงต่างชาติที่กระทำผิดนั้นอยู่ในน่านน้ำภายใน น่านน้ำหมู่เกาะ ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมทั้งเขตไหล่ทวีปของไทยด้วย ดังนั้น

หากปรากฏว่ามีเรือประมงต่างชาติกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของไทยในเขตน่านน้ำไทยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงสามารถใช้สิทธิ ในการไล่ตามติดพันเพื่อทำการตรวจค้น จับกุมเรือประมงต่างชาติดังกล่าวมาดำเนินคดีตามกฎหมายเกี่ยวกับการประมงของไทย ข้างต้นได้ แม้ว่าเรือนั้นจะกระทำผิดนอกเขต ๑๒ ไมล์ทะเล ซึ่งเป็นทะเลอาณาเขตอย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ทหารเรือพึงระมัดระวังในการใช้สิทธิการไล่ตามติดพัน หากปรากฏว่าในการใช้สิทธินั้นเป็นไปโดยไม่ชอบไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้ว เรือที่ถูกสั่งให้หยุดหรือถูกจับกุมภายนอกทะเลอาณาเขตนั้นสามารถเรียกร้องค่าชดเชยในความเสียหายอย่างใด ๆ ที่อาจได้รับจากการนั้น ฉะนั้นการใช้สิทธิไล่ตามติดพันจึงนับว่ามีความสำคัญที่เจ้าหน้าที่ต้องพึงระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบเพื่อมิให้เกิดปัญหาจากการถูกฟ้องร้อง

๓.๔ เมื่อตรวจพบเรือประมงต่างชาติทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำผิดอย่างชัดเจนนอกเขตน่านน้ำไทย

การบังคับใช้กฎหมายภายในของไทย ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือ โดยหลักแล้วย่อมมีขอบเขตบังคับใช้เฉพาะภายในราชอาณาจักร และสามารถบังคับใช้กับเรือไทยและอากาศยานไทยเท่านั้น ดังนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหาเขตอำนาจของการบังคับใช้กฎหมายกับเรือประมงต่างชาติที่ทำการประมงโดยผิดกฎหมายนอกเขตการประมงไทย แม้ว่า UNCLOS ๑๙๘๒ ได้กำหนดสิทธิในการขึ้นตรวจเยี่ยม (Right of visit) อนุญาตให้เรือรบไทยเข้าตรวจค้นเรืออื่นยกเว้นเรือรบด้วยกัน และเรือของทางราชการที่มีได้ใช้ในการพาณิชย์ในทะเลหลวงได้ ทั้งนี้ก็เพื่อขึ้นตรวจเรือเฉพาะที่ต้องสงสัยว่าไม่ปรากฏสัญชาติ หรือชักธงต่างชาติหรือไม่แสดงสัญชาติแต่แท้ที่จริงมีสัญชาติ

เดียวกับเรือรบ หรือกระทำผิดกฎหมายในลักษณะอาชญากรรมระหว่างประเทศ ได้แก่ การกระทำความอันเป็นโจรสลัด การค้าทาส การกระจ่ายเสียงอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งไม่รวมถึงกรณีที่สงสัยว่าได้กระทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย

อย่างไรก็ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือประมงไร้สัญชาติ หรือกำลังทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนอกน่านน้ำไทย เพื่อตรวจสอบเมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของประเทศที่มีอำนาจ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจควบคุมดูแลการทำการประมงในเขตนั้น (มาตรา ๑๐๔) โดยการขึ้นไปบนเรือประมงต่างชาติดังกล่าวต้องเป็นไปตามภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศและเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี หรือความตกลงที่ประเทศไทยมีอยู่กับองค์การระหว่างประเทศในทุกระดับในการขึ้นไปบนเรือไร้สัญชาติหรือเรือประมงที่พบว่ากำลังทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนอกน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของนานาประเทศ และเป็นที่ยอมรับขององค์การสหประชาชาติ โดยต้องแจ้งให้รัฐเจ้าของธงหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทราบและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับการคุ้มครองจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยสุจริตจากการขึ้นไปบนเรือประมงเพื่อตรวจสอบดังกล่าวข้างต้น

๔. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ในปัจจุบันมีเรือประมงกระทำผิดกฎหมายอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย โดยเรือที่ถูกจับกุมจะมีทั้งเรือประมงไทยและเรือประมงต่างชาติในกรณีเจ้าหน้าที่ทหารเรือตรวจพบเรือประมงต่างชาติที่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงในทะเลอาณาเขตติดต่อเนื่องและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมีกฎหมายเพียงไม่กี่ฉบับที่ให้อำนาจไว้ แต่ละฉบับมีรายละเอียดปลีกย่อยในการดำเนินการแตกต่างกันเป็นร่องรอยต่อเนื่องในการดำเนินการอีกทั้งด้วยเหตุที่ประเทศไทยยึดถือหลักกฎหมายทวินิยม (Dualism) จึงจำเป็นต้องอนุวัติกฎหมายภายในมารองรับตามที่ UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดไว้ โดยพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นตรวจเรือต่างชาติที่ต้องสงสัยว่าจะกระทำผิด หรือได้กระทำผิดในน่านน้ำไทย (เขตเศรษฐกิจจำเพาะ) สอดคล้องกับ UNCLOS ๑๙๘๒ ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศขยายอำนาจบังคับใช้ออกไปในเขตน่านน้ำไทยที่อยู่นอกราชอาณาจักร จึงมีผลทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นตรวจค้นจับกุมเรือประมงต่างชาติที่กระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการประมงดังกล่าวในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยได้ดังนั้น ในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือจำเป็นต้องศึกษากฎหมายเหล่านั้นอย่างละเอียด เพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อผิดพลาดและส่งผลกระทบต่อให้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้ปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีอำนาจตรวจค้นจำเป็นต้องทราบถึงขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนเพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติเป็นไปอย่าง

ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความชอบธรรมไม่ละเมิดหรือกระทบสิทธิของเรือประมงต่างชาติตามกฎหมายตลอดจนสามารถปราบปรามผู้ทำผิดการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในเขตน่านน้ำไทยได้อย่างถูกต้องและมีความชอบธรรม ดังนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือในฐานะ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามกฎหมายควรปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังในการตรวจตรา จับกุมปราบปรามผู้กระทำผิดเพื่อเป็นการควบคุม และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติ มิให้ถูกต่างชาติเข้ามาลักลอบแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

- จตุรนต์ ธีระวัฒน์, ศาสตราจารย์ ดร., **อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗.
- จุมพต สายสุนทร, **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล:อาณาเขตทางทะเล**. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๑.
- ถนอม เจริญลาภ, พลเรือเอก, **กฎหมายทะเล: เขตทางทะเลของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๐.

กฎหมาย

- “พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘” (๒๕๕๘, ๑๓ พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๘ ก. หน้า ๑.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขต
การประมงไทย พ.ศ.๒๔๘๒” (๒๔๘๒,
๓๐ กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม
๕๖ หน้า ๙๔๑.

“พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปราม
การกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล
พ.ศ.๒๔๙๐” (๒๔๙๐, ๑๖ ธันวาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๖๑
หน้า ๗๓๕.

“อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล,
ค.ศ.๑๙๘๒ (United Nations Convention
on the Law Of the Sea: UNCLOS
๑๙๘๒)”

เอกสารทางราชการ

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้าน
การศึกษาขั้นสูง, กองทัพเรือ, เอกสาร
อ้างอิงกองทัพเรือ หมายเลข ๘๐๐๘
แนวทางและความชอบธรรมของ ทร.
ในการตรวจเรือในเขตเศรษฐกิจ
จำเพาะ พ.ศ.๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร
กองทัพเรือ, ๒๕๔๖.

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร. ด้านอื่น ๆ,
กองทัพเรือ, เอกสารอ้างอิงกองทัพเรือ
หมายเลข ๙๑๐๑ คู่มือการปฏิบัติ
เกี่ยวกับกฎหมายให้อำนาจทหารเรือ
ปฏิบัติการในทะเล พ.ศ.๒๕๔๒.
กรุงเทพมหานคร กองทัพเรือ, ๒๕๔๒.

When Will The US Ready for Madam President?

เมื่อไหร่สหรัฐอเมริกาจะพร้อมสำหรับประธานาธิบดีหญิง

Commander Nabhascand Weeraprajak WRTN

นาวาโทหญิง นกสจันทร วีระประจักษ์

Abstract

The author explores the possibilities and obstacles of having the first madam president of the United States. There are review of literature that examine the similarity of the presidents' background, study female politician in the U.S., and analyze how they got to the top positions, for example, congresswomen, senators, and governors. Hillary Rodham Clinton will be used as a case study since she is a Democrat nomination for presidency in 2016 and the article will answer the reason why she lost to Donald Trump in the 2016 election. Finally, this article will use percentile of women senators and women governors since 1922 and 1925 respectively, to compare the factor(s) or indicator(s) that are important for presidential candidate to have in order to win the election and become the first madam president of the US.

Keywords: Hillary Clinton, madam president, female politician, congresswomen, women senators, women governors, leader.

บทคัดย่อ

ผู้เขียนบทความนี้ได้สำรวจความเป็นไปได้และอุปสรรคต่าง ๆ ในการที่จะมีประธานาธิบดีหญิงคนแรกของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งมีการวิจารณ์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่มีการตรวจสอบความคล้ายคลึงกันในเรื่องภูมิหลังของประธานาธิบดี ภูมิหลังของนักการเมืองหญิงในสหรัฐอเมริกา และ หนทางการก้าว ไปสู่ตำแหน่งสำคัญระดับสูงของพวกเธอ เช่น สมาชิกผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และ ผู้ว่าการรัฐ บทความนี้จะใช้ กรณีของ นางฮิลลารี รอดแฮม คลินตัน เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากนางฮิลลารี เป็นตัวแทนของพรรคเดโมแครตในการเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และบทความนี้จะให้เหตุผลว่าทำไมเธอจึงพ่ายแพ้ต่อ นาย โดนัลด์ ทรัมป์ ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี พ.ศ. ๒๕๕๔ ท้ายสุดบทความนี้จะใช้หลักการคำนวณร้อยละในการเปรียบเทียบปัจจัย หรือตัวชี้วัด ของจำนวนวุฒิสมาชิกหญิง และ ผู้ว่าการรัฐหญิง ตั้งแต่เริ่มมีในปี ๒๔๖๕ และ ๒๔๖๘ ตามลำดับ ว่าตัวชี้วัดไหนจำเป็นที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีหญิงของสหรัฐควรมีเพื่อที่จะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของสหรัฐอเมริกา

คำสำคัญ: ฮิลลารี คลินตัน ประธานาธิบดีหญิง นักการเมืองหญิง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิง สมาชิกวุฒิสภาหญิง ผู้ว่าการรัฐหญิง ผู้นำ

Overview

The first female head of state in the Americas was Juan Peron's widow (his third wife), Isabel, in Argentina. A half century before any major American city could claim a female mayor; several states had women governors, all who had succeeded their husbands who died in office. Since 1992, women in the U.S.

have moved more to the top positions in their organizations. During Clinton's administration, the year 1992 has been declared as the year of the women because of the women's success in holding the top positions. More than 40 percent of the president's appointments were women, compared to 22 percent

for George Bush (father). Women held a position of chief law enforcement officer, the First Lady took care of policy making and four new women senators. In 1993 when President Clinton appointed the first female Secretary of State, Madeline Albright, the women's future in politics seems secure. (Thomas and Wilcox, 1998)

This article suggests that the first madam president would either come from a state governor, or a senator, based upon two factors. First, the governors have the executive title that carries the image of authority figure with respective qualities like decisiveness, aggressiveness and rationality. However, the governors have limited name recognition nationwide. Second factor is that senators are well known in Washington D.C. as well as for the media, in spite of the fact that they have the legislative skills not the executive ones.

Characteristics of Good Leadership and the Image of President

James David Barber wrote about how the politicians choose the characters we, the people, get to choose among. For him, the first trick is to get themselves widely mentioned as a potential president. From that, they have to gather enough money to seem serious on to frontrunner status as the

primaries approach. The preprimary leaders normally become their party nominee. The real nomination choice is made before the formal process begins. The rules of the game always change and candidates will bend them as they can to their own advantage. Public opinion about candidates may fluctuate; however there are some deep emotional tides that make choosing the president more complicated.

Americans feel for their president as for no other public officer. The president has to understand, take part, get together and keep together. Thus, Americans are looking far more than professional competence but rather emotional connection, faith beyond work and trustable hero/ine. Those qualities are made available by the mass media. The shallower the voter's root in their background is, the more vulnerable that person is to the make up political advertising. Moreover, the poll's public opinion can be manipulated to the favor of some candidates. (Barber cited in Nelson, 1980)

Barber offers the theory that all presidents can be sorted into four character types, active or passive, positive or negative. In his view, a person character that develops since childhood from parental relationships, shape the way that person shows oneself toward life and sets it as a pattern related to

their character. He claims that “the public climate of expectations has much to do with what sort of president is elected at a given time.” It is a function of what the voters want. The link between presidential personality and political environment involve with the power situation the president operates. The alignments of political forces are public arena, the Washington community of Congress, the Court, the bureaucracy, interest group lobby and assistants around the White House. (Barber, 1985)

Alexander George cited by Page and Petracca suggests that Barber’s theory is too casual to judge those personality factors in the explanation of the behavior. Personality may be irrelevant to behavior because individuals with varying personal characteristics will tend to behave similarly when placed in common situations. Although one can assume that the character type makes sense, its origin is obscure for it is not certain how childhood experience affect personality. Characters have many possible meaning. It can mean integrity. A psychological model of basic personality would not capture this idea directly. Nonetheless, the combination of psychology, history and biography that go into the study of presidential personality is far from a sure science, leaving space for disagreement about

the assessments of a particular person. (Page and Petracca, 1983)

Page and Petracca see the pattern of the president. First, the social characteristic, they normally are white, well-to-do (if not rich), Protestant male, Anglo-Saxon, married with family and in the age of mid 50 or older. These characteristics help ensure that they will represent the basic value of the American people. The background and experience, from the twentieth century on almost every president has been highly educated. Second, the political characteristic, nearly all candidates have been prominent individual, visible to the public. Americans often have war heroes, governors, senators, and vice presidents as president. As a result of nominating process, nominees usually have the social and political characteristics and are energetic, intelligent and experienced. They are also sensitive and responsive to the interest groups and activists associated with their parties. (Ibid.)

Harold M. Barger writes that the image of a good president is formed by our experience with past presidents, according to Michael Novak’s study of the symbolism of the president. “The American president functions as king, prophet, and priest because the United States function as a kind of secular religion.” (Barger, 1984) Americanism involves a belief in both stability and

progress in the promise of an American dream that opens unparalleled possibility for everyone. Erwin Hargrove supports this idea saying that American people are not interested in a weak or indecisive leader. However, there is no real training ground for the presidents and most of them have not developed the full talents required for the position from their previous work. (Barger, 1984)

Nomination Process

Nomination is the most important stage of the process of presidential choice. Donald Matthews points out the trinity variables that affect voter choice as party identification, issues and candidates. The choice of presidential nominee is on the basis of majority rule; the selections of a nominee often have the combination of two or three choices before the winner is chosen. Party identification is the easiest way to decide who the right person for voters is; however, all of the competitors belong to the same party in the nominating contest. The nomination process will be divided into three stages, the emergence of president possibilities, the definition of the competitive situation and the formal legal nominating process. The role of money and media play important parts of massive nationwide publicity for any presidential possibility. (Keech and Matthews, 1976)

The presidential nomination has been dominated by the US vice president, the senate, and the states' governors. For the vice president is the best known party leader short of the retiring president and the natural candidate for the presidency. While the seat in the senate is not automatically turned toward the presidency, it offers favorable opportunities for those who wish to try. Senators are located at the heart of the nation's political community, networks and most of their activities, political or not, are likely to have a full coverage from the press. (Ibid.)

A senator with the presidential ambition could launch a four-year campaign for the nomination, few other officials can. Those who serve on the Senate Foreign Relations or Armed Service Committee can claim some measure of expertise. State governors are the third level of advantage because few state capitals are at the core of a national communication network as Washington D.C. is. Most governors who have become prominent presidential candidates have been from large metropolitan states. Even the big state governors are likely to have a disadvantage compare to those of Washington D.C. based competitors. (Kahn and Kenny, 1999)

State governors have experienced greater difficulty in capitalizing on this

prominence than have senators. Most governors serve only one or two terms, thus a governor who wants to be president has fewer chances to make the move than does a senator. Governors are less dispensable and geographically mobile than senators. When governors do campaign, the issues and themes are locally to the specific need of a certain state. Other public office, cabinet officer, secretary of state, defense, treasury and attorney general are among the more widely publicized officials, they benefit from a relatively close association with the president and his programs. Supreme Court justice has privilege and prestige rivals that of the president. Nevertheless, when the tradeoff is the long-term prestige and high risk and heavy cost of political acid test, the life tenure of the Supreme Court seems more secure.

All presidents without regard to prior experience have to learn a great deal on the job. It is a mistake to stereotype that all those who hold the same office emerge from it with the same skills. Some governors are poor administrators; some senators would make a good one. (Barger, 1984)

Organizing a general election campaign on a sub continental scale have to fight many battles at once, front from speech writing to campaign touring nationwide. Therefore, Presidential campaigns are carried out by coalitions.

A candidate's strategy can be understood by asking questions like how would a course of action affect each group in the coalition and would it hold a coalition together. A candidate is led to adopt a strategy satisfactory to all groups in the coalition for 2 reasons, firstly to retain the loyalty of the inner group and by extension, the group they represent; secondly the coalition itself constitutes a communication network that leads the candidate to adopt strategies acceptable to coalition member. (Ibid.)

Women in Politics and The Role of Media

In 1972 Bella Abzug requested a seat on the House Armed Service Committee to end the war in Vietnam, her request was denied by the members of the House leaderships suggested that the Agriculture Committee would be more appropriate. This evidence suggests that women in politics are channeled into certain arenas of public policy that are perceived as women's issues. Patricia Schroeder, who has served on the House Armed Services Committee, withdrew from running for the presidency with a crying on her husband shoulder, provoked the thought of an emotional woman with her finger on the nuclear button. Women's career paths in electoral politics are driven by the correspondence between people's

stereotypical images of women candidates and the trend of the issue in that time. (Thomas and Wilcox, 1998)

Kim Fridkin Kahn points out that people subconsciously select social or physical characteristics to discriminate and manage information. By classifying an individual as a member of a group, a perceiver gains insight into characteristics of the individual that lead to certain conclusion about that individual. For example, if a candidate is an African American, a voter may conclude that the candidate is a democrat who favor affirmative action program. If the only information available to the voter is the candidate's name and party affiliation, voters have to assume that those candidates would differ in a certain way to the party's position in certain issue. Finally an individual motivation, time and resources are related to the degree of stereotyping. Gender stereotype leads people to generalize women to have these qualities: expressive, emotional, gentle, warm, and compassionate. While men are perceived to acquire these qualities: strong, independent, objective, ambitious, and knowledgeable. This is not a result of education, socioeconomic status or religious. (Kahn, 1996)

Kahn further suggests that by knowing a common view about typical capabilities and liabilities of male and female candidate, candidates are likely to believe that certain campaign appeals

will be more effective than others. Given this strategy, women may choose to concentrate on issue such as education and health policy, while men may stress economic issue and military policy. Doing this, each gendered candidate will prime issue that will benefit their own candidacies. Women candidate may present themselves in reverse stereotypical beliefs as a way to gain more approval and respect from men and women voters. (Ibid.)

Effective campaign and political commercial can influence the impression of voters the contest in favorable to their candidacies and their assessment of a candidate's viability. Exposure to media can change people's attitudes towards both political candidates and events. The small number of women senators and governors make female candidate gender salient to journalists by enhancing greater stereotyping. For Kahn, campaign for governors offers women a more favorable campaign climate than do races for senators because governors respond to women's strength in the state campaign for education and healthcare while the senators correspond to women's weakness in constitutional policy responsibility, foreign policy and national security issue.

In Kahn's result of analysis shows that in senate campaign female candidates do not receive the same press treatment as men. Women receive

less news coverage which focuses more on their viability than their position on the policy issues. Furthermore, the press's discussion of the candidate's viability is more negative for women candidates than for men. Still, in governor campaign women candidates are viewed more favorably and received more vote when they focus on their stereotypical strength. (Ibid.)

In order to increase the news media coverage as a serious candidate, Kahn proposes that women candidates should dress professionally, speak more extensively and persuasively about their policy concerns, and demonstrate their commitment to the pervasive issues in the campaign instead of trying to change the agenda. If women can persuade the voters that they can deal with tough issues such as economy as well as their male counterpart, then voters may revise their stereotypical views of men and women candidates. (Ibid.)

It has been observed that women entering masculine positions face two unhappy choices. Either they can conform to gender expectation, try to act female and perpetuate stereotype, or they can do masculine leadership and try to imitate masculine styles. (Clift and Brazaitis, 2002)

American Women President Organization suggests ways to promote the future female president. That are to

elect more women governors and U.S. senators, to appoint women presidential cabinet secretary for the Department of Defense and Treasury and to promote more women in executive positions would be the next step in building commander-in-chief credibility for all women leaders. (WPO, n.d.)

When a woman follows her husband into public office by assuming his most recent position is known as the widow factor. The widow factor has accounted for high percentage of the world's women head of state as well as America's high level women politician. This is almost solely responsible for opening the U.S. senate to women members. (Wood, 2000)

As a woman is less likely to find a male mentor for political purpose; nonetheless, women are still trying to advance by outworking everyone else. The election results in states like California, Washington, Arizona, and Maine have noticeably high number of women office holders that seem to suggest that electing women is easier after a political infrastructure has been established to support women candidates. Moreover, the success of women's political group; for example, The Women's Campaign Fund, The National Women's Political Caucus, EMILY's List, and The Wish List have demonstrated that women candidates are likely to win

elections when a network is in place to back their campaigns with money, political acumen, and supporters. (Ibid.)

The gender gap can be differed the way men and women vote. It can mean a lot, or very little depending on how votes are cast. Male politicians are impressed by the large female turnout and believe that they need to appeal women voters in order to win. Republican did not mention about a women's voting bloc. When it comes to campaign time, they break women's vote into many small categories, by special interest and social and economic factors, to target different message and to win women's vote. (Witt et al,1994)

The media play a central role in political campaigns. People receive more electoral information from the media than directly from the candidates. Moreover, people view the information they receive from the media as more credible than information disseminated by candidates via campaign speeches and political commercial. Thus, the media are the force for generating, maintaining and improving discussion during the campaign. The media have the power to individuals use to guide their evaluations of the competing candidates known as priming. The type of campaign strategies influence the amount of press attention devoted to candidates' package theme. (Ibid.)

Leonard Williams asks the question how do women running for office manage to negotiate their way through the contradictory demand, and resolve the tension between stereotype and ambition. The media is used as a tool for candidates, ranging from television advertisement to radio show. The television advertisement can be both issue orient and informative, as well as, negative advertisement blaming the adversaries. For female candidates, the issue of going negative in their political advertising is a difficult one; it might outweigh the possible advantages and may hurt the women who engage in such tactics. Therefore, female candidates might soften the counter attack by employing humor or by using surrogate to disassociate themselves from the attack. The mood of the time may be another factor in deciding whether or how to go negative. Female candidates are likely to use comparative ads as assault one. While candidates change their campaign strategies depending on the closeness of the contests, characteristics of the candidates also related to negativity of campaign message. (Eleanor and Brazaitis, 2002)

Though men seeking office often highlight their families in television and print ads, political consultants foresee that drawing family members into women's ad has been taboo for female

candidates. Voters are sometimes asked how they propose to take care for their own children, if they win office; or whether their husband approves of their political life. Unmarried women who did not face the problem of permission were advised to find a male escort for campaign events in order to avoid any sexual innuendo or hint of impropriety. (Ibid.)

US Social Structure (class), Gender, Policy Preference, and Voting Behavior

Scholars have difference views on the relationship of class and policy preference. However, the indicators of social class can be categorized as education, income, and occupation. There is also a predominant belief that citizens will think differently about many social and political issues depending on where they sit in the stratification order. Whereas poor people have a strong material interest in redistributive public policies, rich people, on the contrary, will resist such policies. Class location normally gives rise to an orientation toward social and political issues, and an “irrational” attraction to left- or right-wing extremism. The interest-based account of class preferences was long predominant, but it presumes high information on the part of citizens; they have to reliably connect their economic situation to other social and political attitudes. The idea is that partisan and

Socioeconomic influences from individual families create enduring attitudes and behaviors in adulthood (Green, Palmquist, and Schickler, 2002).

Thomas Frank, however, asserts that traditional patterns of class politics in the United States have declined, with white working class voters increasingly influenced by the conservative framing of electoral contests around social issues such as abortion, gun control, and family values, encouraging them to overlook (or misunderstand) their own economic interests. (Frank, 2004) The role of education appears to be the driving factor between those with liberal and conservative views on social and cultural matters (Van Der Waal, Achterberg, and Houtman 2007) even if policy is more reflective of the views of upper income constituents (Bartels 2008; Gilens 2005; and Jacobs and Page 2005), underlying differences in views among income groups are small (Ura and Ellis 2008).

Some scholars suggest that income significantly shapes electoral outcomes in a state-level analysis, for example, Gelman (2008) finds widening income divides in vote choice throughout much of the US, especially in the South, but it has been narrowing divides in affluent states, particularly on the two coasts. Because public opinion data typically come in aggregate form, nevertheless, “average” public opinion is often confounded with that of the

“middle class” and then opposed to the views of political and economic “elites.” Based on a combination of factors such as work content (routine or non-routine), working conditions (office or factory), and especially employment relations (owner or non-owner, supervisor or non-supervisor, secure or insecure) (Goldthorpe 2000), such typologies are common in the large literature on class voting, where they show divergences among groups with similar incomes and educations, such as managers and business owners (more Republican or right-wing) versus professionals (more Democratic or left-wing) (Manza and Brooks 1999).

Occupations as indicator of class can also combine education and earnings factors together, and may tend to confuse truly “class” effects with educational effects. Moreover, the tendency to view economic status in relative terms, which in turn is useful in assessing trends over time in class-based attitudes and political behavior (Walsh, Jennings, and Stoker 2004). Political sophistication, interest, participation, and partisanship also have the potential to accentuate the degree to which subjective class distinctions affect vote choices. (A. Campbell, Converse, Miller, and Stokes 1960; Lewis-Beck, Weisberg, Norpoth, and Jacoby 2008)

Another step beyond measuring social class as education, income, and occupation, is to more explicitly cast it

as a function of future rather than current economic well-being. In Max Weber’s classic conception, class is distinct from other forms of social stratification because it is meant to capture an individual’s “life chances.” Thus, expectations of upward social mobility, however modest (Lane 1962), may help explain why those at the bottom or in the middle might not fully embrace redistribution despite their objective economic interests in doing so, especially as income inequality rises (Benabou and Ok 2001; Piketty 1995).

Other scholars find that Americans’ tolerance of inequality and opposition to redistribution is heterogeneous within income groups. This suggests that values of fairness and reciprocity may be more important than narrow economic self-interests, in shaping support for social policy. (Ansolabehere, Rodden, and Snyder 2006; Fong, Bowles, and Gintis 2004)

The important literature on the gender gap in voting and preferences for government spending generally speaks little of class differences among women (Brady, Sosnaud, and Frenk 2009; Edlund and Pande 2002). Kathleen Dolan and Lynne E. Ford have found that most voters of both genders support the candidate of their choice regardless of the sex of the candidates. While Republican women run for the senate, they attract more votes from men than

from women. When they run for governorship, they attract more votes from women than do their male Republican counterpart. When people consider a vote for the senate, their partisan and ideological beliefs are activated, but when they consider a vote for the governorship, they may want someone who will manage the state's economy and programs efficiently. Party and ideology may lead women to choose liberal Democratic men over more conservative Republican women in a more ideological race like senate or presidency. It appears that the gender gap is larger when Democratic women run against Republican men than when both candidates are men and the gender gap is not large in all races with Democratic women and is quite large in some races between two men. (Witt et al., 1994)

History of Female Candidates for Presidency

In the past, many women have run for president and vice president. The first woman to run for presidency was Victoria Woodhull in 1872, however, many considered her disqualify because she is seven months too young to be 35 as the constitution mandate. Belva Lockwood in 1884 is, de jure, the first female candidate; nevertheless, she has small chance to win. There are other women attempt to run for presidency,

US senate Margaret Chase Smith in 1964, Shirley Chisholm in 1972. Patricia Schroeder in 1988 and labor secretary Elizabeth Dole in 2002 are among the less known candidate for presidency. Geraldine Ferraro, Democrat Party's nominee for vice president in 1984, was considered the most serious candidate in American history to achieve the position in the Oval Office. She demonstrated strength and courage under the most adverse circumstance while remaining her own person. (Clift and Brazaitis, 2002) What is the ingredient to be a successful presidential candidate? This article will use Hillary Clinton as a case study since she is the Democrat presidential nomination in 2016 and the first female politician to achieve such position, although the result of the election was not in her favor.

Hillary Diane Rodham Clinton

An undergraduate at Wellesley College in the school of government, Hillary entered Yale Law School, where she served on the Board of Editors of Yale Law Review and Social Action, interned with children's advocate Marian Wright Edelman, and met William Jefferson (Bill) Clinton. After graduation, Hillary advised the Children's Defense Fund in Cambridge and joined the impeachment inquiry staff advertising the Judiciary Committee of the House of Representatives. She joined the faculty

of the University of Arkansas Law School in 1975 and the Rose Law Firm in 1976. In 1978, President Jimmy Carter appointed her to the Board of the Legal Services Corporation, and Bill Clinton become governor of Arkansas. Hillary served as Arkansas's First Lady for 12 years, chaired the Arkansas Educational Standards Committee, co-found the Arkansas Advocates for Children and Families, and served on the Boards of the Arkansas Children's hospital, Legal Services, and the Children's Defense Fund.

Her active role began in 1993 when the President asked her to chair the Task Force on National Health Care Reform. She continued to be a leading advocate for expanding health insurance coverage, ensuring children are properly immunized, and raise public awareness of health issues. As the First Lady, her public involvement with many activities sometimes led to controversy. Later on, she was elected to the United States Senate and the first woman elected statewide in New York. (Clift and Brazaitis, 2002)

Clift and Brazaitis wrote that as the First Lady, she had the privilege of full access to power under President Clinton's government. Women voters, expected to be her close allies, appear the most resistant in her campaign. Although Hillary as a Democrat stood for women's issue, gun control, education, and health care, women suspect her of

running by her own ambitions and not to serve the Voters in New York. They question whether she can get this far on her own and how could she handle a position of a junior senator. The Republican would try to block everything she tries to do and she will have tough time establish herself legislatively. The senate custom require freshman to be seen and not heard. (Ibid.)

As hard as it seems, Hillary made herself seen and heard. To avoid criticism, she sat in the senate chair for 9 years from 2001-2009. After September 11, 2001 incident, she focused on helping people in job creations, helping people with AIDS, clean air and security issues especially nuclear chemical and bio-terrorism. (Ibid.) Hillary ran for president in 2008, she won far more delegates than any previous female candidate, but lost the Democratic nomination to Barack Obama. Under Obama administration, Hillary served as the 67th United States Secretary of State from 2009 to 2013. She responded to the Arab Spring, during which she advocated the U.S. military intervention in Libya. She helped organize a diplomatic isolation and international sanctions regime against Iran, in Libya. On September 11, 2012, the U.S. diplomatic mission in Benghazi, Libya, was attacked, resulting in the deaths of the U.S. Ambassador, J. Christopher Stevens, and three other Americans. The

attack became politically controversial in the U.S. and Hillary took responsibility for the question of security lapses. This was the reason for her to leave the office after Obama's first term. she wrote her fifth book and undertook speaking engagements before announcing her second presidential run in the 2016 election. (Wikipedia, 2016)

She became the first female candidate to be nominated for president by a major U.S. political party. As part of her 2016 platform, she emphasized raising incomes, improvements to the Affordable Care Act and reform of campaign finance and Wall Street. She favors allowing pathways to citizenship for undocumented immigrants, expanding and protecting LGBT and women's rights, and instituting family support through paid parental leave and universal preschool; she also proposes tax increases on the wealthy, including a fair share surcharge. (Ibid.)

Hillary emphasized gender issue in her campaign contrary to the 2008 election when she failed to do so and lost to Barrack Obama. In 2016 nomination election she won against Bernie Sanders who spoke more for feminists and was favored more by both male and female counterpart. Sanders promised to pass the Paycheck Fairness Act and fight the pay gap, as well as the expansion of Planned Parenthood. And

he vowed to raise the minimum wage to \$15/hour, make childcare available to all Americans; provide at least 12 weeks of paid parental leave, two weeks of paid leave and one week of sick leave to all. He also appealed more to working class by expands the WIC program, which provides nutrition assistance to pregnant women; universal Medicare and an expanded social security program. (Osborne-Crowley, 2016) How Hillary won against Sanders in the primary is still a mystery. Big name, large fund, and the ability to convince the media are her strong points.

Why Hillary Lost

Hillary need not have wholly ceded white working-class voters to Trump, who won them by a larger margin than Ronald Reagan in his 1984 landslide. Meanwhile, she failed to get young people and minorities—the too-aptly-named “Obama coalition”—excited about her candidacy. Both of those weaknesses could be traced back to a message that emphasized social diversity over economic fairness. And the Clinton team’s overweening confidence blinded it to her weaknesses. In sum, she failed to get vote from the white working class, the Obama coalition, and issue voters of economic justice.

Echo Chamber

In the 2016 presidential campaign's home stretch, Donald Trump is fully inhabiting his own echo chamber. The Republican nominee has turned inward, increasingly isolated from the country's mainstream and leaders of his own party, and determined to rouse his most fervent supporters with dire warnings that their populist movement could fall prey to dark and collusive forces. Trump's gamble is that igniting his army of working-class whites could do more to put him in contention than any sort of broad, tempered appeal to undecided voters. Many Republicans see the Trump campaign's latest incarnation as a mirror into the psyche of their party's restive base: pulsating with grievance and vitriol, unmoored from conservative orthodoxy, and deeply suspicious of the fast-changing culture and the consequences of globalization. (Rucker and Costa, 2016)

Swing States

Donald Trump won the presidency, as 10 electoral votes from Wisconsin put him over the required 270. How? Trump absolutely devastated Hillary in the rural vote, which has a significant number of working class whites that had been flocking to him throughout the election cycle. And,

Hillary was not able to make up the difference in more urban areas, home to minorities and college-educated whites, whose support for Hillary was more lukewarm. This difference between Hillary's run and Obama's in 2008 - when his urban support overwhelmed his weakness in rural areas - is especially clear in Virginia and North Carolina. The neighboring states show two different paths many blue-leaning states (Democrat leaning state) took on election night. Virginia, where polling indicated Hillary had a solid lead, delivered her a narrow victory after nearly four hours of suspense. North Carolina, where she was just barely favored in the polls, went to Trump. The actual swing states this year come down to five: North Carolina, Florida, Ohio, New Hampshire and Nevada.

Assessment

Since 1922, the first woman hold a position of senator, Rebecca Latimer Felton of Georgia, took the oath of office on November 21, 1922. Having been appointed to fill a vacancy on October 3, Felton's official service began on that date but she served only 24 hours after taking the oath. The 87-year-old Felton's largely symbolic Senate service capped a long career in Georgia politics and journalism. The first woman

elected to the Senate was Hattie Wyatt Caraway of Arkansas. Appointed to fill the vacancy caused by the death of her husband, U.S. Senator Thaddeus Caraway, Ms. Caraway then sought and won election on her own in 1932. She was reelected in 1938 and served until 1945. To date, 46 women have served in the United States Senate, with 20 serving at this time. (www.senate.gov., 2016)

As for governor position since 1925, 37 women (22 Democrat, 15 Republican) have served as governors in 27 states. Arizona is the first state where a woman succeeded another woman as governor, and the first state to have

had four women governors. Of the 37 women governors, 25 were first elected in their own right; 3 replaced their husbands, and 9 became governor by constitutional succession, three of whom subsequently won full terms. The record number of women serving simultaneously achieved in 2004 and again in 2007, is 9. (www.cawp.rutgers.edu, 2016) This article will use the number of women in the seat of senators and governors since the beginning (1922 and 1925 respectively) to find out which factor(s) or indicator(s) don't them the positions and will try to forecast the likelihood indicators that promote the possible madam president.

Factors	Senators (46 persons=100%)	Governors (37 persons=100%)
Charisma	74%	24%
Characteristics	76%	24%
Credibility (elected by own rights)	76%	67.5%
Constitutional substitution	13%	24%
Women policy	20%	n/a
Handling of crisis	11%	n/a
Inspire true believer	37%	n/a
The widow factor	24%	8.1%
Washington acquaintance	50%	n/a
Media favorite	30.4%	n/a

Since the data on women governors are not complete, this article will use women senators' data as a guideline to see which factor(s), indicator(s) are important to the voters and their favorable voting behavior. The result shows that factor(s), indicator(s) that get to the top 5 are characteristic (76%), credibility (76%), charisma (74%), Washington acquaintance (50%), and the ability to inspire true believer (37%). Contrary to the myth, the result shows that the media favorite (30.4%), the widow factor (24%), and women policy (20%) may or may not contribute to the success of the presidency candidate.

Conclusion

Hillary Clinton is the closest candidate for the US presidential election, however, she fails to get Bill Clinton's base, the white and minority workers, nor she can beat Bernie Sanders policy on women's issue. Having mentioned that, however, to be a successful, presidency candidate for the first madam president, this article suggests that the candidate have to acquire good characteristic, credibility, charisma, Washington acquaintance, and the ability to inspire true believer. Other factors such as media favorite, widow factor or women policy might be helpful but do

not necessarily give the significant relationship to the success of the candidate.

Bibliography

- , History of Women Governors.
Retrieved from [http://www.cawp.rutgers.edu / history – women - governors](http://www.cawp.rutgers.edu/history-women-governors) on December 10, 2016.
- , Women in the Senate. Retrieved from [http://www.senate.gov/artandhistory/history/common/briefing / women_senators. htm](http://www.senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/women_senators.htm) on December 10, 2016.
- American Woman President Organization (WPO). (n.d.) retrieved from www.womenpresidentsorg.com on October 26, 2016.
- Ansolabehere, Stephen., Rodden, Jonathan., and Snyder, James. M. (2006). Purple America. **Journal of Economic Perspectives**, Vol.20 No.2.
- Barber, James David. (1985). **The Presidential Character**, 3ed. New York: Prentice Hall.
- Barger, Harold M. (1984). **The Impossible Presidency**. Glenview: Scott Foresman and Company.
- Bartels, Larry. M. (2008). **Unequal Democracy: The Political Economy of the New Gilded Age**. Princeton: Princeton University Press.
- Benabou, R., and Ok, E. A. (2001). Social Mobility and the Demand for Redistribution: The POUM Hypothesis. **Quarterly Journal Of Economics**, Vol. 16 No.2.

- Brady, David., Sosnaud, Benjamin., and Frenk, Steven. M. (2009). The Shifting and Diverging White Working Class in U.S. Presidential Elections, 1972 - 2004. **Social Science Research**, Vol. 38 No.1.
- Campbell, A., Converse, P., Miller, W., and Stokes, D. (1960). **The American Voter**. New York: Wiley.
- Clift, Eleanor and Tom Brazaitis. (2002). **Madam President: Shattering the Last Glass Ceiling**. New York: Simon & Schuster.
- Edlund, Lena., and Pande, Rohini. 2002. Why Have Women Become Left-Wing? The Political Gender Gap and the Decline in Marriage. **Quarterly Journal of economics**, Vol. 117 No.3.
- Frank, Thomas. (2004). **What's the Matter with Kansas?** New York: Metropolitan Books.
- Fong, Christina. M., Bowles, Samuel., and Gintis, Herbert. (2004). **Strong Reciprocity and the Welfare State. Handbook on the Economics of Giving, Reciprocity and Altruism**, ed. S.-C. Kolm and J. M. Ythier. Amsterdam: Elsevier.
- Gelman, Andrew. (2008). **Red State, Blue State, Rich State, Poor State: Why Americans Vote the Way They Do**. Princeton: Princeton University Press.
- Gilens, Martin. (2005). Inequality and Democratic Responsiveness. **Public Opinion Quarterly**, 69 No.5.
- Goldthorpe, John. H. (2000). Rent, Class Conflict, and Class Structure: A Commentary on Sorensen. **American Journal of Sociology**, Vol. 105 No.6.
- Green, Donald., Palmquist, Bradley., and Schickler, Eric. (2002). **Partisan Hearts and Minds**. New Haven: Yale University Press.
- Hoy, John C. and Melvin H. Bernstein (1976) edited. **The Effective President**. Palisades, CA: Palisades Publisher.
- Jacobs, Lawrence. R., and Page, Benjamin. I. (2005). Who Influences U.S. Foreign Policy? **American Political Science Review**, Vol. 99 No.1.
- Kahn, Kim Fridkin. (1996) **The Political Consequences of Being a Women: How Stereotypes Influence the Conduct and Consequences of Political Campaign**. New York: Columbia University Press.
- Kahn, Kim Fridkin. and Patrick J. Kenney. (1999). **The Spectacle of U.S. Senate Campaign**. Princeton: Princeton University press.
- Keech, William R., and Donald R. Matthews (1976). **The Party's Choice**. Washington D.C.: Brooking Institute.
- Lane, R. E. (1962). **Political Ideology: Why the American Common Man Believes What He Does**. Glencoe, IL: Free Press.
- Lewis-Beck, M. S., Weisberg, H. F., Norpoth, H., and Jacoby, W. G. (2008). **The American Voter Revisited**. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Manza, Jeff., and Brooks, Clem. (1999). **Social Cleavages and Political Change: Voter Alignments and U.S. Party Coalitions**. Chicago: University of Chicago Press.

- Nelson, Michael. (1980) *James David Barber and the Psychological Presidency*. in **VQR: A National Journal of Literature & Discussion**. Vol.56 No.4.
- Osborne-Crowley, Lucia. (2016). **Clinton As The First Female President: Why Aren't Young Women Convinced?** Retrieved from <http://www.abc.net.au/news/2016-02-10/osborne-crowley-why-aren-t-young-women-convinced-of-clinton/7155362> on December 10, 2016.
- Page, Benjamin I. and Mark P. Petracca. (1983) **The American Presidency**. New York: McGraw-hill Book Company.
- Piketty, Thomas. (1995). Social Mobility and Redistributive Politics. **Quarterly Journal of Economics**, Vol.110 No. 3.
- Rucker, Philip. And Costa, Robert. (2016) **Inside Donald Trump's echo chamber of conspiracies, grievances and vitriol**. Retrieved from https://www.washingtonpost.com/politics/inside-donald-trumps-echo-chamber-of-conspiracies-rievances-and-vitriol/2016/10/16/1c3c6a72-921e-11e6-9c85-ac42097b8cc0-story.html?utm_term=.9c5b83ab1a52 on December 10, 2016.
- Thomas, Sue and Clyde Wilcox. (1998) **Women and Elective Office: Past, Present, and Future**, New York: Oxford University Press.
- Ura, Joseph. D., and Ellis, Christopher. R. (2008). Income, Preferences, and the Dynamics of Policy Responsiveness. **PS: Political Science and Politics**, Vol. 41 No.4.
- Van DerWaal, Jeroen., Achterberg, Peter., and Houtman, Dick. (2007). Class is Not Dead— It Has Been Buried Alive: Class Voting and Cultural Voting in Postwar Western Societies (1956–1990). **Politics and Society**, Vol.35 No.3.
- Walsh, K. C., Jennings, M. K., and Stoker, L. (2004). The Effects of Social Class Identification on Participatory Orientations toward Government. **British Journal of Political Science**, Vol. 34 No. 3.
- Wikipedia.(n.d.) Hillary Clinton. Retrieved From https://en.wikipedia.org/wiki/Hillary_Clinton on October 26, 2016.
- Witt, Linda., Karen M. Paget, and Glenna Matthews.(1994) **Running as a Women: Gender and Power in American Politics**. New York: The Free Press.
- Woods, Harriett. (2000). **Stepping Up to Power: The Political Journey of American Women**. Boulder, CO: Westview Press.

เทคนิคการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ Learning Management Technique in English Reading Comprehension

เรือโท ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์, ประ.ด.

Lieutenant Junior Grade Chaiwat Bowornwattanaset, Ph.D.

บทคัดย่อ

องค์ประกอบสำคัญที่ครูผู้สอนควรจะต้องศึกษาและพิจารณาเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น มีดังนี้ 1) ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2) ความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 3) ประเภทของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 5) ตัวบ่งชี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 6) ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 7) การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

คำสำคัญ: เทคนิคการจัดการเรียนรู้, การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The important components that instructors should study and consider to form a conceptual framework for learning management design in English reading comprehension consist of 1) definition of English reading comprehension 2) importance of English reading comprehension 3) types of English reading comprehension 4) factors affecting English reading comprehension 5) indicators representing abilities of English reading comprehension 6) instructional stages and activities of English reading comprehension and 7) evaluation of English reading comprehension.

Keywords: Learning Management Technique, English Reading Comprehension.

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งล้วนมีเป้าหมายสำคัญ คือ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในการศึกษาต่อนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับดีขึ้นไปแล้วเพราะต้องใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แต่ปรากฏว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์แค่พอใช้ (นเรศ เปื่อยนคำ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา ล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระยะ 5 ปี (พ.ศ.2556-2561) ที่กำหนดให้มีการเพิ่มกิจกรรมการอ่าน (Extensive Reading) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอันจะนำไปสู่การเสริมสร้างประสบการณ์เปิดโลกทัศน์ผู้เรียนให้กว้างยิ่งขึ้นและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน

สำหรับคนส่วนใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ทักษะการอ่านถือได้ว่าเป็นทักษะที่ต้องใช้บ่อยทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และยังนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะต้องเรียนรู้ให้ลึกซึ้งเพราะจะช่วยให้มีพัฒนาการที่สูงกว่าในการเรียนวิชาต่าง ๆ

ด้วย (Anderson, 1999) นอกจากนี้ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนมีโอกาสดำเนินการได้ใช้มากทั้งในช่วงของการศึกษาและหลังจบการศึกษาไปแล้ว ส่วนทักษะอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด หรือเขียนนั้นมีโอกาสได้น้อยและอาจจะลืมในที่สุด (Allen & Valette, 1989: 12)

แต่จากผลการประเมินในระดับชาติของ ไทยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2558 พบว่าได้เท่ากับ 24.98 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยนั้นต่ำกว่าร้อยละ 50 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อวิเคราะห์ในส่วนมาตรฐาน ต 1.1 (เข้าใจและตีความจากเรื่องที่อ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 8.42 คะแนนจาก 21 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559) และแม้ผู้เรียนจะฝึกทักษะการอ่านมาเป็นเวลา 6-12 ปี แต่พบว่าผู้เรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านเรื่องจากเอกสารอื่น ๆ ได้นอกเหนือจากบทอ่านที่ครูเตรียมให้ อีกทั้งนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษไม่ถึงระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (สํางค์ หิรัญบุรณะ, 2547) ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวสะท้อนถึงสภาพปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำและต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วน

การสอนที่ดีซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นนั้น นักการศึกษาจำนวนมากมีความเห็นตรงกันว่าควรเป็นการสอนที่มีการจัดระบบที่ดี (Gagne' & Briggs, 1979; Davies, 1981)

การจัดระบบการเรียนการสอนเป็นการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนทั้งหมดให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (สงัด อุทรานันท์, 2529) ดังนั้นการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจึงควรเป็นการสอนที่กำหนดองค์ประกอบทั้งหมดในการสอนไว้อย่างสัมพันธ์กัน โดยสิ่งที่ต้องพิจารณานั้นประกอบด้วยหลักสูตร สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ผู้เขียนในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องคิดค้นนวัตกรรมหรือแนวทางในการแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนในชั้นเรียนด้วยตนเอง ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะนำเสนอเทคนิคการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จนได้กรอบแนวคิดสำหรับการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่จะทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสัมพันธ์หรือความเชื่อมโยงขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1. ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ความรู้เบื้องต้นประการหนึ่งที่ครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจก่อนดำเนินการออกแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ก็คือ ครูผู้สอนจะต้องรู้ถึงความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจว่าการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจคืออะไร และจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาที่ให้ความหมายของการอ่านเพื่อ

ความเข้าใจทั้ง สมุทร เซ็นเซวนิช (2545) ครอว์เลย์ (Crawley, 1995) และ เดย์และแบมฟอร์ด (Day & Bamford, 1998) ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการทางความคิดที่จะต้องสร้างความเข้าใจในความหมายของภาษา การแปลความหมาย การตีความ และการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน

2. ความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่เป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น ครูผู้สอนจะต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญหรือประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะถ้าผู้เรียนเกิดความตระหนักเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับตัวผู้เรียนเองแล้วนั้น ผู้เรียนก็จะมีแรงจูงใจ หรือมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนั้นก็จะเป็นการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านทั้ง ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ฟินอคเซียโร (Finochiaro, 1974) และคาร์เรล (Carrell, 1988) เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเป็นแนวทางในการรวบรวมความรู้วิทยาการต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายรอบตัว
2. การอ่านเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความสนุกสนานและความรู้ที่สอดคล้องอยู่
3. การอ่านช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้รับข้อมูลข่าวสารในทุกตลอดช่วงเวลา

4. การอ่านช่วยให้บุคคลก้าวทันต่อเหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าของโลก

5. การอ่านเป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ

อีกทั้ง ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้นยังเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับ

ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร โดยผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นจะต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญที่สามารถสรุปออกมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่21
ที่มา: <http://bpnfe.in.th/century-skills>

ตามที่ผู้เขียนได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญต่อตัวผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้เท่าทันวิทยาการต่าง ๆ ของโลก ประโยชน์ในด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หรือได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินประโยชน์ในด้านการใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อการทำงาน

การดำรงชีวิต และการศึกษาต่อ ตลอดจนการอ่านยังเป็นการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3. ประเภทของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การอ่านนั้นมีอยู่หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านในครั้งนั้น และลักษณะของวัสดุการอ่านเป็นหลัก เพราะวัสดุ

การอ่านขึ้นเดียวกันอาจอ่านได้หลายวิธี ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านทั้ง สนิท ตั้งทวี (2539) กุศยา แสงเดช (2542) และสมุทพร เซ็นเชาวนิช (2545) เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ โดยละเอียดหรือโดยย่อ
2. การอ่านเพื่อรู้วิธีการ เช่น อ่านตำราฉลากยา หรือคู่มือการใช้สิ่งต่าง ๆ
3. การอ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง
4. การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเช่น อ่านเรื่องราวสารคดีโดยทั่ว ๆ ไป
5. การอ่านเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือความบันเทิง เช่น อ่านนิทานหรือนวนิยาย

ดังนั้น ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น ครูผู้สอนควรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการอ่านในครั้งนั้น ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร เช่น เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อรู้วิธีการ หรือเพื่อการศึกษาหาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้นำข้อเสนอดังกล่าวไปเป็นข้อกำหนดในการเลือกวัสดุการอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความแตกต่างในด้านวัตถุประสงค์ของการอ่านโดยใช้ความเร็วในการอ่านเป็นตัวแบ่งแล้ว ผู้เขียนขอเสนอแนะดังนี้ ถ้าเป็นการอ่านเพื่อการศึกษา (Work-study Reading) ผู้เรียนต้องใช้ความเร็วสูงพอประมาณในการอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยให้ได้มากที่สุด แต่ถ้าเป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง (Recreatory Reading) ผู้เรียนอาจไม่ต้องการความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากนัก การอ่านจะเร็ว

หรือช้าอย่างไรก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้อ่าน เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

สำหรับผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศนั้นมักจะมีปัญหาในการอ่านไม่มากนักน้อยผู้อ่านจะสามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วนั้นต้องเป็นผู้มีความรู้ในหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหรือองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษทั้ง แฮริสและสมิธ (Harris & Smith, 1986) กูดแมนและคนอื่นๆ (Goodman, et.al, 1987) เชลล์ (Shell, 1988) และ คามินูยและซิมมอนส์ (Kamenui & Simmons, 1990) สรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. พื้นความรู้ด้านภาษา (Linguistic Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร การสะกดคำ รูปแบบและความหมายของคำศัพท์หรือความหมายโดยใช้บริบทของคำนั้นช่วยในการตีความ โครงสร้างไวยากรณ์ การเรียงประโยคเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกัน และเข้าใจสัมพันธ์ภาพระหว่างประโยค
2. พื้นความรู้ด้านเนื้อหา (Content Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมความรู้รอบตัวทั่วไปและความรู้ในเนื้อหาเฉพาะด้าน ตามที่ปรากฏหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่านตลอดจนความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อทำความเข้าใจกับบทอ่าน
3. พื้นความรู้ด้านโครงสร้างบทอ่านหรือโครงสร้างเนื้อหา (Formal Schema)

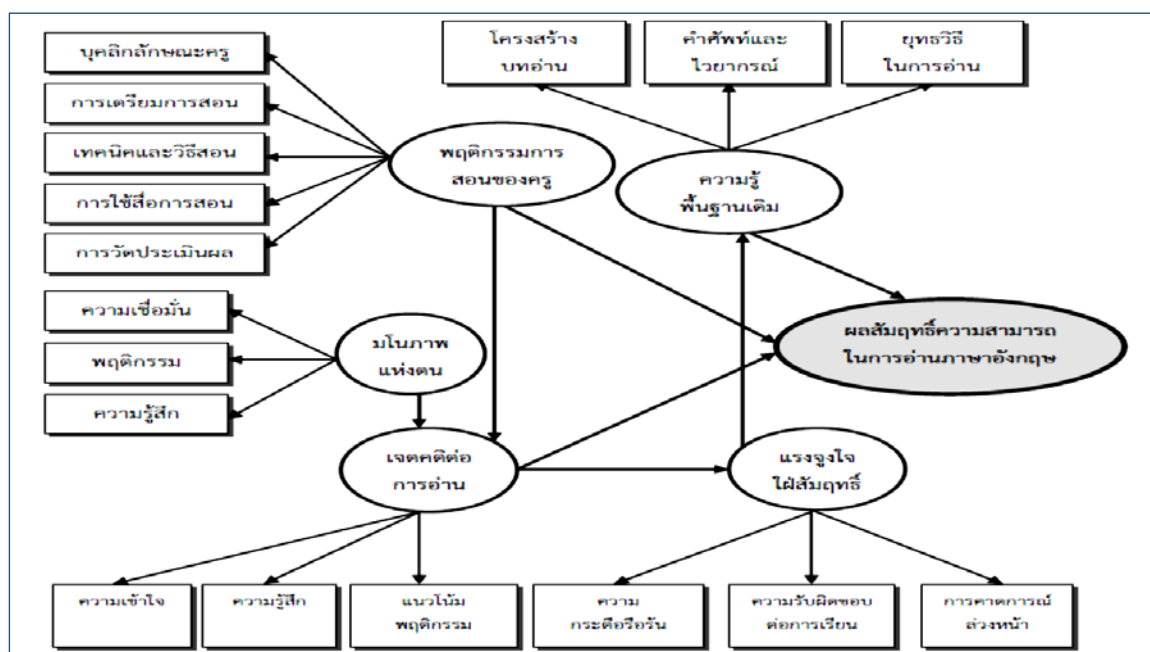

4. จุดมุ่งหมายในการอ่านและยุทธวิธีในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าอ่านไปเพื่ออะไร เพื่อความรู้ ความเพลิดเพลิน หรือความคล่องแคล่วในการอ่าน ตลอดจนการตระหนักในการเลือกใช้ยุทธวิธีการอ่านที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทศนคติหรือแรงจูงใจในการอ่าน (Affective Aspects) ผู้อ่านจะอ่านหรือทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดีก็ต่อเมื่อมีความสนใจในเนื้อหา หรือเรื่องราวที่ใกล้ตัวหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้น ๆ

ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญ
ดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผล

ต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งประกอบด้วย พื้นความรู้ด้านภาษา พื้นความรู้ด้านเนื้อหา พื้นความรู้ด้านโครงสร้างบทอ่าน ยุทธวิธีในการอ่าน และแรงจูงใจในการอ่าน ถ้าผู้เรียนแต่ละคนมีองค์ประกอบสำคัญเหล่านี้อยู่ในระดับสูง ก็ย่อมมีความเข้าใจในการอ่านสูงเช่นกัน และจากงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ บวรวัฒน์เศรษฐ์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเมโนภาพแห่งตนรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แสดงดังภาพที่ 2

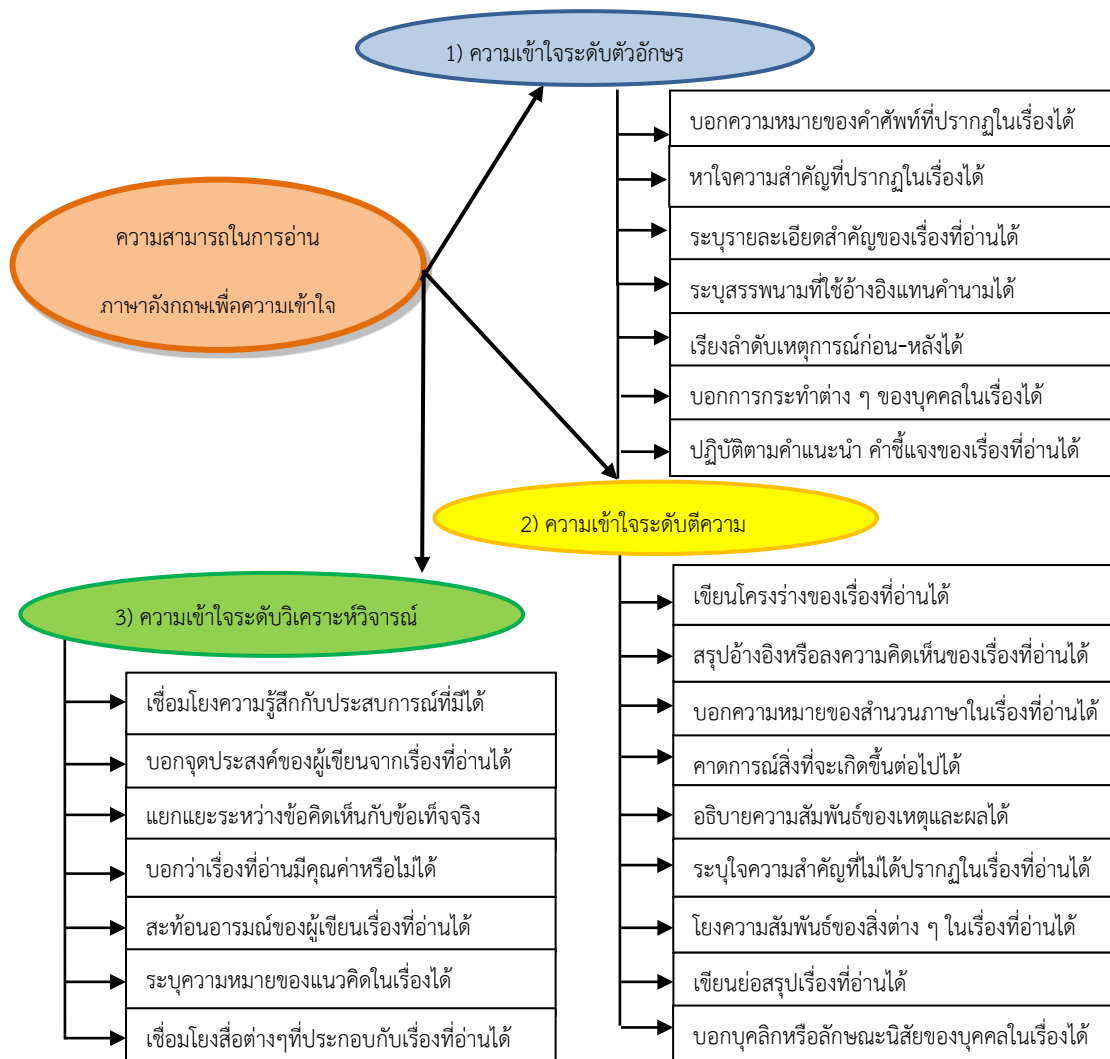
ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ดังนั้น การทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ หรือเกิดความเข้าใจในการอ่านนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือปัจจัยหลายประการที่ครูผู้สอนต้องพิจารณาถึงไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านครูผู้สอนซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และปัจจัยด้านตัวผู้เรียนเองซึ่งได้แก่ มโนภาพแห่งตน เจตคติต่อการอ่าน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความรู้พื้นฐานเดิม (ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้ด้านโครงสร้างบทอ่าน ความรู้ด้านกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการอ่าน) โดยปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวล้วนส่งผล หรือมีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน ถ้าครูผู้สอนสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ให้มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของผู้เรียนก็จะสูงขึ้นตามลำดับ

5. ตัวบ่งชี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

องค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงเช่นเดียวกัน คือ ครูผู้สอนนั้นต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดประเมินผลให้สอดคล้องและครอบคลุมกับองค์ประกอบพฤติกรรมบ่งชี้ของความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และเพื่อให้เห็นภาพที่เป็นรูปธรรมว่าตัวบ่งชี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้นมีอะไรบ้าง จากผลการวิจัยของชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ด้านความเข้าใจระดับตัวอักษร มี 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านความเข้าใจระดับตีความ มี 9 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 3 ด้านความเข้าใจระดับวิเคราะห์วิจารณ์ มี 7 ตัวบ่งชี้ รวม 23 ตัวบ่งชี้ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวบ่งชี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

6. ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ขั้นตอนในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่าน ผู้เขียนขอเสนอแนะแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 3 ทาน ดังนี้

สมิตรา อังวัฒนกุล (2544) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่านดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activity) เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

1.1 ให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนึกถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน การคาดคะเนอาจจะผิดหรือถูกก็ได้

1.2 ให้เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือจากรูปภาพ

2. กิจกรรมระหว่างอ่าน (While-reading Activity) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่

2.1 ให้ลำดับเรื่องโดยให้ตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ (Strip Story)

2.2 เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Semantic Mapping)

2.3 เติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง (Graphic Organizer)

2.4 เล่าเรื่องโดยสรุป

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activity) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมที่อาจเป็นการถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น เช่น ทักษะการพูด และการเขียนก็ได้โดย

3.1 ให้แสดงบทบาทสมมติ

3.2 ให้เขียนเรื่อง หรือเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนบทสนทนา เขียนแบบฟอร์มหรือวาดรูป

3.3 พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

เอสคีย์ และเกรบ (Eskey and Grabe, 1988) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ขั้นก่อนการสอนอ่าน เป็นขั้นเตรียมความรู้เดิมโดยครูกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้ในการทำความเข้าใจบทอ่าน ถ้านักเรียนไม่มีความรู้เดิมในเรื่องนั้นๆ

ครูอาจสอนหรือสร้างเสริมความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านเรื่อง กิจกรรมที่ใช้ควรกระตุ้นความสนใจและสร้างจุดมุ่งหมายในการอ่าน

2. ขั้นระหว่างการสอนอ่านในขั้นตอนนี้ครูอาจปล่อยให้ นักเรียนอ่านโดยอิสระ และให้ความช่วยเหลือถ้านักเรียนต้องการ ครูควรช่วยพัฒนาวิธีการอ่านให้นักเรียน เช่น การเดาความหมายคำศัพท์ การทำนายเนื้อเรื่อง การใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ และคำเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อหาความหมายของบทอ่าน

3. ขั้นหลังการสอนอ่าน เป็นการประเมินความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน โดยการทำแบบฝึกในรูปแบบต่าง ๆ และวิเคราะห์บทอ่านอย่างลึกซึ้ง วิลเลียมส์ (Williams, 1994) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน (Pre-reading) มีจุดประสงค์ดังนี้

1.1 การเร้าความสนใจในหัวเรื่อง

1.2 การชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

1.3 การเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาที่จะใช้ในบทเรียน

2. ขั้นระหว่างอ่าน (While-reading) มีจุดประสงค์ในการช่วยผู้เรียนดังนี้

2.1 การทำความเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เรียน

2.2 การทำความเข้าใจกับรายละเอียดของเรื่อง

2.3 การทำความเข้าใจกับโครงสร้างของเรื่อง

3. ขั้นหลังการอ่าน (Post-reading) มีจุดประสงค์ ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดความคิดในเรื่องที่อ่าน

3.2 การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนต่อบทอ่าน

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้เขียนจะขอสรุปให้เห็นภาพรวมของขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยสามารถแบ่งได้ 3 ขั้นตอน มีดังนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน (Pre-reading Stages) เป็นขั้นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การคาดคะเนเรื่องจากชื่อบท การคาดเดาโครงเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท การเฝ้าความสนใจในหัวเรื่อง การชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่จะอ่าน รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาที่มีอยู่ในเรื่องที่จะอ่าน เป็นต้น

1. กิจกรรมก่อนอ่าน ครูปรับพื้นฐานความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน

2. ขั้นระหว่างอ่าน (While-reading Stages) เป็นขั้นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อหาในเรื่องที่อ่าน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การเรียงลำดับเรื่อง การเขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง การเติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง การเล่าเรื่องโดยสรุป การเสริมกลวิธีในการอ่านให้กับผู้เรียนระหว่างอ่าน

3. ขั้นหลังอ่าน (Post-reading Stages) เป็นขั้นตอนการประเมินความเข้าใจของผู้เรียนหลังอ่าน กิจกรรมที่อาจเป็นการถ่ายทอดไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูดหรือเขียน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การให้แสดงบทบาทสมมติ การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การเขียนสรุปโครงเรื่อง หรือการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้เขียนขอนำเสนอตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา และสังเคราะห์ สามารถสรุปได้ดังนี้

2. กิจกรรมระหว่างอ่าน ครูให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ชี้แนะกลยุทธ์ในการอ่าน

3. กิจกรรมหลังอ่าน ครูให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็น และทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจต่าง ๆ เช่น เติมคำศัพท์ เรียงลำดับเหตุการณ์ ตอบถูก-ผิด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

7. การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การสอนอ่านในปัจจุบันเน้นการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาหรือบทอ่านในลักษณะต่าง ๆ กัน และเพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องทราบถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและชนิดของแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินและการเลือกใช้หรือสร้างแบบทดสอบให้มีความมาตรฐาน ความหลากหลาย และมีความเที่ยงตรงในการวัด โดยผู้เขียนขอเสนอ ดังนี้

1. ลักษณะของเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) ได้จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่ ความรู้ด้านคำศัพท์ และ 2) ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์รวม ได้แก่ ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่านและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2. ชนิดของแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน เวียร์ (Weir, 1990) เสนอ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple-choice Items) เป็นแบบทดสอบที่ผู้ตอบต้องเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกที่กำหนดให้แบบทดสอบนี้

เป็นแบบทดสอบที่ได้รับความนิยมเพราะเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงในการให้คะแนนการตรวจทำได้ง่ายและรวดเร็ว

2.2 แบบทดสอบแบบตอบสั้น (Short-answer Items) เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้สอบตอบคำถามเป็นคำ ๆ เดียวหรือเติมข้อความในส่วนที่หายไปโดยมีอิสระในการตอบ เพราะไม่มีการกำหนดคำตอบ

2.3 แบบทดสอบแบบโคลซ (Cloze) ในการสร้างข้อสอบแบบโคลซ คำต่าง ๆ ในบทอ่านจะถูกกลบออกไปหลังจากเริ่มต้นไปไม่กี่ประโยค อัตราการกลบคำนั้นเป็นการลบบ่อยเป็นระบบ มักใช้ระหว่างทุกๆ คำที่ 5 ถึงคำที่ 11 ผู้สอบต้องเติมแต่ละช่องว่างด้วยคำที่คิดว่าถูกกลบออกไป

2.4 แบบทดสอบเติมคำในช่องว่างที่ลบบอกอย่างเลือกสรร (Selective Deleted Gap-filling) เป็นแบบทดสอบที่มีการลบบคำออกจากบทอ่านโดยอาศัยเหตุผลการเลือกสิ่งที่จะลบบออกโดยยึดหลักความรู้ทางภาษาความยากง่ายของบทอ่านและการใช้ภาษากับบทอ่านที่เฉพาะ

2.5 แบบทดสอบซี (C-test) เป็นแบบทดสอบที่พัฒนาจากแบบทดสอบโคลซและแบบทดสอบเติมคำในช่องว่างที่เลือกลบบคำโดยมีการลบบคำทุก ๆ 2 คำในบทอ่าน และเพื่อแก้ปัญหาความหลากหลายของคำที่จะเติมจึงมีการลบบตัวอักษรครึ่งคำหลังของคำออก

2.6 แบบทดสอบให้ตัดคำออกแบบโคลซ (Cloze Elide) เป็นเทคนิคที่มีการแทรกคำที่ไม่ถูกต้องเข้ามาในอนุเฉท ผู้สอบต้องพิจารณาว่าตรงไหนที่ถูกแทรกเข้ามาและตัดคำนั้นออกไป

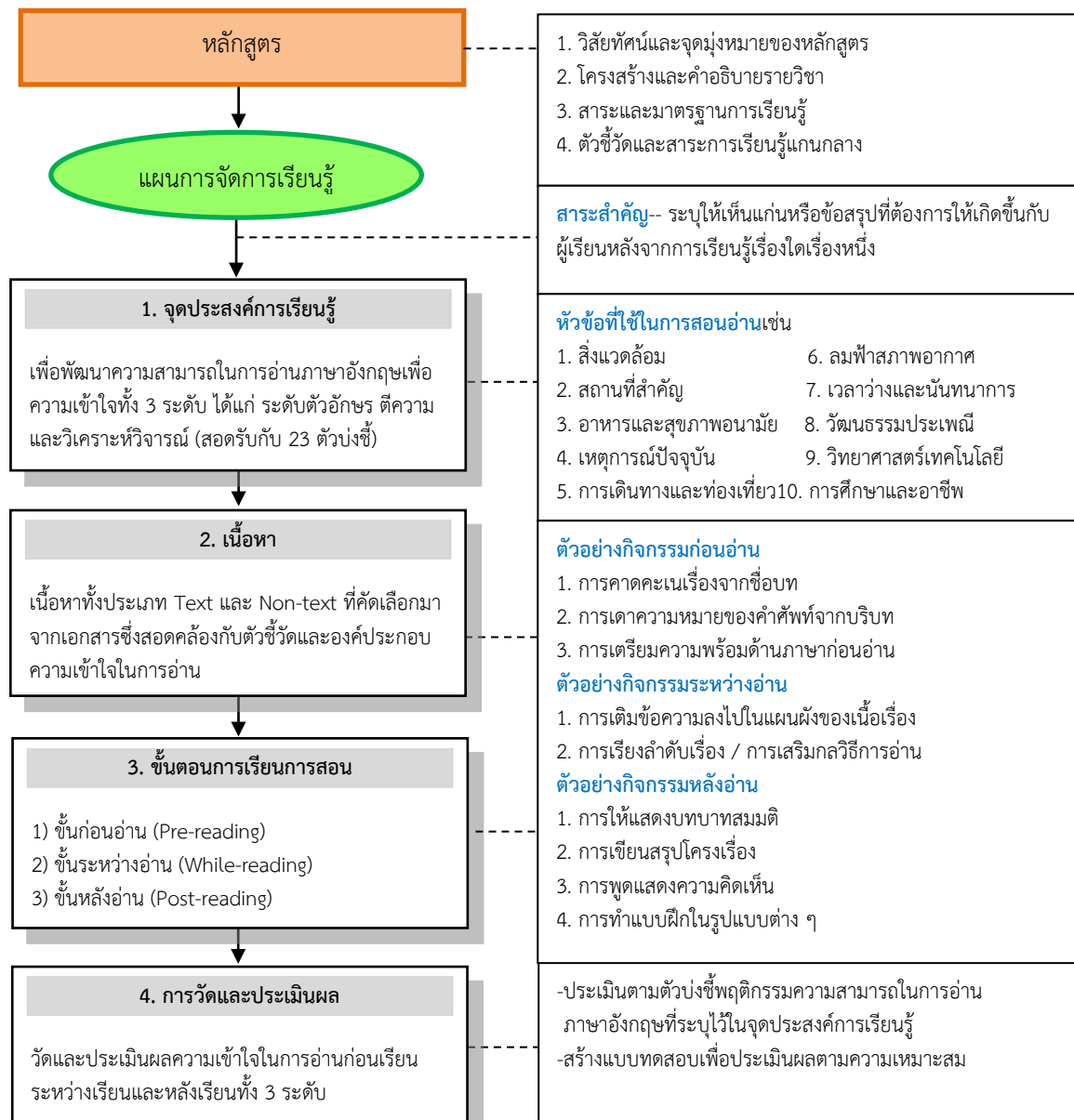
2.7 แบบทดสอบถ่ายโอนข้อมูล (Information Transfer) เป็นการพิจารณาลักษณะของการถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น การทำแผนผัง หรือการเติมแผนภูมิ

ดังนั้น ในการที่ครูผู้สอนจะประเมินความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษนั้นสิ่งแรกที่จะต้องพิจารณา คือ ครูผู้สอนจะประเมิน

ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์ย่อยซึ่งได้แก่ความรู้ด้านคำศัพท์ หรือความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์รวมซึ่งได้แก่ การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งในการประเมินความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์รวมนั้น ครูผู้สอนก็สามารถใช้เครื่องมือวัดตามที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้ข้างต้นมาประเมินความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

บทสรุป

ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้า (Inputs) ที่สำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนควรจะศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดองค์ประกอบของการสอนที่ดีให้มีความสัมพันธ์กันและเป็นระบบเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2) ความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 3) ประเภทของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 5) ตัวบ่งชี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 6) ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 7) การวัดและประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเพื่อให้การนำแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจไปประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เขียนจึงขอแนะนำเสนอเป็นแผนภาพเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงรายละเอียดสำคัญและมองภาพที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในลักษณะของเทคนิคการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นแสดงดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 เทคนิคการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
ที่มา: ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (2559)

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุศยา แสงเดช. (2542). **หลากหลายวิธีสอนของครูต้นแบบ 2541 วิชาภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **เทคนิคการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์.(2558).การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นเรศ เปลี่ยนคำ. (2551). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ผู้พูดภาษาอื่น(TESOL) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2558). **กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. สืบค้นจาก <http://bpnfe.in.th/century-skills>
- ลำอากค์ ทิรัญบุรณะ และคนอื่น ๆ. (2547). **รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สังัด อุทรานันท์. (2529). **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). **ผลการประเมินการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(O-net)ปีการศึกษา2558**. สืบค้นจากwww.niets.or.th
- สมิตรา อังวัฒนกุล.(2544).**วิธีสอนภาษาอังกฤษ** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนธิ ตั้งทวี. (2539). **การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมุทร เชื่นเชาวนิช. (2545). **เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัจฉรา วงศ์โสธร.(2544). **การทดสอบและการประเมินผลทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allen, E.D.&Valette,R.M. (1989).**Classroom Techniques: Foreign Language andEnglish as a Second Language**. New York: Harcourt Brace Javanovich Inc.
- Anderson, N. J. (1999). **Exploring Second Language Reading: Issues and Strategies**. Toronto: Heinle&Heinle Publishers.
- Carell, P.L. (1988). Metacognitive Awareness and Second Language Reading. **The Modern Language Journal**. 5(4), 121-133.
- Crawley, S. J.(1995). **Strategies for Building Content Reading**. New York: A Simon &Schuster, Inc.
- Davies,I.(1981).**Instructional Techniques**. New York: McGraw-Hill Book Co.

Day, R.R. and Bamford, J. (1998). **Extensive Reading in the Second Language Classroom**. New York: Cambridge University Press.

Eskey, D. E. & Grabe, M. J. (1988). Theoretical foundation. Fraida Dubin, David E. Eskey and William Grabe. (Eds). **In Teaching Second Language Reading for Academic Purposes**. Mass: Addison-Wesley.

Finocchiaro, L. & SaKo, R. (2000). **Understanding Reading**. Hilldale: Lawrence Erlbaum Associates.

Gagne, R. (1974). **Principles of Instructional Design**. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Goodman, Y.M., Watson, D., & Burke, C.L. (1987). **Reading Miscue Inventory: Alternative Procedures**. New York: Richard C. Owen Publishers, Inc.

Harris, L. & Smith, C. (1986). **Reading Instruction Diagnostic Teaching in the Classroom**. New York: McMillan Publishing Company.

Kamenui, E. J., & Simmons D. C. (1990). **The Prevention of Academic Learning Problems**. London: Merrill Publishing Company.

Shell, L. M. (1988). Dilemmas in Assessing Reading Comprehension. **The Reading Teacher**. 2(2), 13.

Weir, C.J. (1990). **Communicative Language Testing**. New York: Prentice Hall.

William, A. (1994). **Teacher Morale and Sense of Efficacy as Psycho-Social Variables**. Prestige. Dissertation Abstracts International: 3274-A.

การวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาของผู้เรียนตามแนวคิดของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ The Measurement of Learner's Cognitive Process Based-on Bloom's Taxonomy Revised

เรือเอก สันติ งามเสริฐ
Lieutenant Santi Ngamsert

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูมที่ปรับปรุงใหม่โดยเดวิด แครททอลล์ และโลริน แอนเดอร์สัน ในปี ค.ศ.2001 จากนั้นพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้จึงถูกเรียกชื่อใหม่เป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา โดยการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่ปรับปรุงใหม่นั้นถูกวัดด้วยการเรียนรู้ใน 2 มิติ ได้แก่ 1. มิติความรู้ ประกอบด้วย 1) ความรู้เชิงข้อเท็จจริง 2) ความรู้เชิงมโนทัศน์ 3) ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ และ 4) ความรู้เชิงอภิปัญญา และ 2. มิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา ประกอบด้วย 1) จำ 2) เข้าใจ 3) ประยุกต์ใช้ 4) วิเคราะห์ 5) ประเมินค่า และ 6) คิดสร้างสรรค์ การวัดมิติความรู้แต่ละประเภทและกระบวนการทางพุทธิปัญญาแต่ละขั้นนั้น ครูผู้สอนจะต้องเลือกแบบทดสอบที่เหมาะสม เพื่อให้ผลการวัดที่ได้เป็นตัวแทนความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง บทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาหลัก ๆ จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) คำจำกัดความของกระบวนการทางพุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย) ของบลูมแบบเดิม (1956) และที่ปรับปรุงใหม่ (2001) 2) คำบ่งชี้และตัวอย่างข้อคำถามในการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญา และ 3) การเลือกใช้แบบทดสอบที่เหมาะสมในการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาแต่ละขั้น

คำสำคัญ: ความรู้, กระบวนการทางพุทธิปัญญา, แบบทดสอบ

Abstract

This academic article aims to present knowledge about the measurement of learner's cognitive learning based on Bloom's taxonomy revised by Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. in A.D.2001. After that, behavior learning was changed to new term as cognitive process. The new term of cognitive learning was measured by 2 dimensions as follow: 1. Knowledge dimension which composes of 4 types, 1) factual knowledge 2) conceptual knowledge 3) procedural knowledge and 4) metacognitive knowledge. 2. Cognitive process which composes of 6 levels, 1) remembering 2) understanding 3) applying 4) analyzing 5) evaluating and 6) creating. Instructors should select appropriate test so that the results of measurement is the true representative of learner's knowledge and competency. This article, the writer offers 3 main topics as follow: 1) Definition of cognitive process based on Bloom's taxonomy in original (A.D.1956) and revised (A.D.2001) version. 2) Verbs and some questions to measure cognitive process. And 3) Selection of appropriate test to measure a cognitive process.

Keywords: Knowledge, Cognitive Process, Test.

บทนำ

การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการวัด ในแวดวงการศึกษา คงเป็นที่เข้าใจตรงกันว่าสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการวัดก็คือสมรรถนะ หรือความรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) คุณภาพของผลที่ได้จากการวัดมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก เช่น ครูผู้สอนใช้แบบทดสอบที่มีคุณภาพหรือไม่ เครื่องมือวัดได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียนมีความพร้อมในการทำข้อสอบหรือไม่ การบริหารการสอบมีประสิทธิภาพหรือไม่ เช่น สภาพแวดล้อมในการสอบ เวลาในการทำข้อสอบ

ความเข้าใจในคำชี้แจงของแบบทดสอบ เป็นต้น ดังนั้นแนวคิดพื้นฐานสำหรับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องคิด และวางแผนในการดำเนินกิจกรรมอย่างรอบคอบ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการตอบคำถามจำนวน 3 คำถาม ดังนี้

1. **วัดผลไปทำไม** หมายถึง ผลที่ได้จากการวัดนั้นนำไปใช้ในความมุ่งหมายใด เช่น เพื่อการจัดกลุ่มผู้เรียน เพื่อการคัดเลือก หรือเพื่อการวินิจฉัยผู้เรียน ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องสร้างข้อสอบให้สามารถสะท้อนความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้นได้อย่างแท้จริง

2. **วัดอะไร** หมายถึง เนื้อหาที่จะวัดนั้นคือเนื้อหาอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ รวมไปถึงมิติความรู้ และมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย) ที่มุ่งวัด ได้แก่ จำ เข้าใจ ประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า หรือ คิดสร้างสรรค์

3. **วัดอย่างไร** หมายถึง ครูผู้สอนจะใช้ข้อสอบแบบไหนในการวัดเนื้อหานั้น เช่น แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (ปรนัย) หรือเขียนตอบ (อัตนัย) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเลือกชนิดของข้อสอบให้เหมาะสม

การตอบคำถามทั้ง 3 ข้อดังกล่าว จะช่วยให้ครูผู้สอนกำหนดทิศทางและกรอบการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองความมุ่งหมายของการวัด และสะท้อนความรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง นักการศึกษาหลายท่านจัดประเภทหรือองค์ประกอบพฤติกรรมการเรียนรู้ไว้ในแง่มุมต่างๆ ในปี ค.ศ.1956 บลูม และคณะ (Bloom, B.S. et al, 1956) ได้จำแนกพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หรือความรู้ทางสมองของผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 6 ชั้น จากระดับง่ายจนถึงระดับที่ซับซ้อน ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเข้าใจ (Comprehension) 3) การนำไปใช้ (Application) 4) การวิเคราะห์ (Analysis) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6) การประเมินค่า (Evaluation) ถือได้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่มีความสำคัญและรู้จักกันอย่างแพร่หลายที่ครูผู้สอนใช้กันมากกว่า 50 ปี อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม และคณะ (1956) ยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดหลายประการ เช่น การที่แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้เป็น 6 ชั้นนั้นทำให้เกิดความเข้าใจว่าพฤติกรรมแต่ละชั้นดังกล่าวไม่สามารถทับซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกันได้ จะต้องให้บรรลุในขั้นต่ำก่อนเสมอ นักการศึกษาบางท่านแสดงข้อคิดเห็นว่าบางครั้งพฤติกรรมในขั้นการวิเคราะห์มีความซับซ้อนมากกว่าขั้นประเมินค่าเสียอีก และการให้คำนิยามของแต่ละชั้นยังไม่สามารถแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน (วิหวัฒน์ ชัตติยมาน และ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, ม.ป.ป.) จากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นในปี ค.ศ.1990 – 1999 David Krathwohl ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะที่ร่วมสร้างจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (เดิม) และ Lorin Anderson ลูกศิษย์ของบลูมจึงได้รวบรวมนักจิตวิทยา กลุ่มพุทธินิยม (Cognitive Psychologists) นักทฤษฎีด้านหลักสูตรและนักวิจัยด้านการสอน (Curriculum Theorists and Instructional Researchers) และผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบและการประเมิน (Testing and Assessment Specialists) เพื่อดำเนินการปรับปรุงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยเสียใหม่ ส่วนตัวบลูมเองไม่ได้เข้าร่วมในกระบวนการปรับปรุงในครั้งนี้เนื่องจากตนเองป่วย จนกระทั่งการปรับปรุงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาสำเร็จได้ในปี ค.ศ.2001 โดยสิ่งที่แตกต่างกันระหว่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Bloom (1956) และ Bloom's Taxonomy Revised (2001) (Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R., 2001) ดังนี้

1. เพิ่มมิติความรู้ (Knowledge)

ควบคู่กับมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) เพื่อช่วยให้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ความรู้เชิงข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) ความรู้ในเชิงโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) ความรู้เชิงวิธีการ (Procedural Knowledge) และ ความรู้เชิงอภิปัญญา (Metacognitive Knowledge)

2. ปรับปรุงรูปแบบคำศัพท์จาก

“คำนามไปเป็นคำกริยา” เพื่อการอธิบายให้เห็นถึงกระบวนการทางพุทธิปัญญาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

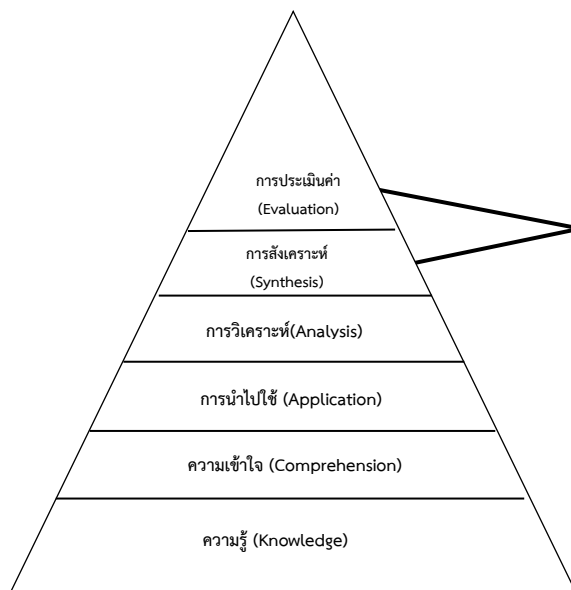
3. กระบวนการทางพุทธิปัญญา

ขั้นที่ 1 เปลี่ยนจากเดิม คือ ความรู้ (Knowledge) เป็นจำ (Remembering) ขั้นที่ 5 เปลี่ยนจากเดิม คือ สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นประเมินค่า (Evaluating) และขั้นที่ 6 เปลี่ยนจากเดิม คือ ประเมินค่า (Evaluation) เป็นคิดสร้างสรรค์ (Creating) เพื่อให้สะท้อนธรรมชาติของการคิดที่นิยามไว้ในแต่ละชั้นอย่างชัดเจน

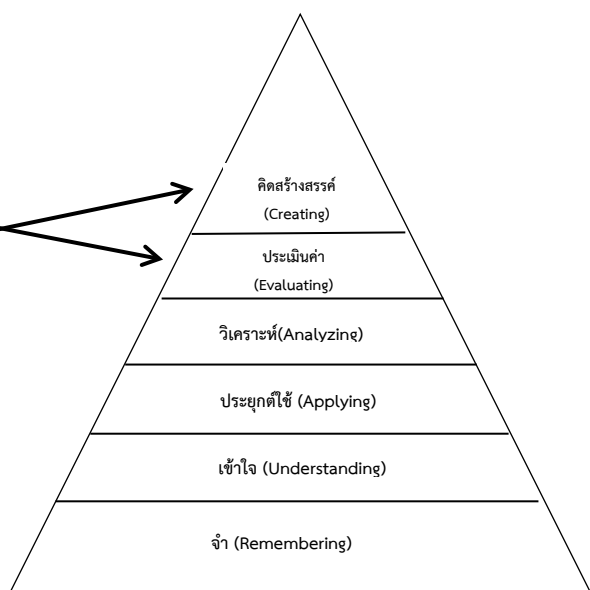
4. ปรับปรุงคำจำกัดความ (Definition)

ของกระบวนการทางพุทธิปัญญาในแต่ละชั้นให้มีความชัดเจนมากขึ้นรายละเอียด ดังนี้

Bloom's Taxonomy (1956)

Bloom's Taxonomy Revised (2001)

แผนภาพที่ 1: แสดงกระบวนการทางพุทธิปัญญาตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Bloom (1956) และ Bloom's Taxonomy Revised (2001)

บทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Bloom's Taxonomy Revised (2001) ที่ดำเนินการปรับปรุงโดย Anderson & Krathwohl (2001) โดยมีหัวข้อในการนำเสนอ ดังนี้

1. มิติความรู้และกระบวนการทางพุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย): ผู้เขียนมุ่งอธิบายความของมิติความรู้ทั้ง 4 ประเภทและคำจำกัดความของกระบวนการทางพุทธิปัญญาทั้ง 6 ชั้น

2. คำบ่งชี้และตัวอย่างข้อคำถามของกระบวนการทางพุทธิปัญญา: ผู้เขียนมุ่งอธิบายคำบ่งชี้ (กริยา) ของกระบวนการทางพุทธิปัญญาในแต่ละชั้น พร้อมตัวอย่างข้อคำถามประกอบซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการสร้างข้อสอบการวัดกระบวนการทางพุทธิพิสัยในแต่ละชั้นได้อย่างถูกต้อง สามารถวัดผล

การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการ

3. การเลือกใช้แบบทดสอบวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญา: ผู้เขียนมุ่งอธิบายการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้นของกระบวนการทางพุทธิปัญญา

4. บทสรุป

1. มิติความรู้และกระบวนการทางพุทธิปัญญา

จากการปรับปรุงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Bloom (1956) เป็น Bloom's Taxonomy Revised (2001) ส่งผลให้การวัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยจากเดิมที่มีการวัดเพียงมิติเดียว คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ เปลี่ยนเป็นวัด 2 มิติ ได้แก่ มิติความรู้ (Knowledge Dimension) จำนวน 4 ประเภท และมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) จำนวน 6 ชั้น ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ (Bloom's Taxonomy Revised, 2001)

มิติความรู้ (Knowledge Dimension)	มิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process)					
	จำ (Remembering)	เข้าใจ (Understanding)	ประยุกต์ใช้ (Applying)	วิเคราะห์ (Analyzing)	ประเมินค่า (Evaluating)	คิดสร้างสรรค์ (Creating)
ความรู้เชิงข้อเท็จจริง (Factual Knowledge)						
ความรู้เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Knowledge)			●			
ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ (Procedural Knowledge)						
ความรู้เชิงอภิปัญญา (Metacognitive Knowledge)						

การนำตารางจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ (Bloom's Taxonomy Revised, 2001) ไปใช้นั้น สามารถกระทำได้ โดยครูผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้อยู่ในมิติความรู้ (Knowledge Dimension) ในมิติใดมิติหนึ่งและในขณะเดียวกันก็ต้องกำหนดให้อยู่ในมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) ระดับใดระดับหนึ่งเช่นกัน ตัวอย่างในตารางที่ 1 ครูผู้สอนต้องการวัดความรู้เชิงมโนทัศน์ในระดับการประยุกต์ใช้ ดังนั้น ตัวอย่างการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในรูปแบบนี้ เช่น “ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักการของภาวะผู้นำทางทหารไปปกครองบังคับบัญชานักเรียนนายเรือชั้นต่ำกว่าได้” นั้นหมายความว่า นักเรียนที่เรียนในบทเรียนนี้จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ “หลักการของภาวะผู้นำทางทหาร” และในขณะเดียวกันก็ได้ใช้กระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับ “ประยุกต์ใช้” ผู้เขียนเองมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าการปรับปรุงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูมใหม่นั้น มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอน อาทิเช่น 1) ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ละเอียดมากขึ้นทั้งในมิติความรู้และมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญา 2) คำจำกัดความในแต่ละชั้นของกระบวนการทางพุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย) มีความชัดเจนมากขึ้น ไม่ทับซ้อนกัน และ 3) ช่วยให้ผู้สอนสามารถเขียนและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ได้ชัดเจนมากขึ้น กล่าวคือ ถ้าจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ชัดเจนและไม่สามารถหาจุดตัดระหว่างมิติความรู้และมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญาได้ จุดประสงค์

การเรียนรู้ในข้อนั้นย่อมมีปัญหา และต้องได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมและชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างของจุดประสงค์การเรียนรู้

ตัวอย่างที่ 1 มิติความรู้เรื่อง

“ความรู้เชิงมโนทัศน์” กับมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับ “เข้าใจ” ดังนี้ เมื่ออ่านบทความเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสามารถสรุปภาพที่องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชต้องการให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้

ตัวอย่างที่ 2 มิติความรู้เรื่อง

“ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ” กับมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับ “ประยุกต์ใช้” เมื่อเรียนเรื่องการสร้างข้อสอบแล้วผู้เรียนสามารถปฏิบัติการสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพได้

ตัวอย่างที่ 3 มิติความรู้เรื่อง

“ความรู้เชิงมโนทัศน์” กับมิติกระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับ “ประยุกต์ใช้” เมื่อเรียนเรื่องภาวะผู้นำทางทหารแล้วผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวไปใช้ในการปกครองบังคับบัญชานักเรียนนายเรือชั้นต่ำกว่าได้

รายละเอียดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ผู้เขียนได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับมิติความรู้ และการเปรียบเทียบคำจำกัดความของพฤติกรรม การเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม (1956) และที่ปรับปรุงใหม่ (2001) ดังนี้

1.1 มิติความรู้ (Knowledge Dimension) แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ความรู้เชิงข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) คือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะต้องทราบในวิชาเรียน หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้แก่

1) ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะ (Terminology)

2) ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียด จำเพาะและองค์ประกอบของส่วนต่าง ๆ (Specific Details and Elements)

1.1.2 ความรู้เชิงโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) หรือความคิดรวบยอด คือความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหลักการ องค์ประกอบพื้นฐานต่าง ๆ ในโครงสร้างขนาดใหญ่ที่ทำให้องค์ประกอบพื้นฐานเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกันได้ ประกอบด้วย

1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท หมวดหมู่ และการจัดลำดับ

2) ความรู้เกี่ยวกับหลักการต่าง ๆ

3) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีแบบแผน และโครงสร้าง

1.1.3 ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ (Procedural Knowledge) คือ ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการทำงานแต่ละเรื่องว่าจะทำอย่างไร วิธีการแก้ไขปัญหาและระเบียบวิธีการแสวงหาความรู้ ได้แก่

1) ความรู้เรื่องทักษะเฉพาะ และสูตร เช่น รู้เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ว่าโปรแกรมใดใช้ทำอะไรได้บ้าง

2) ความรู้เทคนิคและระเบียบวิธีเฉพาะ เช่น วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคนิคการสัมภาษณ์ เทคนิคการสืบสวน สอบสวน เทคนิคการสร้างข้อสอบ เทคนิคการวิจัย เป็นต้น

3) ความรู้เรื่องเกณฑ์การพิจารณาเลือกกระบวนการที่เหมาะสม

1.1.4 ความรู้เชิงอภิปญญา (Metacognitive Knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางปัญญา หรือกระบวนการเรียนรู้ของคนที่เกี่ยวกับกระบวนการข้อมูลข่าวสาร กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่

1) ยุทธวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการได้มาซึ่งความรู้ต่าง ๆ

2) รู้เกี่ยวกับกระบวนการใช้ปัญญา การใช้เนื้อหา และเงื่อนไขที่เหมาะสม กล่าวคือ รู้ว่าเวลาใดหรือเหตุผลใดที่จะใช้ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ

3) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง คือ รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง รู้ว่าตนรู้อะไร และมีความรู้ในระดับใด

1.2 การเปรียบเทียบคำจำกัดความ พฤติกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูมแบบเดิม (1956) และปรับปรุงใหม่ (2001) ดังนี้

ตารางที่ 2: การเปรียบเทียบคำจำกัดความพฤติกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูมแบบเดิม (1956) และปรับปรุงใหม่ (2001)

Bloom's Taxonomy (1956)	Bloom's Taxonomy Revised (2001)	สรุปผลการเปรียบเทียบ
1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถที่ทรงไว้ซึ่งเรื่องราว ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และสามารถถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นออกมาได้ด้วยการพูด เขียน ระลึกได้ การรู้จักประกอบด้วย การรู้เนื้อหา รู้กระบวนการ และรู้ความคิดรวบยอด	1. จำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่เกี่ยวข้องออกมาได้จากความจำระยะยาว ได้แก่ ความรู้ที่มีอยู่ในความทรงจำ การเรียกความรู้ที่ได้เรียนไปนานแล้วกลับมาได้	คำจำกัดความยังคงคล้ายเดิม แตกต่างกันที่คำศัพท์เดิมเป็นคำนามเปลี่ยนใหม่เป็นคำกริยา เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่เป็นลักษณะของการกระทำ
2. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงข้อเท็จจริง เรื่องราว หลักการ ทฤษฎีให้กลายเป็นรูปแบบหรือโครงสร้างใหม่ที่คล้าย ๆ กับของเดิมที่ตนเคยรู้ และพยายามให้มีความหมายต่อตนเองมากขึ้นประกอบด้วย การแปลความ การตีความ และการขยายความ	2. เข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความหมายจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปในแง่ของการพูด การเขียน เพื่อการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยวิธีการของตนเอง อาจใช้ถ้อยคำ ภาษาเขียน สัญลักษณ์ รูปภาพ เป็นต้น ประกอบด้วย การตีความ/ แปลความหมาย การยกตัวอย่าง การจัดประเภท การสรุปความ การสรุปอ้างอิง การเปรียบเทียบ และการอธิบาย	คำจำกัดความยังคงคล้ายเดิม ขยายความให้มีความชัดเจนมากขึ้นเพิ่มเติมในเรื่องการยกตัวอย่าง การจัดประเภท การเปรียบเทียบ แตกต่างกันที่คำศัพท์เดิมเป็นคำนามเปลี่ยนใหม่เป็นคำกริยา เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่เป็นลักษณะของการกระทำ
3. การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถที่นำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวความคิดต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการแก้ปัญหา หรือตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ อย่างเหมาะสม	3. ประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง การนำความรู้ของตนไปใช้ในการกระทำ การปฏิบัติ หรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เผชิญ หรือในชีวิตจริง โดยสถานการณ์นั้นต้องเป็นสถานการณ์ใหม่หรือแตกต่างไปจากเดิม หากเป็นการนำไปใช้ในสถานการณ์ที่คุ้นเคยแล้วจะไม่เรียกว่าประยุกต์ใช้	คำจำกัดความยังคงมีคล้าย ๆ เดิม เพิ่มคำอธิบายให้มีความชัดเจนมากขึ้น แตกต่างกันที่คำศัพท์เดิมเป็นคำนามเปลี่ยนใหม่เป็นคำกริยา เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่เป็นลักษณะของการกระทำ

ตารางที่ 2: (ต่อ)

Bloom's Taxonomy (1956)	Bloom's Taxonomy Revised (2001)	สรุปผลการเปรียบเทียบ
4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวใดๆให้ออกเป็นส่วนย่อยๆได้ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างส่วนย่อยนั้นๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ	4. วิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาแยกแยะ แจกแจง แยกส่วนประกอบ จัดระบบ การให้ความเห็น การให้เหตุผล และตรวจสอบได้ว่าส่วนประกอบนั้นๆ เกี่ยวข้องกันอย่างไร และแต่ละส่วนนั้นเกี่ยวข้องกับโครงสร้างใหญ่อย่างไร สามารถหยั่งถึงเบื้องหลัง ความเป็นมา หรือส่วนประกอบนั้น ๆ ได้	คำจำกัดความยังคงมีคล้าย ๆ เดิม แตกต่างกันที่คำศัพท์เดิมเป็นคำนามเปลี่ยนใหม่เป็นคำกริยา เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการคิดที่เป็นลักษณะของการกระทำ
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ ให้เป็นเรื่องใหม่ โครงสร้างใหม่ มีความชัดเจนและคุณภาพสูงกว่าเดิม ประกอบด้วย การสังเคราะห์ข้อความ การสังเคราะห์แผนงาน และการสังเคราะห์ความสัมพันธ์	5. ประเมินค่า (Evaluating) หมายถึงการตัดสินคุณค่าสิ่งของ กิจกรรม หรือปรากฏการณ์ โดยอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การตรวจสอบ และการวิจารณ์	มีการปรับเปลี่ยนลำดับพฤติกรรมการเรียนรู้ลำดับที่ 5 การสังเคราะห์ (เดิม) ไปเป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญาขั้นที่ 6 คิดสร้างสรรค์ (ใหม่) ส่วนคำจำกัดความนั้นคล้ายเดิม คำศัพท์เปลี่ยนจากคำนามเป็นคำกริยา
6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสิน ดีราคา หรือคุณภาพของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานอันใดอันหนึ่งหรือความสามารถที่จะสร้างเกณฑ์หรือมาตรฐานจากความรู้ที่เรียนมาแล้ว นำมาตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้ ประกอบด้วย การประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายในและการประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก	6. คิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ หรือจัดกระทำสิ่งใหม่ที่เกิดจากความคิดของตนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบผลงานของบุคคลอื่นในลักษณะของการคัดลอกทั้งหมด หรือการนำเอาส่วนประกอบย่อย ๆ เข้ามาประสานกันให้เกิดเป็นผลงานใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม ประกอบด้วย การสร้าง การพัฒนา การวางแผน และการผลิต	มีการปรับเปลี่ยนลำดับพฤติกรรมการเรียนรู้ลำดับที่ 6 การประเมินค่า (เดิม) ไปเป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญาขั้นที่ 5 ประเมินค่า (ใหม่) ส่วนคำจำกัดความนั้นคล้ายเดิม แต่เพิ่มคำอธิบายให้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และคำศัพท์เปลี่ยนจากคำนามเป็นคำกริยา

2. คำบ่งชี้และตัวอย่างข้อคำถามในการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญา

ผู้เขียนขอแนะนำคำบ่งชี้และตัวอย่างข้อคำถามในการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาทั้ง 6 ชั้น ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ (Bloom's Taxonomy Revised, 2001) ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: คำบ่งชี้และตัวอย่างข้อคำถามการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาตามแนวคิดของบลูมที่ปรับปรุงใหม่ (Bloom's Taxonomy Revised, 2001)

กระบวนการทางพุทธิปัญญา	คำบ่งชี้	ตัวอย่างข้อคำถาม
1. จำ (Remembering) - จำ (Recognizing) คือ ความรู้ที่มีอยู่ในความทรงจำ	- ระบุดู	- เรือรบในกองทัพเรือไทยแบ่งเป็นกี่ประเภท - ผู้บัญชาการทหารเรือคนปัจจุบันคือใคร - ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่คำนิยามของกองทัพเรือ - ใครคือองค์บิดาของทหารเรือไทย
- ระลึกได้ (Recalling) คือ สามารถเรียกความรู้ที่ได้เรียนไปนานแล้วกลับมาได้	- ระลึก	- จงร้องเพลงทหารเรือที่ชื่นชอบจำนวน 1 เพลง - จงเขียนพฤติกรรมการทำงานดีต่อสังคมของตนเองมาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม - จงระบุแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของกองทัพเรือมาสัก 3 แหล่ง
2. เข้าใจ (Understanding) - แปลความ (Interpreting)	- อธิบาย - แนะนำ - แปลความ	- จงอธิบายหลักการยกพลขึ้นบกอย่างละเอียด - จากแผนภูมิที่กำหนดให้จงอธิบายรายละเอียดพอสังเขป - จงแปลความหมายจากการอ่านบทประพันธ์ที่กำหนดให้
- ยกตัวอย่าง (Exemplifying)	- ยกตัวอย่าง - วาดภาพประกอบ	- ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ด้านการเมืองของไทยที่บ่งบอกถึงการใช้หลักการของระบอบประชาธิปไตย - ให้นักเรียนยกตัวอย่างภาพประกอบความหมายของข้อความที่กำหนดให้

กระบวนการทางพุทธิปัญญา	คำบ่งชี้	ตัวอย่างข้อคำถาม
- จัดประเภท (Classifying)	- จัดกลุ่ม - จัดหมวดหมู่	- ให้นักเรียนจัดกลุ่มผู้บังคับบัญชาที่ใช้หลักการของภาวะผู้นำทางทหารเหมือนกันในการปกครองบังคับบัญชา - ให้นักเรียนเล่าเรื่องราวจากกลุ่มคำที่กำหนดให้
- สรุป (Summarizing)	- ย่อความ - ลงความเห็น	- จากเหตุการณ์การยกพลขึ้นบกของฝ่ายพันธมิตรที่หาดนอร์ม็องดีของฝรั่งเศสในวันที่ 6 มิถุนายน คศ.1944 จงสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- สรุปอ้างอิง (Inferring)	- สรุป - ทำนาย	- จากเหตุการณ์ที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทำการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 จงอธิบายว่าท่านใช้หลักการของภาวะผู้นำทางทหารมาใช้อย่างไร
- เปรียบเทียบ (Comparing)	- เปรียบเทียบ - จับคู่	- จากบทเพลงที่เปิดให้ฟังให้นักเรียนระบุว่าเพลงใดเป็นเพลงไทยสากล
- อธิบาย (Explaining)	- อธิบาย - บรรยาย	- จงอธิบายการเกิดลมบกลมทะเล - จงอธิบายการเกิดปรากฏการณ์ฟ้าร้องฟ้าผ่า
3. ประยุกต์ใช้ (Applying) - นำไปใช้ (Executing or Implementing)	- ดำเนินการ - ใช้	- จากสถานการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนจะใช้หลักการของภาวะผู้นำทางทหารในข้อใดมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพราะเหตุใด - จงแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ดังต่อไปนี้
4. วิเคราะห์ (Analyzing) - บอกความแตกต่าง (Discriminating)	- บอกความแตกต่าง - จำแนก - คัดเลือก - จุดเน้น	- จงบอกความแตกต่างระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้นำอย่างละเอียด - พฤติกรรมใดที่เป็นพฤติกรรมเด่นชัดที่แสดงออกถึงความเป็นนักเรียนนายเรือ - จงระบุถึงลักษณะการประชุมที่บ่งบอกถึงการเป็นการประชุมที่ใช้หลักประชาธิปไตย และการประชุมที่เน้นการสั่งการ

กระบวนการทางพุทธิปัญญา	คำบ่งชี้	ตัวอย่างข้อคำถาม
- จัดการ (Organizing)	- เชื่อมโยง - ปะติดปะต่อเรื่องราว	- จงอธิบายถึงปัจจัยที่สนับสนุนและนำไปสู่การตัดสินใจทำรัฐประหารของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา - จงอธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการอพยพแรงงานของคนชนบทเข้าสู่เมืองหลวง - จงเขียนแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงในการเรียนของนักเรียนนายเรือ
- คุณลักษณะ (Attributing)	- หาสิ่งเหมือน - หยั่งเห็น	- จงระบุและอธิบายกระทำของประชาชนที่บ่งบอกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ - จงยกตัวอย่างและอธิบายการปฏิบัติงานของกองทัพเรือที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปกป้องรักษาอธิปไตยของชาติทางทะเล
5. ประเมินค่า (Evaluating) - ตรวจสอบ (Checking)	- ค้นหา - ทดสอบ	- จงตรวจสอบว่าผลการปฏิบัติงานที่ได้มีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ - จงตรวจสอบว่ารายงานการวิจัยมีความถูกต้องตามรูปแบบและหลักการเขียนหรือไม่ - จงตรวจสอบว่าพฤติกรรมการสอนของครูสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณความเป็นครูหรือไม่
- วิจารณ์ (Critiquing)	- ตัดสิน	- จงเลือกนักเรียนบังคับบัญชาโดยการพิจารณาจากหลักการของภาวะผู้นำทางทหาร - จงเลือกวิธีการคัดเลือกนักเรียนนายเรือเพื่อไปศึกษาต่อต่างประเทศที่มีความเหมาะสมและยุติธรรมมากที่สุด - จงเลือกหลักการที่เหมาะสมที่สุดในการนำมาใช้สำหรับการปกครองบังคับบัญชานักเรียนนายเรือในปัจจุบัน
6. คิดสร้างสรรค์ (Creating) - ทำให้เกิดขึ้น (Generating)	- สร้าง	- จงเสนอแนวทางใหม่สำหรับการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดระเบียบวินัยทหารของนักเรียนนายเรือ

กระบวนการทางพุทธิปัญญา	คำบ่งชี้	ตัวอย่างข้อคำถาม
	- เสนอ	- จงเสนอแนวทางการประเมินการฝึกภาคปฏิบัติทางทะเลของนักเรียนนายเรือที่เหมาะสมที่สุด
- วางแผน (Planning)	- ออกแบบ	- จงวางแผนการเรียนรู้เพื่อให้สามารถทำคะแนนสอบได้สูงสุด - จงออกแบบวิธีการฝึกและทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนนายเรือ - จงออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
- ผลิต (Producing)	- สร้าง - ก่อตั้ง	- จงเขียนเรียงความในหัวข้อ “ความภาคภูมิใจของนักเรียนนายเรือ” ในภารกิจการปกป้องอำนาจอธิปไตยทางทะเล - จงแต่งบทกลอนเพื่อเป็นการถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

3. การเลือกใช้เครื่องมือวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญา

การเลือกใช้เครื่องมือวัดความรู้ทางสมองของผู้เรียน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมักจะออกแบบการวัดผลการเรียนรู้ด้วยการเก็บคะแนนระหว่างภาคการทดสอบกลางภาค และการทดสอบปลายภาค เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher made test) ข้อสอบจะมีคุณภาพเพียงใด สามารถสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ

ความสามารถในการสร้างข้อสอบของครูผู้สอนโดยตรงจากประสบการณ์การเป็นครูสอนนักเรียนนายเรือและสถาบันภายนอก ผู้เขียนขอเสนอแนะว่าครูผู้สอนควรพัฒนาความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้สามารถสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพถูกต้องตามหลักการ ผลที่ได้จากการวัดสามารถสะท้อนความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และควรสร้าง

ข้อสอบทันทีภายหลังสิ้นสุดการสอนในแต่ละเนื้อหา เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการสร้างข้อสอบ เช่น ข้อจำกัดด้านเวลาในการสร้างข้อสอบ เป็นต้น จนส่งผลให้ผลการทดสอบไม่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ข้อสอบที่ครูผู้สอนคุ้นเคยในแวดวงทางการศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ 1) ข้อสอบชนิดเลือกตอบ (ปรนัย) ได้แก่ 1.1) ข้อสอบแบบถูกผิด (True-False) 1.2) ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching) 1.3) ข้อสอบแบบตอบสั้นหรือเติมคำ (Completion) และ 1.4) ข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก (Multiple Choices) และ 2) ข้อสอบชนิดเขียนตอบ/แบบความเรียง (อัตนัย) ได้แก่ 2.1) ข้อสอบเขียนตอบแบบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Questions) และ 2.2) ข้อสอบเขียนตอบแบบไม่จำกัดคำตอบ (Extended Response Questions) โดยข้อสอบแต่ละชนิดมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและความสามารถในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้ข้อสอบให้เหมาะสมกับบริบท และเนื้อหาที่มุ่งวัด ผู้เขียนขอเสนอประเด็นสาระที่สำคัญและคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอน เพื่อประกอบการพิจารณาการเลือกใช้ข้อสอบให้เหมาะสม ดังนี้

1. เวลาในการสร้างข้อสอบ

ถ้าครูผู้สอนมีเวลาที่เพียงพอสำหรับการสร้างข้อสอบ ควรเลือกใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก และข้อสอบประเภทอื่น ๆ ร่วมด้วย เนื่องจากข้อสอบชนิดหลายตัวเลือกนั้นสามารถวัดกระบวนการทาง

พุทธิปัญญาของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับซับซ้อนสูงสุด แต่การสร้างข้อสอบประเภทนี้ให้มีคุณภาพนั้นทำได้ค่อนข้างยาก แต่หากครูผู้สอนไม่มีเวลามากนักในการสร้างข้อสอบก็ควรเลือกใช้ข้อสอบชนิดเขียนตอบ (อัตนัย) แบบเติมคำหรือแบบจับคู่ ซึ่งมีวิธีในการสร้างที่ค่อนข้างง่ายและใช้เวลาไม่นานนัก

2. การตรวจให้คะแนน

ถ้าครูผู้สอนมีเวลาในการตรวจให้คะแนนค่อนข้างน้อย ควรเลือกใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก แบบเติมคำหรือแบบจับคู่ ซึ่งจะใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนน้อยกว่าข้อสอบแบบเขียนตอบหรือแบบความเรียง (อัตนัย)

3. กระบวนการทางพุทธิปัญญาที่มุ่งวัด (พุทธิพิสัย)

3.1 ถ้าต้องการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับจำ (Remembering) ควรเลือกใช้ข้อสอบแบบถูกผิด แบบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก หรือแบบจับคู่

3.2 ถ้าต้องการวัดความรู้เกี่ยวกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ ควรเลือกใช้ข้อสอบแบบตอบสั้นหรือเติมคำ

3.3 ถ้าต้องการวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญาในระดับวิเคราะห์ (Analyzing) ประเมินค่า (Evaluating) และคิดสร้างสรรค์ (Creating) ควรเลือกใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ หรือแบบความเรียง (อัตนัย) ชนิดไม่จำกัดคำตอบ เนื่องจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เขียนตอบโดยเสรีตามความคิดและจินตนาการของผู้เรียนเอง

ภาพที่ 1: นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 5

ประจำปีการศึกษา 2559 กำลังถูกวัดผลการเรียนรู้
ในวิชาครุฑหาร ด้วยการทำข้อสอบที่ครูสร้างขึ้น ณ
หอประชุมภูตือนันต์ โรงเรียนนายเรือ

4. บทสรุป

การวัดกระบวนการทางพุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย) หรือการคิดของสมองของผู้เรียนผ่าน ข้อสอบที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นตามแนวคิด จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูมที่ปรับปรุง ใหม่ในปี ค.ศ.2001 โดย Anderson & Krathwohl ประกอบด้วยการวัดผลการเรียนรู้ 2 มิติ ได้แก่ มิติความรู้ (Knowledge Dimension) หมายถึง ความรู้ที่ครูผู้สอนมุ่งจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นความรู้ในรูปแบบใดสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ความรู้เชิงข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) 2) ความรู้เชิงโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) หรือความคิดรวบยอด 3) ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ (Procedural Knowledge) และ 4) ความรู้เชิง อภิปัญญา (Metacognitive Knowledge) ในส่วน ของ มิติ กระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) หมายถึง กระบวนการคิด

ของสมองสามารถแบ่งได้เป็น 6 ชั้น ได้แก่ 1) จำ (Remembering) 2) เข้าใจ (Understanding) 3) ประยุกต์ใช้ (Applying) 4) วิเคราะห์ (Analyzing) 5) ประเมินค่า (Evaluating) และ 6) คิดสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งเป็นการวัด การเรียนรู้ทางพุทธิปัญญาหรือการคิดของสมอง ของผู้เรียนตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นที่ ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากจุดมุ่งหมาย ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูมแบบเดิม (1956) ที่มุ่งวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพียงมิติเดียว เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการ วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนจึงต้อง ตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือหรือข้อสอบให้มีความ เหมาะสมกับมิติความรู้และกระบวนการทาง พุทธิปัญญา (พุทธิพิสัย) ที่มุ่งวัดเพื่อให้ผลการวัด ที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสะท้อนความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

จริยา เสดบุตร และธีระยุทธ นนทสร. (2016). **อนุกรมวิธานสำหรับการเรียนการสอนและการประเมิน** สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2559, แหล่งที่มา www.curric.net/center/Bloom_Taxonomy.doc

พิศิษฐ์ ตัณฑวณิช. (2558). **แนวทางการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูมและคณะฉบับปรับปรุง**, 3 (2), 14 – 25.

วิวัฒน์ ชัดติยมาน และ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (ม.ป.ป.). **การปรับปรุงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Revised Bloom's Taxonomy)**. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2558, แหล่งที่มา <http://www.watpon.com>

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001).

A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing.

Abridged Edition. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R.

(2001). **A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives**. New York: Addison Wesley Longman.

Bloom, G.S., et al. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives Handbook I: Cognitive Domain**. New York: Longmans, Inc.

Patricia, A. (2016). **Bloom Taxonomy. Center of Teaching**. Retrieved <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy>

การกำหนดระดับผลการเรียนรู้: การตัดเกรด
Knowledge Assessment: Grading

เรือเอก สันติ งามเสริฐ
Lieutenant Santi Ngamsert

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้ผู้เขียนมุ่งนำเสนอความรู้เรื่องการประเมินผลความรู้ความสามารถของผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนรายวิชา คือ การตัดเกรด (Grading) นั่นเอง เกรดเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ดังนั้น การตัดเกรดจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนในการกำหนดเกรดให้กับผู้เรียน เพื่อเป็นการสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาเพียงพอหรือไม่ อยู่ในระดับใด ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องกำหนดกระบวนการตัดเกรดให้ชัดเจน อันได้แก่ เนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการตัดเกรด น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหานั้น ๆ และรูปแบบการตัดเกรด โดยทั่วไปรูปแบบการตัดเกรดมี 3 วิธี คือ การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ และการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม

คำสำคัญ: การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์, การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

Abstract

This academic article aims to orientate student's knowledge assessment when they completed each subject or "Grading." A grade indicates student's achievement in each subject. Therefore, grading process ought to be proper and fair to every stakeholder concerned and it is each instructor's direct responsibility to perform such duty. This is to reflect the student's real competency, whether they reach each subject objectives. Thus, teacher should be clear in grading which includes content, load as well as format which are as follow: norm-referenced grading, criterion-referenced grading and criterion and norm referenced grading.

Keywords: Criterion-referenced grading, Norm-referenced grading.

บทนำ

การกำหนดเกรดผลการเรียน (Grading) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินที่ได้มาตรฐาน อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง เหมาะสม และความยุติธรรมตามหลักวิชา โดยการประเมินผลการเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยนำผลการเรียนรู้นั้นไปเปรียบเทียบกับความสามารถของกลุ่มหรือเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีจะต้องอาศัยการวัดผลที่ครอบคลุมด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีผลการวัดที่เชื่อถือได้ มีวิธีการแปลความหมายคะแนนที่เหมาะสม และใช้วิธีการตัดสินคุณค่าที่ยุติธรรม (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ดังนั้นถ้าคะแนนที่ได้จากการวัดมีความคลาดเคลื่อน ไม่เหมาะสม หรือไม่ถูกต้อง และครูผู้สอนยังนำคะแนนดังกล่าวมาใช้ในการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ปัญหาต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เช่น ความไม่ยุติธรรมสำหรับผู้เรียน

เกรดไม่สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง ความไม่เป็นมาตรฐานของกระบวนการวัดและประเมินผล เป็นต้น

ครูผู้สอนนอกจากจะทำหน้าที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์แล้ว ในขณะเดียวกันครูผู้สอนเองก็อยู่ในฐานะที่จะต้องตัดสินความรู้ ความสามารถว่าศิษย์ของตนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับใด สถานการณ์ปัจจุบันที่บรรยากาศการแข่งขันค่อนข้างสูง การตัดสินผลความรู้ที่ถูกต้อง มีความยุติธรรมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยทั่วไปเกรदनิยมกำหนดเป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวอักษร หรือเป็นตัวเลข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละสถาบัน ส่วนจำนวนเกรดจะกำหนดเป็นกี่เกรदनั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน ปรัชญาการศึกษา ลักษณะวิชา ตลอดจนกฎระเบียบของแต่ละสถาบันที่กำหนดขึ้น ตัวอย่างการกำหนดสัญลักษณ์ของเกรดปรากฏดังตารางที่ 1 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

ตารางที่ 1: ระบบการให้เกรดเป็นสัญลักษณ์

2 เกรด	3 เกรด	5 เกรด	8 เกรด		
			สัญลักษณ์	ระดับ	ความหมาย
		A	A	4.0	ดีเยี่ยม (Excellent)
			B+	3.5	ดีมาก (Very Good)
	G (ดี)	B	B	3.0	ดี (Good)
			C+	2.5	ปานกลาง (Fairly Good)

ตารางที่ 1: (ต่อ)

2 เกรด	3 เกรด	5 เกรด	8 เกรด		
			สัญลักษณ์	ระดับ	ความหมาย
S (ผ่าน)	P (ผ่าน)	C	C	2.0	พอใช้ (Fair)
			D+	1.5	อ่อน (Poor)
		D	D	1.0	อ่อนมาก (Very Poor)
U (ไม่ผ่าน)	F (ตก)	F	F	0	ตก (Fail)

เรามักจะได้ยินกันบ่อย ๆ ว่า “โรงเรียนแต่ละแห่งให้เกรดไม่เหมือนกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มักจะกดเกรดบ้างโรงเรียนขนาดเล็กมักจะปล่อยเกรดบ้าง นำมาเปรียบเทียบกันไม่ได้บ้าง” เมื่อเป็นเช่นนี้เกรดที่ได้มาก็จะไม่มีความหมาย ดังนั้นเกรดที่ได้มาควรจะต้องมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับความรู้ความสามารถในรายวิชานั้น ๆ ของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการที่จะทำให้เกรดเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ ความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุไร จักษ์ตรีมงคล, 2556)

วัตถุประสงค์การตัดเกรด

วัตถุประสงค์การตัดเกรดนั้นก็เพื่อให้ได้เกรดที่เป็นตัวบ่งชี้ผลการเรียนรู้/ ผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนที่มีความเป็นธรรมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2546)

แนวคิดของการตัดเกรด

ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นเสมอในกระบวนการตัดเกรด คือ “การใช้ วิจักษณ์ญาณหรือดุลยพินิจของครูผู้สอนเอง” เนื่องจากธรรมชาติที่แตกต่างกันของแต่ละรายวิชา อันได้แก่ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้รายวิชา เนื้อหารายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน ความพร้อม และความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะใช้รูปแบบการตัดเกรดแบบเดียวกันทั้งหมดในแต่ละรายวิชา โดยทั่วไปการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ครูผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้รวมทั้งวิธีการตัดเกรดให้ชัดเจนตั้งแต่ก่อนสอนว่าต้องการกำหนดเกรดไปทำไม เพื่อจำแนกความสามารถของผู้เรียนหรือเพื่อต้องการทราบความก้าวหน้าหรือการปรับปรุงผู้เรียนในระหว่างเรียน เมื่อผู้สอนชัดเจนกับจุดมุ่งหมายของการกำหนดเกรดแล้วก็จะสามารถกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดเกรดได้ และนำไปสู่การกำหนดรูปแบบการแปลความหมายคะแนนได้อย่างเหมาะสม โดยประเด็นสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องให้

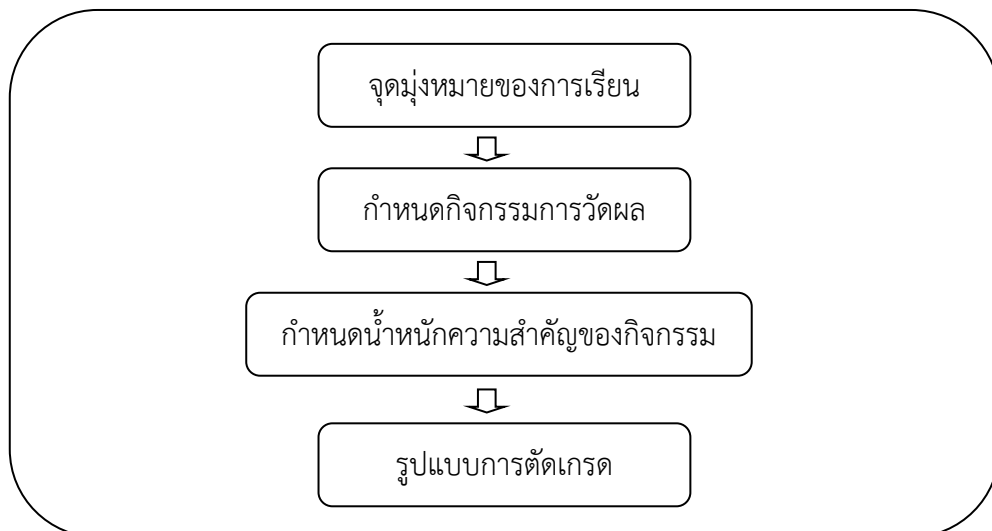
ความสำคัญได้แก่

1. ควรมีกิจกรรมการวัดใดบ้างในการตัดเกรด กล่าวคือ เนื้อหาที่นำมาใช้สอบเพื่อเก็บคะแนนนั่นเอง เช่น การทดสอบประจำหน่วย (คะแนนรายบุคคล คะแนนกลุ่ม) การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค คะแนนจิตพิสัย เป็นต้น

2. น้ำหนักความสำคัญของแต่ละกิจกรรม กล่าวคือ การวัดผลหรือเนื้อหาตามข้อ 1 แต่ละรายการนั้นมีน้ำหนักความสำคัญเป็นเช่นไร เพื่อให้เป็นตัวแทนของจุดมุ่งหมาย

การเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ มากที่สุด โดยทั่วไปนิยมกำหนดเป็นร้อยละ (%) เพื่อประกอบการประมวลเข้าด้วยกันเป็นคะแนนรวมรายวิชาสำหรับใช้ในการตัดเกรดนั่นเอง

3. มีวิธีการตัดสินผลอย่างไร กล่าวคือ การได้มาของคะแนนนั้นมีวิธีการสอบอย่างไรบ้าง ใช้แบบทดสอบชนิดใดบ้าง และการแปลความหมายคะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์ หรืออิงกลุ่ม โดยรายละเอียดขององค์ประกอบที่ใช้ในการตัดเกรด ปรากฏดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของการตัดเกรด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

อุทุมพร จามรمان (2535 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ได้กล่าวถึงหลักการให้เกรดว่า การให้เกรดแก่ผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) การให้เกรดจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรมทั้งผู้ให้ (ครูผู้สอน) และผู้รับ (ผู้เรียน)

2) การให้เกรดจะต้องยึดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของรายวิชาเป็นหลัก

3) การให้เกรดจะต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เครื่องมือวัดจะต้องมีทั้งความตรงและความเที่ยง กล่าวคือ ผู้สอนจะต้องพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้ได้ ซึ่งก็คือความตรงเชิงเนื้อหานั่นเอง ส่วนความตรงเชิงพยากรณ์นั้นจะต้องมองไปถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ผู้เรียนที่ได้เกรด A วิชาภาษาอังกฤษจะต้องมีความสามารถในการ

สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดีกว่าผู้เรียนที่ได้เกรด B เป็นต้น ส่วนความเที่ยงนั้นหมายถึง การประเมินผลจะต้องได้ผลเหมือนเดิมเมื่อเวลาผ่านไป โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความเที่ยงของการประเมิน ได้แก่ ความผิดพลาดด้านการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในกระบวนการสอบ ครูผู้สอนไม่กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนที่ชัดเจนทำให้เกิดความลำเอียงในการให้คะแนนของครู และความไม่ใส่ใจในการสอนของครูเท่าที่ควร เช่น ใช้การสอบที่ไม่หลากหลาย และไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นต้น (อุไร จักร์ตรึงมล, 2556)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2548) ได้เสนอแนวทางของการวัดผลและการกำหนดเกรด ดังนี้

1) ปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดเกรด ควรประกอบด้วย **ปัจจัยหลัก**ของความรู้ความสามารถหรือทักษะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ และ **ปัจจัยเสริม** เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เจตคติต่อการเรียน ความรับผิดชอบ

เป็นต้น โดยปัจจัยหลักจะต้องเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการกำหนดเกรดแก่ผู้เรียน ส่วนปัจจัยเสริมนั้นเป็นเพียงส่วนประกอบที่สามารถนำมาพิจารณาในกรณีที่ปัจจัยหลักขาดความสมบูรณ์นั่นเอง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลจะต้องมีประสิทธิภาพทั้งด้านความตรง และความเที่ยง สามารถวัดได้ครอบคลุมตามเนื้อหาและน้ำหนักความสำคัญที่ต้องการประเมิน มีเครื่องมือวัดผล และวิธีการวัดผลที่หลากหลาย บ่อยครั้ง (ทั้งระหว่างเรียนและสิ้นสุดการเรียน) มีมาตรการในการตรวจให้คะแนนที่ชัดเจน

3) เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดเกรด จะต้องเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชานั้น ๆ โดยการระบุให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการวัดผล (เก็บคะแนน) หรือแผนการสอนรายวิชา

4) การตัดสินผลจะต้องเป็นไปอย่างยุติธรรมสำหรับผู้เรียนทุกคน โปร่งใส สามารถอธิบายให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องยอมรับได้ด้วย หลักการและเหตุผล การใช้วิจารณญาณจะต้องเป็นไปอย่างมีคุณธรรม

ภาพที่ 2

นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 5

กำลังนำเสนอหัวข้อโครงงานวิจัย

ของโรงงานคั่นคว้าวีสะทางวิทยาการทางเรือ 1

ประจำปีการศึกษา 2559

รูปแบบการตัดเกรด

รูปแบบการตัดเกรดที่สำคัญมี 3 รูปแบบ ได้แก่ การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม (Norm – Referenced Grading) การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – Referenced Grading) และการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม (Criterion and Norm Referenced Grading) รายละเอียด ดังนี้

1. การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม (Norm – Referenced Grading)

การตัดเกรดประเภทนี้มีแนวคิดตั้งอยู่บนทฤษฎีของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีความเชื่อว่าบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ต่างกัน จึงนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับภายในกลุ่ม (เอมอร์ จังศิริพรพรรณ, 2550) คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบนั้นใช้แทนความรู้ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน โดยคะแนนที่ได้จะต้องมาจากแบบทดสอบชุดเดียวกันหรือแบบทดสอบคู่ขนานกัน ลักษณะของข้อสอบจะต้องมีความยากพอเหมาะ และมีค่าอำนาจจำแนกค่อนข้างสูง ดังนั้น แนวคิดนี้จึงพยายามกระจายคะแนนความรู้ความสามารถของผู้เรียน เช่น กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

1.1 วัตถุประสงค์การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

เพื่อต้องการกำหนดระดับผล การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการเปรียบเทียบผล การเรียนรู้ของผู้เรียนภายในกลุ่มของตนเอง

1.2 ข้อตกลงเบื้องต้น

- 1) คะแนนของผู้สอบแต่ละคน ได้มาจากแบบทดสอบชุดเดียวกัน/คู่ขนานกัน และมีคุณภาพ
- 2) ผู้สอบมีความรู้ความสามารถ ในเรื่องนั้นต่างกัน
- 3) คะแนนสอบที่ได้จะต้องมีการกระจายจึงจะนำมาตัดเกรดแบบนี้ได้

1.3 วิธีการตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

วิธีการตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม มีด้วยกันหลากหลายวิธี เช่น การกำหนดเกรด โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ของแต่ละเกรดไว้ล่วงหน้า หมายถึง ผู้สอนกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจำนวน ผู้เรียนกี่คน (ร้อยละเท่าใด) ที่จะได้เกรด A B C D F หรืออาจจะใช้ค่าพิสัยในการกำหนด ช่วงเกรด หรืออาจจะใช้ค่ามัธยฐานตามวิธีของ Dewey B. Struit ครูผู้สอนบางท่านอาจใช้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการตัดเกรด แต่วิธีการตัด เกรดแบบอิงกลุ่มที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอใน ครั้งนี้ คือ การใช้คะแนนมาตรฐานที่ (T Score) ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับผู้สอนในการดำเนินการ ก่อนอื่นต้องมาทำความรู้จักกับคะแนนมาตรฐาน เสียก่อน (Standard Score) รายละเอียดดังนี้

คะแนนมาตรฐานมีด้วยกัน 2 ประเภท คือ คะแนนมาตรฐานซี (Z Score) และคะแนนมาตรฐานที (T Score) โดยคะแนน ทั้งสองอย่างนี้ก็คือ คะแนนที่ถูกแปลงมาจาก คะแนนดิบให้กลายมาเป็นคะแนนมาตรฐาน

เพื่อให้คะแนนนั้นมีหน่วยเดียวกัน และสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้แม้คะแนนจะมี

แหล่งที่มาที่แตกต่างกันก็ตาม โดยสูตรในการคำนวณหาคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\text{คะแนนมาตรฐาน } Z = \frac{X_i - \bar{X}}{\text{S.D.}}$$

เมื่อ Z คือ คะแนนมาตรฐาน

X_i คือ คะแนนดิบของผู้เรียนแต่ละคน

$\bar{X}$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

S.D. คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนภายในกลุ่ม

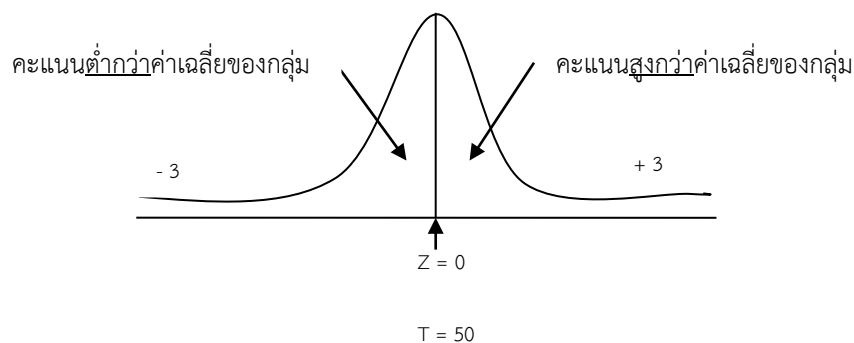
คะแนนมาตรฐาน Z โดยทั่วไปจะมีค่าระหว่าง -3 ถึง +3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1 ถ้าค่า $Z < 0$ แสดงว่าผู้เรียนคนนั้นมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ถ้าค่า $Z = 0$ แสดงว่าผู้เรียนคนนั้นมีคะแนนเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม แต่ถ้าค่า $Z > 0$ แสดงว่าผู้เรียนคนนั้นมีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ในส่วน of คะแนนมาตรฐาน T (T Score) นั้น คือ คะแนนที่แปลงมาจากคะแนนมาตรฐาน Z อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากว่าคะแนนมาตรฐาน Z มีค่าน้อยและติดลบ ทำให้ดูยาก จึงได้มีการแปลงคะแนนจากคะแนนมาตรฐาน Z เป็น คะแนนมาตรฐาน T ซึ่งจะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10 โดยสูตรในการคำนวณคะแนนมาตรฐาน T ดังนี้

$$\text{คะแนนมาตรฐาน } T = 50 + 10Z$$

เมื่อ T คือ คะแนนมาตรฐาน T

Z คือ คะแนนมาตรฐาน Z

1.4 ขั้นตอนการตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

1) แปลงคะแนนดิบที่รวบรวมจากเนื้อหาต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดของรายวิชานั้นให้เป็นคะแนนมาตรฐานที่ (T Score)

2) ใช้วิจารณ์ญาณอย่างมีคุณธรรมของครูผู้สอนในการตัดสินใจกำหนดจำนวนเกรดที่จะให้ว่าผลการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาเป็นอย่างไรบ้าง เช่น ควรจะมี A หรือ F หรือไม่ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

2.1) แบ่งเกรดออกเป็น 8 เกรดในกรณีที่ผู้เข้าสอบมีความสามารถแตกต่างกันมาก คือ คนเก่งก็เก่งจริง คนอ่อนก็อ่อนจริง และจะต้องมีผู้เข้าสอบมากพอสมควร คือ เกรด A - F

2.2) แบ่งเกรดออกเป็น 7 เกรด ใช้ในกรณีที่ผู้เรียนในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันไม่มาก ดังนี้ A,B+,B,C+,C,D+,D ถ้าคนอ่อนยังไม่ถึงขั้นสมควรสอบตก B+,B,C+,C,D+,D,F ถ้าคนเก่งยังไม่ถึงขั้นได้ A คนอ่อนก็ไม่สมควรสอบได้

2.3) แบ่งออกเป็น 5 - 6 เกรด ใช้ในกรณีที่ผู้เรียนกลุ่มมีความสามารถใกล้เคียงกันดังนี้ A,B+,B,C+,C ถ้าคนเก่งของกลุ่มควรได้ A และคนอ่อนก็พอใช้ได้ B+,C+,C,D+,D ถ้าคนเก่งของกลุ่มไม่ถึงขนาดได้ A และคนอ่อนก็อ่อนมาก C+,C,D+,D ถ้าคนเก่งของกลุ่มไม่เก่งและท้ายกลุ่มก็อ่อนมาก

3) เมื่อกำหนดจำนวนเกรดได้แล้ว ให้หาพิสัย (Range) ของคะแนนมาตรฐานที่จะนำมาใช้กำหนดเกรดว่ามีช่วงกว้างเท่าไร โดยใช้คะแนนมาตรฐานที่สูงสุดลบด้วยคะแนนมาตรฐานที่ต่ำสุด

4) หาความกว้างของแต่ละช่วงเกรดเพื่อกำหนดว่าแต่ละเกรดที่จะให้นั้นจะมีช่วงกว้างเพียงใด หาได้โดยการนำค่าพิสัยของคะแนนมาตรฐานที่ (ตามข้อ 3) หารด้วยจำนวนเกรดที่กำหนดไว้ (ตามข้อ 2) ก็จะได้ความกว้างของคะแนนมาตรฐานที่ของแต่ละเกรด

5) กำหนดช่วงคะแนนมาตรฐานที่ของแต่ละเกรด ซึ่งจะมีลักษณะเป็นไปได้ 2 กรณีคือ

5.1) ถ้าจำนวนเกรดตามข้อ 2 เป็นจำนวนคู่ (เช่น 2, 4, 6, 8 เกรด) ให้กำหนดช่วงหรือแบ่งช่วงของเกรดตั้งแต่ค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานที่ขึ้นและลงไป (ค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐาน T = 50) รายละเอียดดังตัวอย่างที่ 1

5.2) ถ้าจำนวนเกรดตามข้อ 2 เป็นจำนวนคี่ (เช่น 3, 5, 7 เกรด) ให้กำหนดช่วงหรือแบ่งช่วงของเกรด โดยให้เกรดที่อยู่กึ่งกลางคร่อมคะแนนมาตรฐานที่เฉลี่ย ดังนั้นเกรดที่อยู่กลางจึงมีค่าเท่ากับช่วงของเกรดหาร 2 แล้วนำไปบวกลบกับค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐานที่ช่วงต่อไปทั้งขึ้นและลงจนครบจำนวนเกรดที่กำหนดไว้ เช่น ถ้ากำหนดจำนวนเกรดไว้ 5 เกรด คือ A B + B C+ C ดังนั้น เกรด B คือ เกรดที่อยู่ตรงกลาง และผู้เรียนที่มีคะแนนมาตรฐานที่อยู่ระหว่าง ± 50 (ตามความกว้างของช่วงเกรด) จะได้เกรด B รายละเอียดดังตัวอย่างที่ 2

6) นำคะแนนมาตรฐานที่ที่ได้ไป
แปลความหมายกับช่วงของเกรดที่กำหนดไว้
ตามข้อ 5 จากนั้นแปลความหมายออกมาเป็น
สัญลักษณ์ของเกรด

**1.5 ข้อดีและข้อเสีย (ศิริชัย กาญจนวาสี,
2548)**

ข้อดี

1. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขัน
เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนพยายามเรียนให้ได้ดีที่สุด
มิใช่หวังเพียงเรียนเพื่อให้อ่านผ่านวัตถุประสงค์

ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น

2. สะดวกในการนำไปปฏิบัติของครูผู้สอน

ข้อเสีย

1. การกำหนดเกรดขึ้นอยู่กับความรู้
ความสามารถของกลุ่มผู้เรียน
2. มีปัญหาในการเปรียบเทียบความสามารถ
ของผู้เรียนระหว่างรุ่น แม้อาจจะได้เกรดเดียวกัน
แต่ความสามารถอาจจะไม่เท่ากัน

ภาพที่ 3

นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 3

กำลังฝึกปฏิบัติการสร้างข้อสอบ

ในวิชาครุฑหาร ปีการศึกษา 2559

ตัวอย่างที่ 1 การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม จำนวน 8 เกรด (A, B+, B, C+, C, D+, D, F)

ตารางที่ 2: แสดงคะแนนดิบ คะแนนมาตรฐานซี คะแนนมาตรฐานทีของผู้เรียน

คนที่	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานซี (Z Score)	คะแนนมาตรฐานที (T Score)	เกรด
1	60.39	0.19	51.93	C+
2	66.98	2.07	70.65 (ค่าสูงสุด)	A
3	59.54	-0.05	49.52	C

ตารางที่ 2: (ต่อ)

คนที่	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานซี (Z Score)	คะแนนมาตรฐานที (T Score)	เกรด
4	62.11	0.68	56.82	B
5	64.46	1.35	63.49	A
6	57.61	-0.60	44.03	D+
7	59.46	-0.07	49.29	C
8	64.11	1.25	62.50	A
9	59.46	-0.07	49.29	C
10	57.86	-0.53	44.74	D+
11	54.46	-1.49	35.09 (ค่าต่ำสุด)	F
12	59.80	0.03	50.26	C+
13	57.89	-0.52	44.83	D+
14	54.71	-1.42	35.80	F
15	56.79	-0.83	41.70	D
$\bar{X}$	59.71			
S.D.	3.52			

1. แปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐานที
2. กำหนดจำนวนเกรดคือ 8 เกรด คือ A,B+,B,C+,C,D+,D, F (จำนวนเกรดเป็นเลขคู่)
3. กำหนดความกว้างของแต่ละช่วงเกรด

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้าง} &= \frac{70.65 - 35.09}{8} \\
 &= 4.45 \text{ ประมาณ } 5
 \end{aligned}$$

4. กำหนดคะแนนแต่ละช่วงเกรด ตามข้อ 5.1 คือ ให้กำหนดช่วงหรือแบ่งช่วงของเกรด ตั้งแต่คะแนน (มาตรฐาน) เฉลี่ยเป็นต้นไป (คือที่ $z = 0$, $T = 50$ ขึ้นและลงไป) ดังนี้

> 62.00	คะแนน	เกรด	A
58.01–62.00	คะแนน	เกรด	B+
54.01–58.00	คะแนน	เกรด	B
50.01–54.00	คะแนน	เกรด	C+
46.01–50.00	คะแนน	เกรด	C
42.01–46.00	คะแนน	เกรด	D+
38.01–42.00	คะแนน	เกรด	D
< 38.01	คะแนน	เกรด	F

ตัวอย่างที่ 2 การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม จำนวน 5 เกรด (A, B+, B, C+, C)

ตารางที่ 3: แสดงคะแนนดิบ คะแนนมาตรฐานซี คะแนนมาตรฐานทีของผู้เรียน

คนที่	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานซี (Z Score)	คะแนนมาตรฐานที (T Score)	เกรด
1	60.39	0.19	51.93	B
2	66.98	2.07	70.65 (ค่าสูงสุด)	A
3	59.54	-0.05	49.52	B
4	62.11	0.68	56.82	B+
5	64.46	1.35	63.49	A
6	57.61	-0.60	44.03	C+
7	59.46	-0.07	49.29	B
8	64.11	1.25	62.50	A
9	59.46	-0.07	49.29	B
10	57.86	-0.53	44.74	C+
11	54.46	-1.49	35.09 (ค่าต่ำสุด)	C

ตารางที่ 3: (ต่อ)

คนที่	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานซี (Z Score)	คะแนนมาตรฐานที (T Score)	เกรด
12	59.80	0.03	50.26	B
13	57.89	-0.52	44.83	C+
14	54.71	-1.42	35.80	C
15	56.79	-0.83	41.70	C+
$\bar{X}$	59.71			
S.D.	3.52			

1. แปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐานที

2. กำหนดจำนวนเกรดคือ 5 เกรด คือ A,B+,B,C+,C (จำนวนเกรดเป็นเลขคี่)

3. กำหนดความกว้างของแต่ละช่วงเกรด

$$\text{ความกว้าง} = \frac{70.65 - 35.09}{5}$$

$$= 7.11 \text{ ประมาณ } 7$$

4. กำหนดคะแนนแต่ละช่วงเกรด ตามข้อ 5.2 โดยให้เกรดกึ่งกลางคร่อมคะแนนมาตรฐานเฉลี่ย (T=50) ดังนั้นเกรดที่อยู่กลาง (เกรด B) จึงมีค่าเท่ากับช่วงของเกรดหาร 2 แล้วนำไปบวกกับคะแนนมาตรฐานเฉลี่ยแล้วจึงหาช่วงต่อไปทั้งขึ้นและลง ดังนี้

> 59.00	คะแนน	เกรด	A
53.01–59.00	คะแนน	เกรด	B+
47.01–53.00	คะแนน	เกรด	B
41.01–47.00	คะแนน	เกรด	C+
< 41.01	คะแนน	เกรด	C

2. การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ (Criterion - Referenced Grading)

การตัดเกรดประเภทนี้มีแนวคิดตั้งอยู่บนทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่าการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถอะไรทำอะไรได้บ้าง คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบใช้แทนความรู้ความสามารถของผู้เรียนในขอบเขตเนื้อหาที่สำคัญของรายวิชานั้น ๆ ดังนั้นการวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนจึงเป็นการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่พึงมีตามที่ครูผู้สอนกำหนด โดยไม่นำผลคะแนนไปเปรียบเทียบกับผู้เรียนภายในกลุ่ม การตัดเกรดวิธีนี้จะเป็นการนำคะแนนดิบที่รวมมาจากกระบวนการวัดผลทั้งหมดในรายวิชาเป็นคะแนนในเรือนร้อย (100 คะแนน) ของผู้เรียนแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์/เป้าหมายที่ตั้งไว้ การประเมินแบบนี้มักจะออกมาในรูปแบบผ่าน - ไม่ผ่าน หรือ รู้ - ไม่รู้ หรือ ดี - ผ่าน - ตก หรือจะออกมาในรูปแบบเกรด A, B+, B, C+, C, D+, D และ F ตามที่ครูผู้สอนกำหนดช่วงคะแนนของแต่ละเกรดไว้ล่วงหน้า

2.1 วัตถุประสงค์การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์

เพื่อต้องการกำหนดระดับผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยการนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ครูผู้สอนกำหนดไว้แล้ว

2.2 ข้อตกลงเบื้องต้น

1) คะแนนของผู้สอบแต่ละคนได้มาจากแบบทดสอบชุดเดียวกัน/ คู่ขนานกันและมีคุณภาพ

2) คะแนนที่ได้เป็นตัวแทนระดับความรู้ความสามารถของผู้สอนในการนำพาผู้เรียนบรรลุหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3) เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดสามารถใช้ตัดสินระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้

2.3 รูปแบบการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์

วิธีการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ที่นิยมใช้มีด้วยกัน 2 ประเภท ดังนี้ (เอมอร์ จังศิริพรภรณ์, 2550)

แบบที่ 1 ตัดสินให้ผ่าน - ไม่ผ่าน

หลักการสำคัญ คือ การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ (Minimum Requirement) ในรูปของคะแนนดิบ หรือเปอร์เซ็นต์เอาไว้ โดยครูผู้สอนจะต้องกำหนดคะแนนไว้ว่าผู้เรียนจะต้องมีคะแนนความสามารถตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาอะไรบ้าง จากนั้นดำเนินการประเมินว่าใครสอบผ่าน - ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

แบบที่ 2 กำหนดเกณฑ์ไว้ตายตัว

หลักการสำคัญ คือ ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการกำหนดเกณฑ์ในรูปของคะแนนดิบ หรือ เปอร์เซ็นต์ล่วงหน้าไว้ว่าคะแนนของแต่ละช่วงเกรดเป็นเช่นไร เช่นระเบียบโรงเรียนนายเรือว่าด้วยการศึกษา พ.ศ.2559 ในผนวก ก การให้ระดับคะแนนภาคทฤษฎีรายวิชา ว่าการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ให้ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ (โรงเรียนนายเรือ, 2558)

80 - 100	คะแนน	เกรด	A
75-79	คะแนน	เกรด	B+
70-74	คะแนน	เกรด	B
65-69	คะแนน	เกรด	C+
60-64	คะแนน	เกรด	C
55-59	คะแนน	เกรด	D+
50-54	คะแนน	เกรด	D
ต่ำกว่า 50	คะแนน	เกรด	F

2.4 ข้อดีและข้อเสีย (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

ข้อดี

1. ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้เรียน และพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน
2. องค์กรวิชาชีพส่วนใหญ่มีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินคุณภาพ

ข้อเสีย

1. ผู้สอนแต่ละคนอาจจะมีเกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน
2. ปัญหาความเชื่อถือได้ของเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3. การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม (Criterion and Norm Referenced Grading)

การตัดเกรดแบบผสม โดยมีแนวคิดตั้งอยู่บนทฤษฎีที่ว่าเปรียบเทียบคะแนนของผู้เรียนกันเองภายในกลุ่มนั้นจะมีความหมายสมบูรณ์ขึ้น ถ้าผู้เรียนเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถตามคุณสมบัติขั้นต่ำแล้ว กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนผ่านการตรวจสอบความรู้ความสามารถขั้นต่ำในระหว่างการเรียนรู้การสอนแล้ว น่าจะทำให้การเปรียบเทียบ

คะแนนรวมของผู้เรียนแต่ละคนมีความเหมาะสมและสามารถใช้ตัดสินระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.1 วัตถุประสงค์การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม

เพื่อต้องการกำหนดระดับผลการเรียนรู้แก่กลุ่มผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพขั้นต่ำที่ครูผู้สอนกำหนดไว้แล้ว โดยการนำคะแนนของกลุ่มผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์แล้วนั้นไปเปรียบกันเองภายในกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

3.2 ข้อตกลงเบื้องต้น

- 1) คะแนนสอบย่อยและคะแนนรวมได้มาจากเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ
- 2) ผู้สอบมีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นต่างกัน
- 3) คะแนนที่ได้เป็นตัวแทนของระดับความรู้ความสามารถของผู้สอบ
- 4) เกณฑ์ที่กำหนดสามารถใช้ตัดสินระดับความรู้ความสามารถของผู้สอบได้

3.3 ข้อดีและข้อเสีย (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

ข้อดี

1. ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและการแข่งขันระหว่างผู้เรียน
2. มีการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้และผลสรุปของการเรียนรู้

ข้อเสีย

- ปัญหาความเหมาะสมและความเชื่อถือได้ของเกณฑ์ และความซับซ้อนในการปฏิบัติ

บทสรุป

การตัดเกรดเป็นการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนแบบสรุป เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้สอนโดยตรงในการทำหน้าที่ดังกล่าว เกรดนั้นถือได้ว่าเป็นตัวแทนความรู้ความสามารถตามรายวิชาของผู้เรียน ดังนั้น กระบวนการตัดเกรดจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักวิชา ความเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และความยุติธรรมกับผู้เรียน โดยสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการตัดเกรด คือ การวางแผนการตัดเกรดล่วงหน้าอย่างชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้รายวิชา ระบุงค์ประกอบหรือเนื้อหาที่จะถูกนำมาใช้ในการตัดเกรดให้ชัดเจน ใช้เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ระบุน้ำหนักความสำคัญของแต่ละเนื้อหา ตลอดจนกำหนดเกณฑ์การตัดสินให้ชัดเจนว่าจะใช้การตัดเกรดรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมที่สุดกับรายวิชานั้น ๆ โดยทั่วไปรูปแบบของการตัดเกรดมี 3 รูปแบบ

ได้แก่ 1) การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม 2) การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ และ 3) การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบนั้นมีข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้ ขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องเลือกวิธีการตัดเกรดที่เหมาะสมกับรายวิชาให้มากที่สุด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพและการสะท้อนถึงคุณภาพของผู้เรียนในรายวิชานั้น ๆ อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. กรุงเทพมหานคร. ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนนายเรือ. (2558). **ระเบียบโรงเรียนนายเรือว่าด้วยการศึกษา พ.ศ.2559**. ม.ป.ท.: สถาบัน.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. 1,500เล่ม. ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอร จังศิริพรปกรณ. (2550). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. ม.ป.ท.: สถาบัน.
- อุไร จักษ์ตรีมงคล. (2556). **การตัดเกรด**. วารสารวัดผลการศึกษา. 30, 1-7.

แนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษา
Practical Guidelines in Enhancing Morals and Ethics
in Higher Education Institutions

พลเรือตรีหญิง ประอร สุนทรวิภาต, ประ.ด.
Rear Admiral Praon Suntornviphat, Ph.D.

บทคัดย่อ

แนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา สามารถจำแนกได้ 2 ระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติในระดับนโยบายแนวทางในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การกำหนดให้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นนโยบายหลักของสถาบัน 2) กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษต่างๆที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและบังคับใช้อย่างจริงจัง 3) กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แก่นิสิตนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกหลักสูตรการศึกษาให้ชัดเจนทั้งวิชาการ การกำกับติดตามและประเมินผล ในส่วนระดับการปฏิบัติ ได้แก่ 1) การกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมให้ชัดเจนทั้งในวิธีการ ตัวชี้วัด ช่วงเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและการประเมินผล 2) ดำเนินกิจกรรมตามแผนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องกับนักศึกษาทุกชั้นปี 3) ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร ควรปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการมีคุณธรรมจริยธรรม 4) กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมให้ชัดเจน 5) ให้นิสิตนักศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการทำกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม 6) กำหนดให้นิสิตนักศึกษามีสมุดบันทึกคุณธรรมจริยธรรม และ 7) ควรมีการเชิดชูและยกย่องคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม หรือบุคคลตัวอย่าง เพื่อเป็นการสร้างค่านิยมคนดีให้เกิดขึ้นในสถาบัน

คำสำคัญ: คุณธรรมจริยธรรม สถาบันอุดมศึกษา

Abstract

Policy for practical guidelines to develop a desirable attribute of graduates are

- 1) to set collegian's moral and ethics development as the principle of the institution
- 2) to clearly set rules, regulations, and related punishments for those who violate them and enforce them properly
- 3) to set guidelines in enhancing morals and ethics inside as well as outside of the curriculum in terms of academics, monitoring, and evaluation. At practice level what should be considered are
- 1) to clearly set plans, programs, projects, and activities which compose of methods, indicators, duration, budget, personnel in charge, and evaluation
- 2) to continually conduct activities as planned by various methods and cover every year class collegians
- 3) executives, faculties and staff should be role models
- 4) to clearly set moral and ethics indicators
- 5) to assign students as a key role in such practice
- 6) students are to have journals to enter their moral and ethics practice
- 7) recognition should be practiced.

Keywords: Moral and Ethics, Higher Education Institution.

บทนำ

คุณธรรมจริยธรรม คือ พื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพดีงามอย่างสงบบสุขในสังคม และบุคคลควรได้รับการปลูกฝังเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่ จากครอบครัว และสถาบันการศึกษา ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่ผู้เรียน กล่าวคือ ต้องให้มีความรู้คู่คุณธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงาน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรม ตลอดจนการปลูกฝังด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างน้อยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่

1.) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติ อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม และด้วยความ รับผิดชอบทั้งในส่วนตน และส่วนรวม มีความสามารถในการปรับปรุงวิถีชีวิตในความ ขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัย และการ ปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัว และสังคม

2.) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการ นำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนก ข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจน กระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3.) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆใน การคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เมื่อต้อง เผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4.) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibility) หมายถึง ความสามารถ ในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผน และรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้ของตนเอง

5.) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จะเห็นว่าผลการเรียนรู้ที่สถาบัน อุดมศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นซึ่งมี ความสำคัญเป็นลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา และความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม จะมีส่วนช่วย ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้จากผลงานวิจัยของเครือข่าย สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลาง (ดร.อัจฉรา ไชยอุปถัมภ์, พลเรือตรีหญิง ดร.ประอร สุนทรวีภาต และคณะ) โดยการสนับสนุนงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรม จริยธรรมและแนวทางปฏิบัติเพื่อเสริมความเป็น บัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมใน การปลูกฝังแก่นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมใน สถาบันอุดมศึกษา มีทั้งสิ้น 15 ตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ความมีวินัย (ตรงต่อเวลา เคารพกฎระเบียบ) ความเสียสละ ต่อส่วนรวม ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญู การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ความ สามัคคี ความประหยัดและพอเพียง การมีสติ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความอ่อนน้อม ถ่อมตน ความศรัทธาในหลักศาสนาและการ

รู้จักกาลเทศะ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรนำไปเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องจริงจัง เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีผลการเรียนเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ อย่างแท้จริง

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมมีความหมาย เกี่ยวข้องในด้านของคุณงามความดีแม้ว่าจะมี ความหมายที่ต่างกัน แต่ก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน กล่าวคือ คุณธรรมเน้นเรื่องความสำนึก ในความดีงาม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่ยึดมั่น อยู่ภายใน เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองไม่มีใครบังคับ ส่วนจริยธรรมเน้นที่การประพฤติการ แสดงออกถึงความถูกต้องดีงามทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อให้ตนเอง และคนในสังคมรอบข้างมีความสุข

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา

1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้ เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา

คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังแก่นิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาตามพระบรม ราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (นฤมล โอสธานุเคราะห์, 2549) ได้แก่ ความ ซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความ มุ่งมั่นอดทน พากเพียร ความมีสติรอบคอบ ความมีศรัทธาและความจริงใจ การมีทักษะชีวิต ความเสียสละ การมีจิตของความเป็นผู้ให้ การมีจิต ประชาธิปไตย และจิตสาธารณะ การรู้จักสามัคคี การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ความเข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก และการใช้ปรัชญาแบบพอเพียง เป็นทิศทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่นิสิตนักศึกษา

ในสถาบันอุดมศึกษาจากคุณธรรมจริยธรรม ดังกล่าว ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคุณธรรมจริยธรรม ประจำตัว หรือคุณธรรมจริยธรรมในการ ดำรงชีวิต กลุ่มคุณธรรมจริยธรรมเพื่อ ความสำเร็จของการทำงานและการประกอบ อาชีพ และกลุ่มคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม ส่วนรวม

2. รูปแบบ/ แนวทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา

2.1 พระมหาจุฬาลงกรณ วชิรเมธี ได้ กล่าวถึงรูปแบบในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่เยาวชน ดังนี้ 1) การสอนโดยตรง ในรายวิชา 2) การบูรณาการไว้ในกิจกรรม การเรียนการสอน 3) การสนับสนุนส่งเสริมงาน ด้านกิจการนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 4) ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักศึกษา และ 5) การให้รางวัล และการยก ย่องชมเชยนักศึกษาที่ทำความดี กระทำตนเป็น ประโยชน์แก่สังคม

นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางใน การประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาว่าควรต้องดำเนินการดังนี้ 1) ผู้สอน กับผู้เรียนร่วมกันกำหนดคุณธรรมจริยธรรม ที่พึงประสงค์ ซึ่งควรได้รับการปลูกฝัง หรือแก้ไข โดยเร่งด่วน โดยอาจกำหนดเป็นบทบัญญัติ เช่น ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา การเห็น ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นต้น 2) วางแผนร่วมกับผู้เรียนในการกำหนด เกณฑ์การประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม ว่าจะพิจารณาจากสิ่งใดบ้างในการประเมิน

(ตัวบ่งชี้) และให้น้ำหนักความสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม 3) กำหนด/เลือกเครื่องมือและวิธีการเพื่อใช้ในการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน เช่น การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบบันทึกผลการสังเกต การประเมินตนเองของผู้เรียน การประเมินโดยเพื่อน และอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

2.2 ผลการวิจัยของ อภิญา มนะโรจน์ (2539 อ้างถึงใน นฤมล โอสณานุเคราะห์, 2549) พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตนักศึกษาทำได้หลายวิธี ได้แก่ 1) ต้องสร้างศรัทธาให้เกิดแก่คุณธรรมนั้นๆโดยการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม 2) การทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ต้องคำนึงถึงวัยและขั้นตอนการพัฒนาคุณธรรม 4) มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดนโยบายปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมในด้านต่างๆเพื่อปลูกฝังคุณธรรม 5) อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมมากที่สุด 6) คุณธรรมที่สำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้นิสิตมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบ และการรู้จักตนเอง ใฝ่รู้ ไตร่ตรองเหตุผล และเสียสละเพื่อส่วนรวม ตามลำดับ

2.3 ผลการวิจัยของ ฉลอง ใจฉลาด และคณะ (2552) ในเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ว่าควรประกอบด้วย 1) การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้สอน 2) การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม 3) การสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกรายวิชา 4) การกำหนดเป็นรายวิชา

การศึกษาทั่วไปในหลักสูตร 5) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา 7) การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและยึดมั่นในประชาธิปไตย 8) การจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการอย่างสร้างสรรค์

แนวทางเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษา

แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยแนวทางในระดับนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติ

1. แนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในระดับนโยบาย

สถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดเป็นนโยบายหลักให้มีการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา นอกเหนือจากเรื่องการเรียนการสอนซึ่งทำประจำอยู่แล้วตามหลักสูตรการศึกษา โดยมีแผนงานสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณดำเนินการอย่างชัดเจน และมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

1.2 ให้มีหน่วยงานระดับสถาบันหรือคณะกรรมการร่วมระดับสถาบัน เพื่อควบคุมกำกับกับการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังทั้งระดับสถาบัน คณะและสาขาวิชา

1.3 กำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและบทลงโทษต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมภายในสถาบันให้ชัดเจน และมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง อีกทั้งคณะผู้บริหาร

คณาจารย์ และบุคลากร ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้ปรากฏ

1.4 กำหนดรูปแบบ/ แนวทางการปฏิบัติในการปลูกฝังสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แก่ นิสิต นักศึกษา ให้ชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติตั้งแต่พฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดวิธีการ การกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน รูปแบบทำได้ 2 แนวทางคือ

1.4.1 ส่งเสริมและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมภายในหลักสูตรการศึกษาได้แก่

1) การกำหนดเป็นรายวิชาเฉพาะขึ้นมาใหม่ที่มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนเป็นการเฉพาะ ให้เป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) ไม่น้อยกว่า 2 วิชา (4 หน่วยกิต จาก 30 หน่วยกิตที่มีอยู่ในหมวดนี้) เช่น วิชาการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม วิชาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับบัณฑิตอุดมคติไทย วิชาจรรยาบรรณวิชาชีพและจริยศาสตร์เบื้องต้น วิชาจริยธรรมตำรวจ วิชาปรัชญาและศาสนากับการครองชีวิต วิชาการพัฒนาผู้นำคุณธรรมและจริยธรรม เป็นต้น

2) การบูรณาการในทุกรายวิชา โดยอาจารย์ผู้สอนตามที่ระบุไว้ใน มคอ.3: รายละเอียดของรายวิชา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เช่น วิชาประวัติศาสตร์ วิชาการเมืองไทยและการเมืองระหว่างประเทศ

1.4.2 ส่งเสริมและสอดแทรก

คุณธรรมจริยธรรมภายนอกหลักสูตรการศึกษา

ในรูปแบบของการจัดโครงการและหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นิสิต นักศึกษาควบคู่กันไปกับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมภายในหลักสูตรการศึกษา เช่น โครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม โครงการจิตอาสาชวนคุณทำความดีเพื่อสังคม โครงการพัฒนาความเป็นมนุษย์ โครงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โครงการตามรอยพุทธทาส โครงการสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรม โครงการธนาคารความดี โครงการทดแทนบุญคุณแผ่นดิน โครงการค่ายอาสา โครงการประกวดคอนเสิร์ตสีขาว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการในลักษณะอื่น ๆ เช่น การสัมมนาบัณฑิตไทยไม่โกง การจัดบอร์ดเผยแพร่หลักธรรมและข้อคิดหน้าห้องเรียน การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การศึกษาดูงาน การบริจาคโลหิต การบริจาคของขวัญให้เด็ก/ งานวันเด็ก เป็นต้น

1.5 สร้างสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นต้นแบบของคุณธรรมจริยธรรมทั้งระดับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา

2. แนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในระดับผู้ปฏิบัติ

ควรดำเนินการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิต นักศึกษา ตามแนวทางที่สถาบันกำหนดนโยบายแล้ว อย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม ดังนี้

2.1 ให้มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา โดยจะต้องระบุกิจกรรม รูปแบบ/ วิธีการ ตัวชี้วัดผลดำเนินงาน ช่วงเวลา งบประมาณผู้รับผิดชอบ และการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

2.2 ควรมีกิจกรรมในการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วน ได้แก่

1) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ป้องปรามเพื่อไม่ให้นักศึกษากระทำผิด

2) กลยุทธ์เชิงพัฒนา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้คุณธรรม พัฒนาชีวิตจิตใจให้สูงต้งาม

3) กลยุทธ์เชิงจูงใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการกระทำบนหนทางที่ถูกต้อง

2.3 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมให้ชัดเจนในแต่ละสถาบันและหรือในรายวิชา อาจารย์ผู้สอนอาจกำหนดให้คุณธรรมจริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งของน้ำหนักระเมินในรายวิชา เช่น คะแนนการมีวินัย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ซื่อสัตย์ สามัคคี เป็นต้น

2.4 จัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามแผนอย่างทั่วถึงทุกชั้นปี อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร และควรจัดกิจกรรมการปลูกฝังฯ ทั้งในชั่วโมงเรียน และนอกห้องเรียน ในทุกๆกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและหลากหลายในรูปแบบวิธีการ

2.5 คณาจารย์ ควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การใช้สื่อ

คลิป์วิดีโอ การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ เป็นต้น

2.6 คณะผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร ควรปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม เช่น การวางตัวเหมาะสม แต่งกายสุภาพถูกต้องตามระเบียบ การตรงต่อเวลา การมีเหตุผล เสียสละ เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาค้นชินกับสิ่งแวดล้อมที่มีแต่ความดี มีคุณธรรมและเกิดความละอายต่อการกระทำผิด

2.7 จัดให้นิสิตนักศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาทุกปี อย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ให้ต่อเนื่องสูงขึ้นจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.8 ให้นิสิตนักศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นการปลูกฝังและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตไปในคราวเดียวกัน และให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจนเป็นนิสัยแก่นักศึกษา

2.9 กำหนดให้มีสมุดบันทึกประจำตัว หรือแฟ้มสะสมงานของนักศึกษาที่เป็นสื่อถึงการทำความดีมีคุณธรรมจริยธรรม และควรมีรายงานผลการปฏิบัติตนของนักศึกษา (Transcript) เมื่อจบการศึกษา

2.10 ด้านการประเมินผลพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ควรกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินไว้อย่างชัดเจน โดยประกาศให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า ตั้งแต่แรกเข้าและมีการเก็บบันทึกแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ที่แสดงคุณลักษณะ/ ผลงานที่สะท้อนพฤติกรรมด้านคุณธรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม มีการทบทวน

และนำผลการพัฒนามาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.11 ควรมีกิจกรรมการเชิดชูเกียรติและยกย่องคนดี หรือบุคคลตัวอย่างเพื่อเป็นการสร้างค่านิยมคนดีให้เกิดขึ้นในสถาบัน

บทสรุป

แนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น คณะผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาควรต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในสถาบันทั้งในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ปฏิบัติตนในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความมีวินัยตรงต่อเวลา การแต่งกายเหมาะสม และควรมีการยกย่องเชิดชูเกียรติทั้งนิสิตนักศึกษา และบุคลากรที่ประพฤติดีมีคุณธรรม เพื่อให้นิสิตนักศึกษา/ ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใสหากจะกระทำผิดหรือละเมิดคุณธรรมจริยธรรมของสถาบัน และยังมีกำลังใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีตลอดไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552
- ฉลอง ใจสะอาด และคณะ (2552) รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นฤมล โอสถานุเคราะห์ (2549). แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. แหล่งที่มา http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/july_dec2007/Narumol.pdf (12 เมษายน 2558)
- อัจฉรา ไชยบุณย์, ประอร สุนทรวิภาต พลเรือตรีหญิง และคณะ (2558) การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมและแนวทางปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลาง. เอกสารรายงานผลการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้าน
การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

Research Work Development for Royal Thai Naval Academy According to
National Education Standards and Quality Assessment Standards

นาวาเอก สมมาตร เนียมนิล
Captain Sommart Niemnil, RTN

บทคัดย่อ

โรงเรียนนายเรือ (รร.นร.) ได้ดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำรายงานประเมินตนเอง เสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา รร.นร. ได้รับการตรวจประเมินด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. โดย รร.นร. ได้รับคะแนนในมาตรฐานที่ ๑, ๓, ๔, ๕, ๖ และ ๗ อยู่ในระดับดี (๓.๕๑ - ๔.๕๐) หรือดีมาก (๔.๕๑ - ๕.๐๐) ยกเว้นในมาตรฐานที่ ๒ มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง (๑.๕๑ - ๒.๕๐) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ ท่าน คือ หัวหน้าสำนักประกันคุณภาพการศึกษา รร.นร. ผู้อำนวยการกองวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รร.นร. และรองผู้อำนวยการกองคุณภาพและมาตรฐานการฝึกศึกษาทหาร สปท. รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ มาวิเคราะห์กำหนดแนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ สมศ. ผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของ รร.นร. ประกอบด้วย ผู้บริหาร รร.นร. ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตผลงานวิจัย และให้การสนับสนุนงบประมาณ เวลา แหล่งข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ รร.นร. ควรมีนโยบายสนับสนุนงานวิจัยให้

บทคัดย่อ

เป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งของ รร.นร. มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนานโยบายด้านการวิจัยให้เป็นรูปธรรม มีการวางแผนดำเนินงานระยะสั้นและระยะยาว โดยมีเป้าหมายการดำเนินการตามมาตรฐานสำหรับสถาบันการศึกษา ส่งเสริมการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของ รร.นร. และพัฒนาการทางทหารของกองทัพเรือ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของ รร.นร. ให้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวิจัย การสร้างแนวทางในการรับราชการของนักวิจัยให้มีแนวทางที่ชัดเจน การจัดหางบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น จัดหาอุปกรณ์พื้นฐานในการทำวิจัย จัดหางบประมาณในการจัดทำวารสารวิชาการและการจัดการประชุมนายเรือวิชาการ เป็นต้น การจัดตั้งกองวิจัย รร.นร. แทนสำนักงานวิจัย รร.นร. เพื่อรับผิดชอบงานวิจัยของ รร.นร. การจัดตั้งกองสารสนเทศ รร.นร. เพื่อรับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศส่วนกลางของ รร.นร. รวมทั้งฐานข้อมูลด้านการวิจัยและฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างครบวงจร การสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับองค์กรภายนอก รวมทั้งหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกและอำนวยความสะดวกในการขอทุนภายนอกให้แก่ครู อาจารย์ และนักวิจัย

คำสำคัญ: วิจัย ประกันคุณภาพ

Abstract

This is a qualitative study utilizing in-depth interviews of 3 experts; Director, Qualitative Assurance Division, Royal Thai Naval Academy (RTNA) , Director, Engineering Department, Education Division, Royal Thai Naval Academy and Deputy Director, Quality and Standard on Military Education and Training Division, National Defense Studies Institute. This study also utilizes the secondary data from previous academic researches, concepts and theories from related researches. These data are analyzed and used to determine the approaches for research work development for Royal Thai Naval Academy according to National Education Standards and Quality Assessment's Standard. The study shows that there is a need for research work development for Royal Thai Naval Academy. These development should be, first, research policy's improvement start off with commitment from high ranking officers that include plans and activities. Second, there should be a clear career path for researchers. Third, research funding should be set up to support every research's aspects such as research equipment acquisition, journal

publication and RTNA Conference. Fourth, Research Department should be established. Fifth, Information Department should be set up to take care RTNA information backbone, and research database. Lastly, RTNA should develop research network with external institution and to facilitate researchers to find external funding agencies.

Keywords: Research, Quality Assessment.

บทนำ

โรงเรียนนายเรือ (รร.นร.) ได้ดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งพรบ.ดังกล่าว กำหนดให้ รร.นร. ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report, SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ รร.นร. แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง เป็นการประกันคุณภาพภายในระดับกองทัพ เพื่อแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของสถาบัน ซึ่งมีอยู่ ๘ มาตรฐาน ๕๑ ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา มาตรฐานที่ ๒ งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ ๓ การบริการทางวิชาการ มาตรฐานที่ ๔ การทำนุ

บำรุงศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีทางทหาร มาตรฐานที่ ๕ การบริหารจัดการและการพัฒนาสถาบัน มาตรฐานที่ ๖ การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน มาตรฐานที่ ๗ การฝึกศึกษาวิชาทหารและภาวะผู้นำ และมาตรฐานที่ ๘ การประกันและพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใน ส่วนที่สอง เป็นการประกันคุณภาพภายนอกและเป็นการดำเนินงานตามมาตรฐานกลางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งมีอยู่ ๖ ด้าน ๑๘ ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน และด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา รร.นร. ได้รับการตรวจประเมินด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจาก ๒ หน่วยงาน ประกอบด้วยสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สปท.) และ สมศ. โดย รร.นร. ได้รับคะแนนในมาตรฐานที่ ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗

และ ๘ อยู่ในระดับดี (๓.๕๑ - ๔.๕๐) หรือดีมาก (๔.๕๑ - ๕.๐๐) ยกเว้นในมาตรฐานที่ ๒ มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง (๑.๕๑ - ๒.๕๐)

ด้วย รร.นร. มุ่งเน้นงานด้านการฝึกศึกษา มากกว่างานด้านการวิจัยและการบริการวิชาการ ซึ่งแตกต่างกับมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของ สมศ. ได้แก่ ปัญหาด้านกำลังพลในการวิจัย เช่น การบรรจุและการหมุนเวียนกำลังพล โดยเฉพาะในตำแหน่งอาจารย์ที่ยังไม่มีความชัดเจน อาจารย์ไม่มีแรงจูงใจในการทำวิจัย ขาดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้กับอาจารย์เกี่ยวกับการทำงานวิจัย ขาดเครือข่ายงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกกองทัพ สำหรับด้านงบประมาณ รร.นร. ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัย งบ. ในการจัดทำวารสารวิชาการ รร.นร. งบ. ในการจัดการประชุมนายเรือวิชาการ งบ. ในการส่งอาจารย์เข้าร่วมการประชุมวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง งบ. ในการสนับสนุนให้อาจารย์ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศและ งบ. ในการนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ รร.นร. ยังไม่มีหน่วยงานเฉพาะในการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำวิจัยของบุคลากรของ รร.นร. ซึ่งปัจจัยทั้งด้านนโยบาย ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ และด้านโครงสร้างหน่วยดังกล่าว มีผลกระทบต่อคะแนนในมาตรฐานที่ ๒ มาตรฐาน

ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของ สมศ.

การศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา สภาพการดำเนินงานด้านการวิจัยของ รร.นร. ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนางานด้านการวิจัยของ รร.นร. และนำเสนอแนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของ รร.นร.

ดังนั้น ด้วยความสำคัญของการดำเนินการวิจัยของ รร.นร.ให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของ สมศ. ดังที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่อง “แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของ รร.นร. เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงคะแนนในมาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของ รร.นร.ให้อยู่ในระดับดี (๓.๕๑ - ๔.๕๐) สำหรับการประเมินรอบสี่ของ สมศ.ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือและนำเสนอแนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนต้องการศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือ เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้

ตามมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (สมศ.)

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิง
คุณภาพ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ ท่าน คือ หัวหน้าสำนักประกัน
คุณภาพการศึกษา รร.นร. ผู้อำนวยการกองวิชา
วิศวกรรมศาสตร์ รร.นร. และรองผู้อำนวยการ
กองคุณภาพและมาตรฐานการฝึกศึกษาทหาร
สปท. รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้
จากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและ
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวม
ข้อมูลโดยค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ มาวิเคราะห์
กำหนดแนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัย
ของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้าน
การประกันคุณภาพการศึกษาของ สมศ.

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือ
พบว่า รร.นร.มีนโยบายที่ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์
บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานในฝ่าย
ศึกษา ผลิตผลงานวิชาการ งานวิจัย และงาน
สร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ
การศึกษา การเรียนการสอน และการบริหาร
การศึกษา รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและ
งบประมาณอย่างพอเพียง สำหรับการ
ดำเนินการวิจัยของ รร.นร. นั้นมีสำนักงานวิจัย
โรงเรียนนายเรือ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงาน
ด้านการวิจัยของ รร.นร. โดยมีหน้าที่ส่งเสริม
การผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของ รร.นร.
ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและ
นานาชาติ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของ
รร.นร. บริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ จัดทำระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการวิจัยที่ทันสมัย
ให้มีระบบฐานข้อมูลด้านการวิจัยครอบคลุมการ
ดำเนินงานด้านการวิจัยของ รร.นร. ครบทุกด้าน
จัดทำระบบเชื่อมโยงองค์ความรู้จากการวิจัย
และงานสร้างสรรค์สู่การพัฒนาการเรียนการสอน

รร.นร. ได้จัดทำคู่มือการวิจัย รร.นร. เพื่อ
ใช้เป็นแนวทางในการทำงานวิจัย และโครงการต่าง ๆ
ในทุกขั้นตอน สำหรับนักเรียนนายเรือ
ครู-อาจารย์ และข้าราชการ รร.นร. ที่มีความสนใจ
เกี่ยวกับงานวิจัย หรือต้องการที่จะทำวิจัย อันจะ
เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การเตรียมการดำเนิน
การวิจัยในแต่ละขั้นตอน และรูปแบบของเอกสาร
จะเป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบของงาน
งานวิจัยโดยทั่วไป และการเรียบเรียงเอกสารวิจัย

สำหรับงบประมาณในการดำเนินการวิจัย
รร.นร. ได้อนุมัติหลักเกณฑ์การสนับสนุนเงินทุนใน
การวิจัยและพัฒนา รร.นร. และหลักเกณฑ์การให้
เงินรางวัลผู้มีผลงานการวิจัยและพัฒนา รร.นร.
ยกตัวอย่าง เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาเชิง
วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/วิศวกรรม สนับสนุน
งบประมาณไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท/โครงการ/ปี
สำหรับโครงการวิจัย ๆ ที่ต้องการงบประมาณ
มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท สามารถเสนอขออนุมัติ
ดำเนินโครงการต่อสำนักงานวิจัยและพัฒนา
กองทัพเรือ(สวพ.ทร.) สำนักการวิจัยและ
พัฒนาการทหารของกลาโหม (สวพ.กท.) และ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ผลการดำเนินงานด้านการวิจัยของ
รร.นร.สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ผลการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวม
ของ รร.นร. อยู่ในระดับดี (๓.๕๑ – ๔.๕๐) ถึง ดี
มาก (๔.๕๑ – ๕.๐๐) ยกเว้นในมาตรฐานที่ ๒
ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ อยู่ในระดับที่
ควรปรับปรุง (๑.๕๑ – ๒.๕๐) รายละเอียดตาม
ตารางที่ ๑ และ ๒

ตารางที่ ๑ ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของ รร.นร.

มาตรฐาน		คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน	น้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย X น้ำหนัก
๑	คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา	๔.๕๒	ดีมาก	๔๐	๑๘๐.๘๐
๒	การวิจัยและงานสร้างสรรค์	๑.๙๘	ต้องปรับปรุง	๓๐	๕๙.๕๔
๓	การบริการทางวิชาการและวิชาชีพ	๔.๐๐	ดี	๒๐	๘๐.๐๐
๔	การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีทางทหาร	๕.๐๐	ดีมาก	๑๐	๕๐.๐๐
๕	การบริหารจัดการและการพัฒนาสถาบัน	๔.๓๗	ดี	๓๐	๑๓๑.๑๐
๖	การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน	๔.๘๓	ดีมาก	๓๐	๑๔๔.๙๐
๗	การฝึกศึกษาวิชาทหาร และภาวะผู้นำ	๕.๐๐	ดีมาก	๒๐	๑๐๐.๐๐
๘	การประกัน และพัฒนาคุณภาพภายใน	๔.๕๓	ดี	๒๐	๙๐.๖๐
	คะแนนเฉลี่ย มาตรฐานที่ ๑ - ๘			๒๐๐	๘๔๒.๒๐
	ผลการประเมิน (๘๔๒.๒ ÷ ๒๐๐ = ๔.๒๑)	๔.๒๑	ดี	-	-

ตารางที่ ๓.๒ แสดงผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ ๒

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก	ผลดำเนินงาน (คะแนนอิงเกณฑ์ ๕ ระดับ)						รวม ๓ ปี	เฉลี่ย ๓ ปี	คะแนน ที่ได้ (B)	ผล คูณ (A)* (B)
		ปี๒๕๕๔		ปี๒๕๕๕		ปี๒๕๕๖					
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์	ตัวตั้ง	ผลลัพธ์	ตัวตั้ง	ผลลัพธ์				
		(A)	ตัวหาร	คะแนน	ตัวหาร	คะแนน	ตัวหาร				
๒.๑ ระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยฯ	๖					๕ ใน	๓			๓	๑๘
						๘ ข้อ					
๒.๒ ร้อยละของอาจารย์ประจำที่รับทุนทำวิจัย หรืองานสร้างสรรค์	๖	-		๐	๐	๙	๑๕	๙	๗.๘๓	๑	๖
				๕๕		๖๐		๑๑๕			
๒.๓ งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่*	๖	-	๐	๐.๒๕	๐.๔๕	๑	๑.๖๗	๑.๒๕	๑.๐๙	๐.๒๗	๑.๖๓
				๕๕		๖๐		๑๑๕			

๒.๔	๖	-	๐	๒	๓.๖๔	๑	๑.๖๗	๓	๒.๖๑	๐.๖๕	๓.๙๑
งานวิจัย หรืองาน สร้างสรรค์ ที่นำมาไป ใช้ ประโยชน์*				๕๕		๖๐		๑๑๕			
๒.๕	๖	-	๑.๙๒	๑๐	๑๘.๑๘	๒	๓.๓๓	๑๒	๑๐.๔๓	๕.๐๐	๓๐
ผลงาน วิชาการที่ ได้รับการ รับรอง คุณภาพ*				๕๕		๖๐		๑๑๕			
รวม	๓๐										๕๙.๕๔
ผล ประเมิน ม.๒											๑.๙๘
ระดับ คุณภาพ										ควรปรับปรุง	

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนางาน ด้านการวิจัย ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนางาน ด้านการวิจัยของโรงเรียนนายเรือเพื่อให้ได้ตาม มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ สมศ. ๖ แนวทางประกอบด้วย

๑.แนวทางในการพัฒนานโยบายด้านการวิจัย

ผู้บริหาร รร.นร. ต้องให้ความสำคัญกับ การผลิตผลงานวิจัย และให้การสนับสนุน

งบประมาณ เวลา แหล่งข้อมูล เทคโนโลยี สารสนเทศ รร.นร. ควรมีนโยบายสนับสนุน งานวิจัยให้เป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งของ รร.นร. มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนา นโยบายด้านการวิจัยให้เป็นรูปธรรม มีการ วางแผนดำเนินงานระยะสั้นและระยะยาว โดยมี เป้าหมายการดำเนินการตามมาตรฐานสำหรับ สถาบันการศึกษา ส่งเสริมการผลิตงานวิจัยและ งานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับใน ระดับชาติและนานาชาติ เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาของ รร.นร. และพัฒนาการทางทหาร

ของกองทัพเรือ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของ รร.นร. ให้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวิจัย

๒.แนวทางในการพัฒนาด้านกำลังพลด้านการวิจัย

รร.นร. ควรดำเนินการเพิ่มจำนวนนักวิจัยและคุณภาพนักวิจัย สร้างแนวทางในการรับราชการ (Career path) ของครู อาจารย์ และนักวิจัย ให้มีแนวทางที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการกำลังพลของ รร.นร. อย่างรอบคอบ รวมทั้งประสานกับหัวหน้าสายวิทยาการในการปรับย้ายครู อาจารย์และนักวิจัย ที่บรรจุอยู่ใน รร.นร. การเพิ่มจำนวนงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัย นอกจากนี้ ควรหามาตรการสร้างแรงจูงใจหรือสิ่งตอบแทนให้ครู อาจารย์ และนักวิจัย เร่งผลิตผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

๓.แนวทางในการพัฒนาด้านงบประมาณวิจัย

รร.นร. ควรมีแผนระยะสั้นและระยะยาวตามแนวทางยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของ รร.นร. ในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการวิจัย มีการจัดหาเงินทุนสนับสนุนในการทำวิจัย และการจัดหาอุปกรณ์พื้นฐานในการทำวิจัย ลดขั้นตอนในการขออนุมัติโครงการวิจัย โดยเฉพาะขั้นตอนทางด้านเอกสาร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครู อาจารย์ และนักวิจัย จัดหางบประมาณในการจัดทำวารสารวิชาการ งบ. ในการจัดการประชุมนายเรือวิชาการ งบ. ในการส่งอาจารย์เข้าร่วมการประชุมวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง งบ. ในการสนับสนุนให้อาจารย์ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ งบ. ในการสนับสนุนให้อาจารย์ไปนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งปรับเพิ่มวงเงินสูงสุดในการดำเนินการโครงการวิจัยและพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/วิศวกรรมของ รร.นร.จาก ๕๐,๐๐๐.-บาท เป็น ๑๐๐,๐๐๐.-บาท

๔.แนวทางในการพัฒนาด้านโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการวิจัย

รร.นร. ควรมีการจัดตั้งกองวิจัย รร.นร. แทนสำนักงานวิจัย รร.นร. เพื่อรับผิดชอบงานวิจัยให้ครบวงจร PDCA และควรบรรจุกำลังพลให้กับกองวิจัย รร.นร. ให้เหมาะสม

๕.แนวทางในการพัฒนาด้านทรัพยากรสนับสนุนงานวิจัย

รร.นร. ควรมีการจัดตั้งกองสารสนเทศ รร.นร. เพื่อรับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศ ส่วนกลางของ รร.นร. ฐานข้อมูลด้านการวิจัย และฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างครบวงจร ควรจัดทำฐานข้อมูลด้านการวิจัยเพื่อให้สามารถใช้ติดตามประเมินผลงานวิจัย นำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจได้ รวมทั้งเป็นแหล่งค้นคว้างานวิจัยอีกด้วย นอกจากนี้ ควรมีระบบติดตามจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

๖. แนวทางในการพัฒนาด้านอื่นๆ

รร.นร. ควรจัดส่งครู อาจารย์ และนักวิจัย ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเรือ เพื่อรวบรวมประเด็นปัญหา หรือหัวข้อในการทำวิจัย การสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับองค์กรภายนอก รวมทั้งหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก และอำนวยความสะดวกในการขอทุนภายนอก ให้แก่ครู อาจารย์ และนักวิจัย การแสวงหาแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยและตีพิมพ์บทความวิชาการในระดับชาติ นานาชาติ และอำนวยความสะดวกให้แก่ครู อาจารย์ และนักวิจัยในการเผยแพร่งานวิจัย การจัดทำวารสารวิชาการ รร.นร. ให้ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติซึ่งจะเป็นแหล่งเผยแพร่วิชาการด้านการวิจัยของ รร.นร. และยกระดับงานวิจัย

ให้เป็นงานวิจัยระดับนานาชาติ การจัดทำ ความตกลงระหว่างโรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี มหาวิทยาลัย บูรพา และคณะพาณิชย์นาวินานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในการร่วมกันจัดประชุมวิชาการประจำปี โดยทั้ง สามสถาบันสลับกันเป็นเจ้าภาพในการจัด ประชุม ฯ การจัดการความรู้ด้านการวิจัย การส่งเสริมให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิง วิชาการและเชิงธุรกิจ รวมทั้งการแสวงหาความ ร่วมมือกับโรงเรียนนายเรือของประเทศสมาชิก ASEAN ในการร่วมกันจัดประชุมวิชาการ นานาชาติ

บทสรุป

แนวทางในการพัฒนางานด้านการ วิจัยของ รร.นร. ประกอบด้วย ผู้บริหาร รร.นร. ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตผลงานวิจัย และ ให้การสนับสนุนงบประมาณ เวลา แหล่งข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ รร.นร. ควรมีนโยบาย สนับสนุนงานวิจัยให้เป็นภารกิจสำคัญภารกิจ หนึ่งของ รร.นร. มีการกำหนดแนวทางในการ พัฒนานโยบายด้านการวิจัยให้เป็นรูปธรรม มีการวางแผนดำเนินงานระยะสั้นและระยะยาว โดยมีเป้าหมายการดำเนินการตามมาตรฐาน สำหรับสถาบันการศึกษา ส่งเสริมการผลิต งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และนานาชาติ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของ รร.นร. และ พัฒนาการทางทหารของกองทัพเรือ รวมทั้ง มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของ รร.นร. ให้ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวิจัย การสร้าง

แนวทางในการรับราชการของนักวิจัยให้มี แนวทางที่ชัดเจน การจัดหางบประมาณ สนับสนุนในการทำวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น จัดหา อุปกรณ์พื้นฐานในการทำวิจัย จัดหางบประมาณ ในการจัดทำวารสารวิชาการและการจัดการ ประชุมนายเรือวิชาการ เป็นต้น การจัดตั้ง กองวิจัย รร.นร. แทนสำนักงานวิจัย รร.นร. เพื่อรับผิดชอบงานวิจัยของ รร.นร. การจัดตั้ง กองสารสนเทศ รร.นร. เพื่อรับผิดชอบดูแล ระบบสารสนเทศส่วนกลางของ รร.นร. รวมทั้ง ฐานข้อมูลด้านการวิจัยและฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อ การบริหารจัดการงานวิจัยอย่างครบวงจร การสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับองค์กร ภายนอก รวมทั้งหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก และอำนวยความสะดวกในการขอทุนภายนอก ให้แก่ครู อาจารย์ และนักวิจัย

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการดำเนินการตาม แนวทางในการพัฒนางานด้านการวิจัยของ รร.นร. เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้ง ๖ ด้านนั้น เห็นควรให้ความสำคัญเร่งด่วนกับ การพัฒนานโยบายด้านการวิจัยเป็นลำดับแรก ลำดับที่สองคือ การพัฒนาด้านกำลังพลด้าน การวิจัย การพัฒนาด้านโครงสร้างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการวิจัย (การจัดตั้งกองวิจัย รร.นร.) และการพัฒนาด้าน ทรัพยากรสนับสนุนงานวิจัย (การจัดตั้งกอง สารสนเทศ รร.นร.) และลำดับที่สาม คือ การพัฒนา ด้านงบประมาณวิจัย และการพัฒนาด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕. โรงพิมพ์
ครุสภา: กรุงเทพฯ ฯ, ๒๕๔๖. หน้า ๗

โรงเรียนนายเรือ, คู่มือการวิจัยโรงเรียนนายเรือ
พ.ศ.๒๕๕๐. มิถุนายน ๒๕๕๐. หน้า ๗

โรงเรียนนายเรือ, รายงานประเมินตนเอง
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๖.
กรกฎาคม ๒๕๕๗. หน้า ๒

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา(องค์การมหาชน), คู่มือ
ผู้ประเมินเพื่อการประเมินคุณภาพ
ภายนอกรอบสาม ระดับอุดมศึกษา
(พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘). กรุงเทพฯ ฯ,
มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๔๔-๔๓

การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555

The Follow-up Evaluation of Navy Officers Who Graduated from
The Royal Thai Naval Academy in The Academic Year 2012

เรือเอก สันติ งามเสริฐ

Lieutenant Santi Ngamsert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ 2) ศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน 3) ประเมินความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ และ 4) ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัย คือ นายทหารผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 43 นาย และผู้บังคับบัญชาของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาทุกนาย สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 81.40 และ 79.07 ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555 สำหรับผู้บังคับบัญชา และสำหรับตัวนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกนาย และผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จ การศึกษามีความพึงพอใจในคุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า เรื่องที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างานและตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน นอกนั้นมีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ผู้บังคับบัญชาเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ 1) พัฒนาสมรรถนะด้านความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานในอนาคต 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนนายเรือโดยเฉพาะทักษะการพูด 3) เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือ 4) พัฒนาสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และ 5) พัฒนาบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ การพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

คำสำคัญ: การติดตามและประเมินผล, นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

Abstract

The purposes of this research were 1) to evaluate commanders' satisfaction in the quality of junior officers who graduated from the Royal Thai Naval Academy in 2012 2) to examine how well the RTNA curriculum and the Graduate Diploma curriculum prepare junior officers for their jobs. 3) to evaluate these officers' satisfaction of their own performance. 4) to find the guidelines for future improvement of the RTNA's education and training system. Descriptive research methodologies were implemented to this research. The population was 43 junior officers who graduated in 2012 and their respective commanders. The response rate was 81.40% and 79.07% respectively. Data was collected by using two online questionnaires (for junior officers and their commanders). The data was analyzed by using descriptive statistics, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The major findings of the study were:

1. Each individual junior officer's competency level was evaluated as good or higher by his commander. Commanders were highly satisfied with the junior officers' overall performance. Also, the junior officers themselves were highly satisfied with their own performance.

2. In general, the officers indicated that they were able to apply their knowledge gained from the RTNA to their work at the high level.

3. In general, the officers had high satisfaction of their own performance. Most issues surveyed gained high level of satisfaction. However, the top two issues, with

which the officers were very highly satisfied, were their commanders and their current positions.

4. The commanders offered the following suggestions for future improvement:

4.1 Instill in naval cadets skills on instructing, presenting, briefing and applying technology to their jobs.

4.2 Develop naval cadets' English skills, especially speaking.

4.3 Emphasize training that develops naval professional skills.

4.4 Develop analytical thinking in all naval cadets.

4.5 Develop leadership qualities such as responsibility, perseverance and pride to be in the Thai Navy.

5. The junior officers suggested that the RTNA put more focus on two subjects, namely Official Correspondence Writing and Document Flow System.

Keywords: The Follow-up Evaluation, Junior Officers.

หลักการและเหตุผล

โรงเรียนนายเรือเป็นแหล่งผลิตนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพเรือมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ทางวิชาการระดับอุดมศึกษาสาขาต่าง ๆ ทั้งด้านวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตามความต้องการของกองทัพเรือ ให้ความรู้และประสบการณ์ด้านการเดินเรือ และพื้นฐานวิชาชีพทหารเรืออย่างเพียงพอที่จะไปปฏิบัติหน้าที่นายทหารเรือพรรคเหล่าต่างๆ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับสูงขึ้นไปตลอดจนมีความเป็นผู้นำ มีความสำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เติบโตและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (โรงเรียนนายเรือ, 2558)

การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา คือ กระบวนการที่จะให้ข้อมูลย้อนกลับมาสู่สถาบันการศึกษาว่าคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานนั้นดีเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

และเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้งานหรือไม่ เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถาบันอย่างเป็นรูปธรรม (ประอร สุนทรวิภาต, 2545) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทยได้กำหนดตัวบ่งชี้ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาของกองทัพระดับปริญญาตรีขึ้นไป รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563) จำนวนทั้งสิ้น 10 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานด้านคุณภาพศิษย์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 คือ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ข้อ โดยเนื้อหาในข้อที่ 5 คือ ผลการประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งวิธีการวัดตัวบ่งชี้ที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาข้อ 5 นี้ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศฯ ได้กำหนดไว้ว่าผู้ที่มีผลการประเมินคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจากหน่วยผู้ใช้งานในระดับดีขึ้นไปนั้น จะต้องมี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 (สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย, 2558)

โรงเรียนนายเรือได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ มาอย่างต่อเนื่องโดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) เป็นกรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้น การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ กองสถิติและวิจัย โรงเรียนนายเรือก็ยังคงใช้กรอบแนวคิดเดิมในการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) และด้านทักษะทางวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำอีก 1 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนนายเรือ คือ “สุภาพบุรุษ ผู้นำเชี่ยวชาญวิชาชีพทหารเรือ” และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนนายเรือ คือ “โรงเรียนนายเรือจะเป็นสถาบันผลิตนายทหารเรือที่เป็นเลิศในภูมิภาคอาเซียน” (โรงเรียนนายเรือ, 2558) เพื่อเป็นข้อมูลแก่โรงเรียนนายเรือในด้านการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในหมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หัวข้อ CS6 การวัดทั้งความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งโรงเรียนนายเรือได้กำหนดให้ผู้รับบริการ คือ หน่วยผู้ใช้ผลผลิตจากโรงเรียนนายเรือ อันได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ในกองทัพเรือที่มีผู้สำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติหน้าที่ภายหลังที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

เช่น กองเรือยุทธการ หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน เป็นต้น ส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น โรงเรียนนายเรือได้กำหนดไว้ คือ นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

นอกจากนี้การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ ยังสามารถนำมาใช้ตอบโจทย์ด้านการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาของโรงเรียนนายเรือได้อีกด้วย และที่สำคัญผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครูอาจารย์ในการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้ผลผลิตซึ่งเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือ และตรงตามความต้องการของกองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยผู้ใช้ผลผลิต ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ
2. เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา

2555 จำนวน 43 นาย และ 2) ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือจำนวน 43 นาย โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษากับประชากร

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือปีการศึกษา 2555 ชนิดออนไลน์ จำนวน 2 ฉบับ สำหรับผู้บังคับบัญชาและนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ตรวจสอบรายชื่อ และตำแหน่งปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือปีการศึกษา 2555 จากกรมกำลังพลทหารเรือและกองเรือยุทธการ เพื่อเตรียมร่างหนังสือราชการในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามออนไลน์
2. จัดส่งหนังสือราชการไปยังหน่วยงาน

ที่มีผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น ในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2559 เพื่อขอความร่วมมือผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียนนายเรือ

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนข้อมูลการตอบกลับ และประสานงานทางโทรศัพท์ไปยังหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามหรือตอบแบบสอบถามยังไม่ครบเพื่อทวงถามเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามออนไลน์จากข้อมูล ณ วันที่ 9 มีนาคม 2559 พบว่า สามารถรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ในส่วนของผู้บังคับบัญชาได้จำนวนทั้งสิ้น 35 คน (ร้อยละ 81.40) ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า สามารถเก็บรวบรวมได้ จำนวน 34 นาย (ร้อยละ 79.07)

4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณ** (Quantitative Data) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic .Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543)

- $\bar{X} = 4.50-5.00$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
- $\bar{X} = 3.50-4.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก
- $\bar{X} = 2.50-3.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
- $\bar{X} = 1.50-2.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อย

$\bar{X} = 1.00-1.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/
มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/ พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
- คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ที่สำนักวิชาการป้องกันประเทศกำหนด (สำนักวิชาการ
ป้องกันประเทศ, 2559)

$\bar{X} = 4.50-5.00$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

$\bar{X} = 3.50-4.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

$\bar{X} = 2.50-3.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

$\bar{X} = 1.50-2.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

$\bar{X} = 1.00-1.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความพึงพอใจคุณภาพนายทหาร
ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

1.1 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาทุกนาย
ได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป
ทุกนาย ($\bar{x} \geq 3.50$) โดยมีผลการประเมิน
คุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก (ร้อยละ 51.43,
48.57 ตามลำดับ)

1.2 ผู้บังคับบัญชาทุกพรรค-เหล่า
มีความพึงพอใจในคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาใน
ระดับใกล้เคียงกันอยู่ในระดับมาก
โดยผู้บังคับบัญชาพรรคนาวินมีระดับความ
พึงพอใจสูงสุด ($\bar{x} = 4.46$) รองลงมาคือพรรคนาวิน
(พลธิการ) ($\bar{x} = 4.44$) และพรรคนาวิกโยธิน
มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด ($\bar{x} = 4.18$)

1.3 ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจใน
คุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) โดยมีความพึงพอใจ
ในคุณภาพด้านความมีคุณธรรมและจริยธรรม
สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) รองลงมา
คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ
ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$)
และด้านความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับ
ความพึงพอใจต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$)

1.4 ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจ
คุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.37$) โดยมีความพึงพอใจคุณภาพของ
ตนเองสูงสุดในด้านความมีคุณธรรมและ
จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$)
รองลงมา คือ ด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและ
ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) และ
มีความพึงพอใจในคุณภาพของตนเองต่ำสุดใน
ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

ตารางที่ 1: แสดงความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและตนเอง

รายการประเมิน	ความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล					
	ผู้บังคับบัญชา (N = 35 นาย)			ตนเอง (N = 34 นาย)		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.61	0.35	มากที่สุด	4.50	0.41	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.22	0.55	มาก	4.13	0.60	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.23	0.52	มาก	4.42	0.41	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.55	0.35	มากที่สุด	4.48	0.41	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.30	0.42	มาก	4.19	0.47	มาก
6. ด้านทักษะทางวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำ	4.53	0.37	มากที่สุด	4.48	0.44	มาก
ในภาพรวม	4.41	0.37	มาก	4.37	0.39	มาก

2. การนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า ได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2545 ไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.88$) โดยเฉพาะเรื่องการปกครองบังคับบัญชา/ การปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำทหาร มีการนำไปใช้สูงสุดอยู่ในระดับมากส่วนเรื่องที่น่าไปใช้ต่ำสุด คือ ความรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ (วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกลเรือ วิศวกรรมอุทกศาสตร์ และบริหารศาสตร์) อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$) และทุกเรื่องได้ถูกนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$) โดยพบว่า เรื่องที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา/ หัวหน้างาน และตำแหน่ง

หน้าที่การงานในปัจจุบัน นอกนั้นมีความพึงพอใจในระดับมาก และยังพบว่า เรื่องที่ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ การเปิดโอกาสให้นำเสนอหรือแสดงผลงานทางวิชาการของหน่วยงาน

4. แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ

4.1 คุณลักษณะ/ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาฯ ที่หน่วยผู้ใช้ต้องการ 5 ลำดับแรก คือ

ลำดับที่ 1 ความรู้ทางวิชาการ/วิชาชีพทหารเรือ

ลำดับที่ 2 ความเป็นผู้นำทางทหาร / คุณลักษณะทางทหารที่ดี

ลำดับที่ 3 ความรับผิดชอบ

ลำดับที่ 4 ความเคารพในระบบอาวุโส รู้จักกาลเทศะ และระบบเกียรติศักดิ์

ลำดับที่ 5 ความขยันหมั่นเพียรและใฝ่รู้

4.2 เรื่องที่ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจและไม่พึงพอใจ 3 ลำดับแรก ดังนี้

1) เรื่องที่พึงพอใจ 3 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทหารเรือ

ลำดับที่ 2 ความรับผิดชอบ/ การรู้จักหน้าที่ของตนเอง

ลำดับที่ 3 ความมีระเบียบวินัย

2) เรื่องที่ไม่พึงพอใจ 3 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ทักษะในงานที่ปฏิบัติ

ลำดับที่ 2 ทักษะการใช้

ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (โดยเฉพาะทักษะการพูด) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่กับการปฏิบัติงาน

ลำดับที่ 3 ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทักษะความเป็นครูทหาร ทักษะในการเข้าสังคม การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล

4.3 แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ

4.3.1 ผู้บังคับบัญชาเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) บุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร

2) ความรับผิดชอบและความกล้าแสดงออก

3) ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่

4) ความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป

5) ความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ

6) ทักษะวิชาชีพทหารเรือ

7) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

4.3.2 ผู้สำเร็จการศึกษาเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนา นักเรียนนายเรือ คือ การเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

อภิปรายผลการศึกษา

1. ความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555 พบว่า มีค่าสูงขึ้นจากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาฯ ในปีที่ผ่านมาทั้งในส่วนของผู้บังคับบัญชาประเมิน ($\bar{x}_{2554} = 4.29$, $\bar{x}_{2555} = 4.41$) และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง ($\bar{x}_{2554} = 4.16$, $\bar{x}_{2555} = 4.37$) ซึ่งเป็นอีกตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนายเรือสามารถผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีสมรรถนะได้ตรง ความความต้องการของหน่วยผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากค่าความพึงพอใจที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษายู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.61$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.55$) และด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและ

ภาวะผู้นำ ($\bar{x}=4.53$) อย่างไรก็ตามผู้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนนายเรือเพิ่มการปลูกฝังและพัฒนาบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือให้แก่แก่นักเรียนนายเรือ เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือแก่นักเรียนนายเรือ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการนำเสนอข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิชาการของ ประอร สุนทรวิภาต (2545) ที่ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนนายเรือควรที่จะต้องมีการติดตามและประเมินนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือว่ามีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของกองทัพเรือหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้ได้ผลผลิต คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือและตรงตามความต้องการของกองทัพเรือได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาต่ำสุดในเรื่องความสามารถในการเขียนงานหนังสือ (หนังสือราชการ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาที่พบว่า เรื่องความสามารถในการเขียนงานหนังสือมีค่าต่ำสุดเช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาในการติดตามและประเมินผลฯ ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2554 ที่ว่าควรเพิ่มชั่วโมงเรียนเกี่ยวกับการเขียนหนังสือราชการและงานด้านธุรการทางเรือ (กองสถิติและวิจัย, 2558) อาจสืบเนื่องมาจากในการปฏิบัติงานจริง ผู้สำเร็จการศึกษบางส่วนอยู่ในตำแหน่งงานที่เป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น มีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวข้อง

กับงานหนังสือค่อนข้างมาก ประกอบกับประสบการณ์และทักษะเกี่ยวกับงานหนังสือค่อนข้างน้อย จึงมีความรู้สึกว่าตนเองควรได้รับการพัฒนาในด้านนี้ โดยผู้สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งได้เสนอแนะให้โรงเรียนนายเรือพัฒนานักเรียนนายเรือ ในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ เนื่องจากมีความสำคัญและจำเป็นมากในการปฏิบัติราชการ

3. คุณสมบัติที่หน่วยผู้ใช้ต้องการเป็นลำดับแรก คือ ความรู้ทางวิชาการ/ วิชาชีพทหารเรือ และผลการวิจัยที่ได้ก็ยังพบว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในผู้สำเร็จการศึกษาด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$) สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า ความพึงพอใจในตัวผู้สำเร็จการศึกษาลำดับแรก คือ ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทหารเรือ ส่วนเรื่องของผู้บังคับบัญชาไม่พึงพอใจ ลำดับแรก คือ ทักษะในงานที่ปฏิบัติ นั้น อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่งจะสำเร็จการศึกษาประมาณ 3 ปี ทำให้ทักษะในการทำงานต่าง ๆ นั้น อาจจะยังไม่ชำนาญหรือคล่องแคล่วในสายตาของผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตามเป็นหน้าที่ของโรงเรียนนายเรือโดยตรงในการปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำทางทหาร ตลอดจนทักษะทางด้านวิชาชีพทหารเรือในสภาพจริงให้แก่แก่นักเรียนนายเรือให้ได้มากที่สุดในขณะที่กำลังฝึกศึกษาที่โรงเรียนนายเรือ เพื่อให้สามารถเรียนรู้การปฏิบัติงานได้เร็วและมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษาและไปปฏิบัติราชการตามหน่วยต่าง ๆ ต่อไป

บทสรุปและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

บทสรุป

1. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกนาย และผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจคุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ. 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผู้บังคับบัญชาเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ 1) พัฒนสมรรถนะด้านความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานในอนาคต 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนนายเรือ โดยเฉพาะทักษะการพูด 3) เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือ 4) พัฒนสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และ 5) พัฒนบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ การพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

1. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพเรือและโรงเรียนนายเรือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และที่สำคัญยังเอื้อประโยชน์แก่โรงเรียนนายเรือในด้านกลไกการประกัน

คุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งยังได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ เพื่อให้ได้ผลผลิต คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือ และตรงตามความต้องการของหน่วยผู้ใช้งานทั้งในและนอกกองทัพเรือ

2. ช่วยให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายในโรงเรียนนายเรือ และที่สำคัญยังเป็นกรอบหรือช่องทางในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในด้านการสร้างความเข้าใจ และความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานของกองทัพเรือ ผู้ปกครอง สังคม นักเรียนนายเรือ ตลอดจนสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือที่พึงมีตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละคุณวุฒิ

3. ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้บังคับบัญชาจะเป็นประโยชน์ต่อนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาเองในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยที่ตนปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนนายเรือควรเพิ่มการฝึกทักษะภาคปฏิบัติวิชาชีพทหารเรือที่คล้ายคลึงกับงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือจะต้องปฏิบัติในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษา เน้นการฝึกและการประเมินตามสภาพจริงเพื่อให้นักเรียนนายเรือมีความคุ้นเคยในการปฏิบัติงาน และสามารถปรับตัวในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษา

2. ครูอาจารย์ นายทหารปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับร่วมกับทบพวน

หลักสูตร เนื้อหาที่บรรจุในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร การศึกษาโรงเรียนนายเรือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนนายเรือไปสู่สมรรถนะที่ต้องการตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ ตลอดจนความต้องการของหน่วยผู้ใช ดังนี้

2.1 ความกระตือรือร้น ความอดทน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

2.2 ทักษะความเป็นครูทหารการบรรยายสรุป และการนำเสนอ

2.3 การเขียนหนังสือราชการ (ระบบงานสารบรรณ)

2.4 ทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูดและการนำเสนอ

2.5 ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

เอกสารอ้างอิง

ประอร สุนทรวิภาต. (2545). การติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา คือ หัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายเรือ. **วารสารโรงเรียนนายเรือ**. 2, 30-35.

โรงเรียนนายเรือ. (2558). **หลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2558**. สมุทรปราการ: โรงเรียนนายเรือ. (อึดสำเนา).

โรงเรียนนายเรือ. กองสถิติและวิจัย. (2558). **การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ. 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือ รุ่นที่ 7**. สมุทรปราการ: โรงเรียนนายเรือ. (อึดสำเนา).

วิเชียร เกตุสิงห์. (2543). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย. (2558). **ตัวบ่งชี้การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษภายใน สถาบันการศึกษาของกองทัพระดับปริญญาตรีขึ้นไป รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563)**. กรุงเทพมหานคร. (อึดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 พ.ศ.2551-2554**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/News328072552.pdf. 25 กันยายน 2554

การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555

The Follow-up Evaluation of Navy Officers Who Graduated from
The Royal Thai Naval Academy in The Academic Year 2012

เรือเอก สันติ งามเสริฐ

Lieutenant Santi Ngamsert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ 2) ศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน 3) ประเมินความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ และ 4) ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัย คือ นายทหารผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 43 นาย และผู้บังคับบัญชาของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาทุกนาย สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 81.40 และ 79.07 ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555 สำหรับผู้บังคับบัญชา และสำหรับตัวนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกนาย และผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จ การศึกษามีความพึงพอใจในคุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า เรื่องที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างานและตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน นอกนั้นมีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ผู้บังคับบัญชาเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ 1) พัฒนาสมรรถนะด้านความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานในอนาคต 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนนายเรือโดยเฉพาะทักษะการพูด 3) เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือ 4) พัฒนาสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และ 5) พัฒนาบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ การพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

คำสำคัญ: การติดตามและประเมินผล, นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

Abstract

The purposes of this research were 1) to evaluate commanders' satisfaction in the quality of junior officers who graduated from the Royal Thai Naval Academy in 2012 2) to examine how well the RTNA curriculum and the Graduate Diploma curriculum prepare junior officers for their jobs. 3) to evaluate these officers' satisfaction of their own performance. 4) to find the guidelines for future improvement of the RTNA's education and training system. Descriptive research methodologies were implemented to this research. The population was 43 junior officers who graduated in 2012 and their respective commanders. The response rate was 81.40% and 79.07% respectively. Data was collected by using two online questionnaires (for junior officers and their commanders). The data was analyzed by using descriptive statistics, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The major findings of the study were:

1. Each individual junior officer's competency level was evaluated as good or higher by his commander. Commanders were highly satisfied with the junior officers' overall performance. Also, the junior officers themselves were highly satisfied with their own performance.

2. In general, the officers indicated that they were able to apply their knowledge gained from the RTNA to their work at the high level.

3. In general, the officers had high satisfaction of their own performance. Most issues surveyed gained high level of satisfaction. However, the top two issues, with

which the officers were very highly satisfied, were their commanders and their current positions.

4. The commanders offered the following suggestions for future improvement:

4.1 Instill in naval cadets skills on instructing, presenting, briefing and applying technology to their jobs.

4.2 Develop naval cadets' English skills, especially speaking.

4.3 Emphasize training that develops naval professional skills.

4.4 Develop analytical thinking in all naval cadets.

4.5 Develop leadership qualities such as responsibility, perseverance and pride to be in the Thai Navy.

5. The junior officers suggested that the RTNA put more focus on two subjects, namely Official Correspondence Writing and Document Flow System.

Keywords: The Follow-up Evaluation, Junior Officers.

หลักการและเหตุผล

โรงเรียนนายเรือเป็นแหล่งผลิตนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพเรือมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ทางวิชาการระดับอุดมศึกษาสาขาต่าง ๆ ทั้งด้านวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตามความต้องการของกองทัพเรือ ให้ความรู้และประสบการณ์ด้านการเดินเรือ และพื้นฐานวิชาชีพทหารเรืออย่างเพียงพอที่จะไปปฏิบัติหน้าที่นายทหารเรือพรรคเหล่าต่างๆ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับสูงขึ้นไปตลอดจนมีความเป็นผู้นำ มีความสำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เติบโตและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (โรงเรียนนายเรือ, 2558)

การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา คือ กระบวนการที่จะให้ข้อมูลย้อนกลับมาสู่สถาบันการศึกษาว่าคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานนั้นดีเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

และเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้งานหรือไม่ เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถาบันอย่างเป็นรูปธรรม (ประอร สุนทรวิภาต, 2545) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทยได้กำหนดตัวบ่งชี้ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาของกองทัพระดับปริญญาตรีขึ้นไป รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563) จำนวนทั้งสิ้น 10 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานด้านคุณภาพศิษย์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 คือ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ข้อ โดยเนื้อหาในข้อที่ 5 คือ ผลการประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งวิธีการวัดตัวบ่งชี้ที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาข้อ 5 นี้ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศฯ ได้กำหนดไว้ว่าผู้ที่มีผลการประเมินคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจากหน่วยผู้ใช้งานในระดับดีขึ้นไปนั้น จะต้องมี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 (สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย, 2558)

โรงเรียนนายเรือได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ มาอย่างต่อเนื่องโดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) เป็นกรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้น การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ กองสถิติและวิจัย โรงเรียนนายเรือก็ยังคงใช้กรอบแนวคิดเดิมในการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) และด้านทักษะทางวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำอีก 1 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนนายเรือ คือ “สุภาพบุรุษ ผู้นำเชี่ยวชาญวิชาชีพทหารเรือ” และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนนายเรือ คือ “โรงเรียนนายเรือจะเป็นสถาบันผลิตนายทหารเรือที่เป็นเลิศในภูมิภาคอาเซียน” (โรงเรียนนายเรือ, 2558) เพื่อเป็นข้อมูลแก่โรงเรียนนายเรือในด้านการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในหมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หัวข้อ CS6 การวัดทั้งความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งโรงเรียนนายเรือได้กำหนดให้ผู้รับบริการ คือ หน่วยผู้ใช้ผลผลิตจากโรงเรียนนายเรือ อันได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ในกองทัพเรือที่มีผู้สำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติหน้าที่ภายหลังที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

เช่น กองเรือยุทธการ หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน เป็นต้น ส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น โรงเรียนนายเรือได้กำหนดไว้ คือ นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

นอกจากนี้การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ ยังสามารถนำมาใช้ตอบโจทย์ด้านการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาของโรงเรียนนายเรือได้อีกด้วย และที่สำคัญผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครูอาจารย์ในการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้ผลผลิตซึ่งเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือ และตรงตามความต้องการของกองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยผู้ใช้ผลผลิต ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ
2. เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา

2555 จำนวน 43 นาย และ 2) ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือจำนวน 43 นาย โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษากับประชากร

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามการติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือปีการศึกษา 2555 ชนิดออนไลน์ จำนวน 2 ฉบับ สำหรับผู้บังคับบัญชาและนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ตรวจสอบรายชื่อ และตำแหน่งปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือปีการศึกษา 2555 จากกรมกำลังพลทหารเรือและกองเรือยุทธการ เพื่อเตรียมร่างหนังสือราชการในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามออนไลน์
2. จัดส่งหนังสือราชการไปยังหน่วยงาน

ที่มีผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น ในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2559 เพื่อขอความร่วมมือผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียนนายเรือ

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนข้อมูลการตอบกลับ และประสานงานทางโทรศัพท์ไปยังหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามหรือตอบแบบสอบถามยังไม่ครบเพื่อทวงถามเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามออนไลน์จากข้อมูล ณ วันที่ 9 มีนาคม 2559 พบว่า สามารถรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ในส่วนของผู้บังคับบัญชาได้จำนวนทั้งสิ้น 35 คน (ร้อยละ 81.40) ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า สามารถเก็บรวบรวมได้ จำนวน 34 นาย (ร้อยละ 79.07)

4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data)** วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic .Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543)

- $\bar{X} = 4.50-5.00$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
- $\bar{X} = 3.50-4.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก
- $\bar{X} = 2.50-3.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
- $\bar{X} = 1.50-2.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อย

$\bar{X} = 1.00-1.49$ หมายความว่า มีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา/
มีระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน/ พึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
- คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ที่สำนักวิชาการป้องกันประเทศกำหนด (สำนักวิชาการ
ป้องกันประเทศ, 2559)

$\bar{X} = 4.50-5.00$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

$\bar{X} = 3.50-4.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

$\bar{X} = 2.50-3.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

$\bar{X} = 1.50-2.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

$\bar{X} = 1.00-1.49$ หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความพึงพอใจคุณภาพนายทหาร
ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

1.1 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาทุกนาย
ได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป
ทุกนาย ($\bar{x} \geq 3.50$) โดยมีผลการประเมิน
คุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก (ร้อยละ 51.43,
48.57 ตามลำดับ)

1.2 ผู้บังคับบัญชาทุกพรรค-เหล่า
มีความพึงพอใจในคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาใน
ระดับใกล้เคียงกันอยู่ในระดับมาก
โดยผู้บังคับบัญชาพรรคนาวินมีระดับความ
พึงพอใจสูงสุด ($\bar{x} = 4.46$) รองลงมาคือพรรคนาวิน
(พลธิการ) ($\bar{x} = 4.44$) และพรรคนาวิกโยธิน
มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด ($\bar{x} = 4.18$)

1.3 ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจใน
คุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) โดยมีความพึงพอใจ
ในคุณภาพด้านความมีคุณธรรมและจริยธรรม
สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) รองลงมา
คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ
ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$)
และด้านความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับ
ความพึงพอใจต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$)

1.4 ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจ
คุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.37$) โดยมีความพึงพอใจคุณภาพของ
ตนเองสูงสุดในด้านความมีคุณธรรมและ
จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$)
รองลงมา คือ ด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและ
ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) และ
มีความพึงพอใจในคุณภาพของตนเองต่ำสุดใน
ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

ตารางที่ 1: แสดงความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและตนเอง

รายการประเมิน	ความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล					
	ผู้บังคับบัญชา (N = 35 นาย)			ตนเอง (N = 34 นาย)		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.61	0.35	มากที่สุด	4.50	0.41	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.22	0.55	มาก	4.13	0.60	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.23	0.52	มาก	4.42	0.41	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.55	0.35	มากที่สุด	4.48	0.41	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.30	0.42	มาก	4.19	0.47	มาก
6. ด้านทักษะทางวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำ	4.53	0.37	มากที่สุด	4.48	0.44	มาก
ในภาพรวม	4.41	0.37	มาก	4.37	0.39	มาก

2. การนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า ได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2545 ไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.88$) โดยเฉพาะเรื่องการปกครองบังคับบัญชา/ การปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำทหาร มีการนำไปใช้สูงสุดอยู่ในระดับมากส่วนเรื่องที่น่าไปใช้ต่ำสุด คือ ความรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ (วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกลเรือ วิศวกรรมอุทกศาสตร์ และบริหารศาสตร์) อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$) และทุกเรื่องได้ถูกนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ความพึงพอใจตนเองในการปฏิบัติงานของนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ

นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาฯ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$) โดยพบว่า เรื่องที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา/ หัวหน้างาน และตำแหน่ง

หน้าที่การงานในปัจจุบัน นอกนั้นมีความพึงพอใจในระดับมาก และยังพบว่า เรื่องที่ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ การเปิดโอกาสให้นำเสนอหรือแสดงผลงานทางวิชาการของหน่วยงาน

4. แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ

4.1 คุณลักษณะ/ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาฯ ที่หน่วยผู้ใช้ต้องการ 5 ลำดับแรก คือ

ลำดับที่ 1 ความรู้ทางวิชาการ/วิชาชีพทหารเรือ

ลำดับที่ 2 ความเป็นผู้นำทางทหาร / คุณลักษณะทางทหารที่ดี

ลำดับที่ 3 ความรับผิดชอบ

ลำดับที่ 4 ความเคารพในระบบอาวุโส รู้จักกาลเทศะ และระบบเกียรติศักดิ์

ลำดับที่ 5 ความขยันหมั่นเพียรและใฝ่รู้

4.2 เรื่องที่ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจและไม่พึงพอใจ 3 ลำดับแรก ดังนี้

1) เรื่องที่พึงพอใจ 3 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทหารเรือ

ลำดับที่ 2 ความรับผิดชอบ/ การรู้จักหน้าที่ของตนเอง

ลำดับที่ 3 ความมีระเบียบวินัย

2) เรื่องที่ไม่พึงพอใจ 3 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ทักษะในงานที่ปฏิบัติ

ลำดับที่ 2 ทักษะการใช้

ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (โดยเฉพาะทักษะการพูด) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่กับการปฏิบัติงาน

ลำดับที่ 3 ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทักษะความเป็นครูทหาร ทักษะในการเข้าสังคม การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล

4.3 แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ

4.3.1 ผู้บังคับบัญชาเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) บุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร

2) ความรับผิดชอบและความกล้าแสดงออก

3) ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่

4) ความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป

5) ความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ

6) ทักษะวิชาชีพทหารเรือ

7) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

4.3.2 ผู้สำเร็จการศึกษาเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนา นักเรียนนายเรือ คือ การเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

อภิปรายผลการศึกษา

1. ความพึงพอใจในคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2555 พบว่า มีค่าสูงขึ้นจากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาฯ ในปีที่ผ่านมาทั้งในส่วนของผู้บังคับบัญชาประเมิน ($\bar{x}_{2554} = 4.29$, $\bar{x}_{2555} = 4.41$) และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง ($\bar{x}_{2554} = 4.16$, $\bar{x}_{2555} = 4.37$) ซึ่งเป็นอีกตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนายเรือสามารถผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีสมรรถนะได้ตรง ความความต้องการของหน่วยผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากค่าความพึงพอใจที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษายู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.61$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.55$) และด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและ

ภาวะผู้นำ ($\bar{x}=4.53$) อย่างไรก็ตามผู้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนนายเรือเพิ่มการปลูกฝังและพัฒนาบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือให้แก่แก่นักเรียนนายเรือ เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือแก่นักเรียนนายเรือ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการนำเสนอข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิชาการของ ประอร สุนทรวิภาต (2545) ที่ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนนายเรือควรที่จะต้องมีการติดตามและประเมินนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือว่ามีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของกองทัพเรือหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายเรือให้ได้ผลผลิต คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือและตรงตามความต้องการของกองทัพเรือได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาต่ำสุดในเรื่องความสามารถในการเขียนงานหนังสือ (หนังสือราชการ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาที่พบว่า เรื่องความสามารถในการเขียนงานหนังสือมีค่าต่ำสุดเช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาในการติดตามและประเมินผลฯ ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2554 ที่ว่าควรเพิ่มชั่วโมงเรียนเกี่ยวกับการเขียนหนังสือราชการและงานด้านธุรการทางเรือ (กองสถิติและวิจัย, 2558) อาจสืบเนื่องมาจากในการปฏิบัติงานจริง ผู้สำเร็จการศึกษบางส่วนอยู่ในตำแหน่งงานที่เป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น มีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวข้อง

กับงานหนังสือค่อนข้างมาก ประกอบกับประสบการณ์และทักษะเกี่ยวกับงานหนังสือค่อนข้างน้อย จึงมีความรู้สึกว่าตนเองควรได้รับการพัฒนาในด้านนี้ โดยผู้สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งได้เสนอแนะให้โรงเรียนนายเรือพัฒนานักเรียนนายเรือ ในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ เนื่องจากมีความสำคัญและจำเป็นมากในการปฏิบัติราชการ

3. คุณสมบัติที่หน่วยผู้ใช้ต้องการเป็นลำดับแรก คือ ความรู้ทางวิชาการ/ วิชาชีพทหารเรือ และผลการวิจัยที่ได้ก็ยังพบว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในผู้สำเร็จการศึกษาด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือและภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$) สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า ความพึงพอใจในตัวผู้สำเร็จการศึกษาลำดับแรก คือ ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทหารเรือ ส่วนเรื่องของผู้บังคับบัญชาไม่พึงพอใจ ลำดับแรก คือ ทักษะในงานที่ปฏิบัติ นั้น อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่งจะสำเร็จการศึกษาประมาณ 3 ปี ทำให้ทักษะในการทำงานต่าง ๆ นั้น อาจจะยังไม่ชำนาญหรือคล่องแคล่วในสายตาของผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตามเป็นหน้าที่ของโรงเรียนนายเรือโดยตรงในการปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำทางทหาร ตลอดจนทักษะทางด้านวิชาชีพทหารเรือในสภาพจริงให้แก่แก่นักเรียนนายเรือให้ได้มากที่สุดในขณะที่กำลังฝึกศึกษาที่โรงเรียนนายเรือ เพื่อให้สามารถเรียนรู้การปฏิบัติงานได้เร็วและมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษาและไปปฏิบัติราชการตามหน่วยต่าง ๆ ต่อไป

บทสรุปและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

บทสรุป

1. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกนาย และผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจคุณภาพนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจคุณภาพของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าได้นำความรู้จากการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ. 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิทยาการทหารเรือไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. นายทหารผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผู้บังคับบัญชาเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ 1) พัฒนสมรรถนะด้านความเป็นครูทหาร ทักษะการนำเสนอ และการบรรยายสรุป และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานในอนาคต 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนนายเรือ โดยเฉพาะทักษะการพูด 3) เน้นการฝึกและพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพทหารเรือ 4) พัฒนสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และ 5) พัฒนบุคลิกลักษณะภาวะผู้นำทางทหาร ความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนความรักและความภาคภูมิใจในการเป็นทหารเรือ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ คือ การพัฒนานักเรียนนายเรือในเรื่องการเขียนหนังสือราชการ และระบบงานสารบรรณ

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

1. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพเรือและโรงเรียนนายเรือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และที่สำคัญยังเอื้อประโยชน์แก่โรงเรียนนายเรือในด้านกลไกการประกัน

คุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งยังได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกศึกษาของโรงเรียนนายเรือ เพื่อให้ได้ผลผลิต คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนนายเรือ และตรงตามความต้องการของหน่วยผู้ใช้งานทั้งในและนอกกองทัพเรือ

2. ช่วยให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายในโรงเรียนนายเรือ และที่สำคัญยังเป็นกรอบหรือช่องทางในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในด้านการสร้างความเข้าใจ และความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานของกองทัพเรือ ผู้ปกครอง สังคม นักเรียนนายเรือ ตลอดจนสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือที่พึงมีตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละคุณวุฒิ

3. ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้บังคับบัญชาจะเป็นประโยชน์ต่อนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาเองในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยที่ตนปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนนายเรือควรเพิ่มการฝึกทักษะภาคปฏิบัติวิชาชีพทหารเรือที่คล้ายคลึงกับงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือจะต้องปฏิบัติในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษา เน้นการฝึกและการประเมินตามสภาพจริงเพื่อให้นักเรียนนายเรือมีความคุ้นเคยในการปฏิบัติงาน และสามารถปรับตัวในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษา

2. ครูอาจารย์ นายทหารปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับร่วมกับทบพวน

หลักสูตร เนื้อหาที่บรรจุในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร การศึกษาโรงเรียนนายเรือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนนายเรือไปสู่สมรรถนะที่ต้องการตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ ตลอดจนความต้องการของหน่วยผู้ใช้ ดังนี้

2.1 ความกระตือรือร้น ความอดทน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

2.2 ทักษะความเป็นครูทหารการบรรยายสรุป และการนำเสนอ

2.3 การเขียนหนังสือราชการ (ระบบงานสารบรรณ)

2.4 ทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูดและการนำเสนอ

2.5 ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

เอกสารอ้างอิง

ประอร สุนทรวินิจ. (2545). การติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา คือ หัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายเรือ. **วารสารโรงเรียนนายเรือ**. 2, 30-35.

โรงเรียนนายเรือ. (2558). **หลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2558**. สมุทรปราการ: โรงเรียนนายเรือ. (อัครา).

โรงเรียนนายเรือ. กองสถิติและวิจัย. (2558). **การติดตามและประเมินผลนายทหารผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ. 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิทยาการทหารเรือ รุ่นที่ 7**. สมุทรปราการ: โรงเรียนนายเรือ. (อัครา).

วิเชียร เกตุสิงห์. (2543). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย. (2558). **ตัวบ่งชี้การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษภายใน สถาบันการศึกษาของกองทัพระดับปริญญาตรีขึ้นไป รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563)**. กรุงเทพมหานคร. (อัครา).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 พ.ศ.2551-2554**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/News328072552.pdf. 25 กันยายน 2554

**“ช่วงชีวิตการเป็นนักเรียนนายเรือชั้นมีความสำคัญที่สุด
เมื่อเราตัดสินใจเลือกทางเดินที่จะเป็นทหารเรือแล้ว
จะต้องเป็นทหารเรือที่ทรงคุณค่า”**

